

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

gehouden op 3 november 2004

INHOUD

Opening	4
Mededelingen	4
Ingekomen stukken	4
Vaststelling van de agenda	5
Vaststelling verslagen	5
Mondelinge vragen	5
Onderzoek geloofsbrief van de heer F.A.J. Harleman	10
Installatie van de heer F.A.J. Harleman	10
Benoeming leden statencommissies	11
Vaststelling conceptnota Mensen in het middelpunt (Provinciale sociale agenda 2005-2008); statenstuk 2004-151	11
- <i>Amendement A (verworpen)</i>	13
- <i>Motie B (verworpen)</i>	17
- <i>Motie C (verworpen)</i>	18
- <i>Motie D (verworpen)</i>	22
- <i>Motie E (verworpen)</i>	22
- <i>Motie F (verworpen)</i>	24
- <i>Motie G (aangenomen)</i>	33
- <i>Amendement H (verworpen)</i>	36
Noordelijke ambitiestatement Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO) 2004-2007; statenstuk 2004-152	47
Project centrumgebied Krakeel Hogeveen, uitvoering fase 1; statenstuk 2004-155	49
Stadsontwikkeling en toerisme Meppel; statenstuk 2004-156	49
Gemeenschappelijke regeling de Noordelijke Rekenkamer; statenstuk 2004-150	50
Benoeming bestuursleden Noordelijke Rekenkamer; statenstuk 2004-164	50
Wereldkampioenschap atletiek voor gehandicapten 2006; statenstuk 2004-154	50
Implementatie wet BIBOB; statenstuk 2004-158 Herzien	50
Wijzigingen bedrijfsgerichte subsidieregelingen SNN; statenstuk 2004-159	51
Interpellatie	51
- <i>Motie I (verworpen)</i>	56
Begrotingsdebat; statenstuk 200-153	61
- <i>Amendement J (verworpen)</i>	90
Sluiting	94
Toezeggingen	95

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 3 november 2004 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin, voorzitter

de leden (48 in getal):

H. Baas (ChristenUnie)
W.A.R. Boer (PvdA)
L. Bomhof (VVD)
N.B. Bossina (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
A. Faber (CDA)
G.A.W. Fonk (VVD)
mevrouw W.G. Goudriaan-Visser (PvdA)
A. Haar (D66)
Ch.C. de Haas (OPD)
J. Haikens (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
E. Hemsteede (PvdA)
H. Holman (CDA)
H.R. Hornstra (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
A. Huizing (PvdA)
H.G. Idema (PvdA)
M.H. Jakobs (PvdA)
C.D. de Jong (Fractie-de Jong)
S. de Jong (CDA)
K. Jonker (CDA)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
C.H. Kloos (Drents Belang)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
J. Langenkamp (GroenLinks)
A. Lanting (VVD)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw W.L.M. Mastwijk-Beekhuizen (CDA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
E. Olij (PvdA)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
J. Pereboom (PvdA)
A.G.H. Peters (CDA)
R.E. Pot (PvdA)
G. Roeles (VVD)
E.A. Rougoor (PvdA)
J. Slagter (PvdA)

J.P. Sluiter (D66)
 K.H. Smidt (VVD)
 mevrouw G.H. Smith-Bults (GroenLinks)
 E.R. Veenstra (PvdA)
 mevrouw S. van der Vijver-Geitz (PvdA)
 mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
 A. Wendt (ChristenUnie)
 Th.J. Wijbenga (CDA)
 H. Zomer (CDA)
 J. Zweens (PvdA)

mevrouw I.M. Rozema, griffier der staten van Drenthe

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (gedeputeerde)
 mevrouw A. Edelenbosch (gedeputeerde)
 mevrouw A. Haarsma (gedeputeerde)
 J.H. Schaap (gedeputeerde)
 S.B. Swierstra (gedeputeerde)
 J.D. Nauta (directeur-secretaris)

Met kennisgeving afwezig:

H. Beerda (PvdA)
 mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
 mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van provinciale staten (PS) (09.34 uur).

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is ontvangen van de dames Westerkamp en Stoel en van de heer Beerda.

C. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor de ingekomen stukken A.1 tot en met A.7, B.1 tot en met B.5 en C.1 conform de voorgestelde behandeling af te doen.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik verzoek om agendering van het ingekomen stuk A.3 voor de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE).

De VOORZITTER: Dit is genoteerd.

Ik deel de staten mee dat een verzoek is binnengekomen van de heer Baas tot het houden van een interpellatie over de communicatie tussen het college met de NLTO.

Ik stel voor dit verzoek te honoreren en de interpellatie te laten plaatsvinden na de behandeling van agendapunt J.8, dus voor de behandeling van de begroting.

Daartoe wordt besloten.

D. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat van de zijde van de Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer het verzoek is gedaan om de voordracht voor benoeming van bestuursleden voor de Noordelijke Rekenkamer zo spoedig mogelijk te bekrachtigen. Namens het Presidium stel ik voor statenstuk 2004-164 Benoeming bestuursleden Noordelijke Rekenkamer op de agenda van heden te plaatsen. Ik constateer dat de staten hiermee instemmen.

Ik stel vervolgens voor dit statenstuk als A-stuk te agenderen, na agendapunt J. 5.

Daartoe wordt besloten.

E. Vaststelling verslagen van de vergaderingen van 8 en 9 juni 2004, 7 juli 2004 (inclusief erratum) en 22 september

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. In het verslag van de vergadering van 7 juli staat een foutje. Op pagina 77 staat correct genoteerd dat Drents Belang momenteel geen gronden ziet om positief mee te gaan met het statenstuk, maar bij de besluitvorming constateert de voorzitter dat eenieder met het statenstuk akkoord is. Ik wil nogmaals aangeven dat Drents Belang tegen was.

De VOORZITTER: Waarvan akte!

Vervolgens worden de verslagen conform het ontwerp vastgesteld.

F. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Er zijn door de heren Langenkamp en Holman vragen aangemeld over de gang van zaken bij het Van Gogh-huis in Veenoord, door de heer Peters over het onlangs naar buiten gebrachte plan voor busritten voor een euro en door de heer Veenstra inzake de voorgenomen sluiting van een afdeling van het Ministerie van Defensie in Emmen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik heb na de gebeurtenis van gisteren even getwijfeld of ik nu mijn vragen over het Van Gogh-huis wel zou stellen, maar behalve de overeenkomst in de naam zag ik niet zoveel verwantschap en dus heb ik besloten mijn vragen toch maar wel te stellen. In 2002 is uitgebreid over het Van Gogh-huis gesproken; het waren moeilijke discussies - het college gebruikte toen besloten moest worden over voor de tweede keer geld beschikbaar te stellen zelfs het argument dat als de staten hiermee niet zouden instemmen, de eerste ton ook wel af te schrijven was - en uiteindelijk stemden de staten met het voorstel van het college in. De staten stelden allerlei voorwaarden, waarvan een luidde dat ook de gemeenten mee moesten doen - en uiteindelijk haakte een gemeente af - en een andere dat de stichting niet weer bij de provincie moest aankloppen voor een bijdrage in de exploitatie. Is die laatste voorwaarde misschien de reden dat de stichting, omdat zij niet meer bij de provincie kan aankloppen, besloten heeft de zaak maar te verkopen?

Zijn de daarbij in de pers genoemde bedragen juist?

Op grond van welke overwegingen heeft de provincie met dit besluit ingestemd?

Wat zijn GS van plan te doen, of wat kunnen de staten doen, om in de toekomst een dergelijke gang van zaken te voorkomen? GroenLinks was van mening dat op grond van de aanbevelingen uit het rapport over het NNBT-debacle dergelijke situaties niet meer zouden voorkomen. Er zouden geen subsidies meer worden verstrekt op de mooie blauwe ogen, maar alleen op grond van een controleerbaar en toetsbaar verhaal. Daarom ook ben ik benieuwd naar het antwoord op mijn vragen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Toen ik verleden week bij het ontbijt het krantenartikeltje las waarin werd gemeld dat het Van Gogh-huis was verkocht, kwam bij mij de vraag op wie of wat er eerder op het provinciehuis zou zijn: de schriftelijke vragen of ikzelf. Ik arriveerde nog net iets eerder. Deze opmerking is niet badinerend bedoeld, want ik kon mij best voorstellen dat er vragen zouden worden gesteld. De staten hebben er ook recht op inzicht te krijgen in hoe het gelopen is.

Voorzitter. Ik kan de vragen vrij simpel beantwoorden. De berichten zijn juist, met dien verstande dat de provincie - dat geldt voor het college van GS maar ook voor de provincie in bredere zin - niet op de hoogte was van het feit dat die verkoop had plaatsgevonden. Hetzelfde geldt voor de Eems Dollard Regio (EDR), het SNN en het gemeentebestuur van Emmen, partijen die destijds ook op enigerlei wijze bij de subsidiëring betrokken waren. Voor mij was de verrassing dus even groot als voor de staten.

Het antwoord op de vraag of het provinciebestuur met de verkoop heeft ingestemd, is dus "nee".

In de subsidiebeschikking van de EDR staat dat na het besluit tot subsidiëring de eerste vijf jaar niet verkocht mag worden. Tussen het moment waarop de EDR besloot tot subsidiëring en het moment van verkoop zitten exact vijf jaar en in die zin heeft de stichting zich aan de regels gehouden. In de beschikkingen van de andere partijen waren op dit punt geen bijzondere voorwaarden opgenomen.

Voorzitter. De vraag of er iets aan de hand is waarvan wij met ons allen iets zouden moeten vinden, refereert aan de gang van zaken bij het NNBT. Die vergelijking gaat niet op. Het stichtingsbestuur heeft het Van Gogh-huis verkocht aan DBF, een stichting van de provincie Fryslân en de Friese gemeenten, een stichting die geen winstoogmerk heeft. Het is een stichting die dit type panden opkoopt met het doel historische panden een functie te blijven geven en werkgelegenheid in stand te houden. Op het moment dat die stichting garandeert dat het Van Gogh-huis in stand wordt gehouden - en voor zover ik heb begrepen is dat het geval - kan geconstateerd worden dat het Van Gogh-huis alleen een andere eigenaar, c.q. verhuurder heeft en dat de stichting Van Gogh-huis gewoon door kan gaan. Het antwoord op de vraag of de gang van zaken netjes was, is "nee". Het had anders gekund. Wij hadden, vooral vanwege de grote inzet van de provincie om het Van Gogh-huis gerealiseerd te krijgen, best van tevoren over de verkoop geïnformeerd kunnen worden.

De doelstelling van het Van Gogh-huis zal wel overeind blijven maar wat ons betreft had het allemaal wel wat netter geregeld kunnen worden.

De brief van het college dat het bedrag van € 60.000,- de laatste bijdrage van de provincie was, was terecht. Het stichtingsbestuur heeft daarna niet nog weer eens om een bijdrage gevraagd. Aan die voorwaarde van de staten is dus voldaan.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik ben blij dat de gedeputeerde het ook geen juiste gang van zaken vond en ook van mening is dat het wel zo netjes was geweest de provincie van tevoren te informeren. Ik noemde de aanbevelingen uit het rapport over het NNBT omdat ik meende dat wij daarmee een handvat hadden gekregen om een dergelijke gang van zaken te voorkomen. Als die aanbevelingen daarvoor niet voldoende waren, lijkt het mij goed die nog eens te bespreken.

De heer SCHAAP: Wij zullen bij toekomstige aanvragen onze eigen Algemene subsidieverordening (ASV) heel serieus nemen.

De heer LANGENKAMP: Dat antwoord gaf het college twee jaar geleden ook, vooral naar aanleiding van het onderzoek van Groningen naar de gang van zaken bij het NNBT. Toen wij dat onderzoek bespraken, was de reactie van het college dat wij ons niet bezorgd hoefden maken, omdat het allemaal netjes in de ASV zou worden opgenomen.

De heer SCHAAP: Het gaat nu om een beschikking die zo'n 5 tot 7 jaar geleden is afgegeven. De systematiek die wij nu gaan invoeren heeft tot doel een veel zakelijker opstelling van de provincie ten opzichte van de instellingen.

De heer LANGENKAMP: Ik wil daarom dat wordt vastgelegd dat zo iets in de toekomst niet meer kan gebeuren.

De heer SCHAAP: Daartoe is zeer recent de ASV vastgesteld.

De heer HOLMAN: Voorzitter. Ik ben blij dat ook de heer Schaap van mening is dat de gang van zaken niet de schoonheidsprijs verdient. Juridisch heeft de stichting zich misschien wel aan de regels gehouden, maar moreel gezien is het verwerpelijk wat de Stichting Van Gogh-huis heeft gedaan. Ik ben van mening dat, omdat het gaat om gemeenschapsgeld, de stichting zich wel moet verantwoorden voor wat het met het bedrag van €280.000,- dat het pand opgebracht schijnt te hebben, gaat doen. Wordt dat bedrag gebruikt om het exploitatietekort van de afgelopen jaren weg te werken, of om het exploitatietekort van de komende jaren op te vangen? Welke continuïteit is er voor het oorspronkelijke doel dat wij met dit huis hadden? Is de gedeputeerde bereid de stichting daarop aan te spreken en is hij bereid van dit onderhoud verslag te doen?

De heer SCHAAP: Voorzitter. Ik ben niet zo'n moralist en bovendien moet ik een titel hebben om de stichting erop te wijzen dat niet aan onze voorwaarden is voldaan. In feite past wat de stichting nu heeft gedaan binnen de voorwaarden die ooit in beschikkingen of in een statenbesluit zijn opgenomen. Ik kan hooguit zeggen dat ik het niet netjes vind, maar ik vraag mij wel af in hoeverre de provincie verantwoordelijk is voor wat zich binnen die stichting afspeelt.

De heer HOLMAN: Maar als een stichting via diverse kanalen zo'n €1,6 miljoen aan gemeenschapsgeld binnen krijgt, er binnen vijf jaar niet in slaagt de doelstelling te halen, maar wel cash geld heeft, dan kan toch een moreel beroep op die stichting worden gedaan om naar de Drentse maatschappij toe te verantwoorden hoe het is gegaan en wat zij met het geld gaat doen?

De heer SCHAAP: In feite heb ik die vraag al beantwoord door de mededeling dat wij bekijken of na de verkoop de doelstelling van het Van Gogh-huis overeind blijft. Als DBF kan garanderen dat dit pand als Van Gogh-huis blijft bestaan, dan blijft de centrale doelstelling waarvoor destijds de subsidie is verleend, overeind. Ik zie dan ook de titel niet op basis waarvan ik de stichting kan aanspreken, behalve dan dat het misschien fraaier zou zijn geweest als wij van tevoren van de verkoop hadden geweten.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Wat let de heer Schaap dan om die onvrede kenbaar te maken? Hij kan toch mede namens de staten zijn onvrede kenbaar maken? Ik vraag de gedeputeerde of hij daartoe bereid is.

De heer SCHAAP: De heer De Haas kan er bijna van uitgaan dat dit bij deze is gebeurd. Ik vraag mij af of ik hieraan nog weer een gesprek moet koppelen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Peters.

De heer PETERS: Mijnheer de voorzitter. Deze staten hechten veel waarde aan het openbaar vervoer in Drenthe en onlangs is er zelfs een extra informatieve commissievergadering over gehouden. Daarna stond in de reguliere commissievergadering het openbaar vervoer prominent op de agenda. In die beide commissievergaderingen heeft het CDA het initiatiefvoorstel ingebracht om een experiment te starten met busritten voor de prijs van een euro. De voorzitter van de vergadering concludeerde dat de commissie het er in meerderheid over eens was dat het voorstel van het CDA door het OV-bureau nader zou moeten worden bekeken, waarna dit bureau er vanzelf via voorstellen op terug

zou komen. Ik kon toen niet bevroeden dat het OV-bureau acht dagen later al ons voorstel in praktijk zou brengen. Ik zeg daarvoor hartelijk dank, maar ik heb daarbij toch wel een paar vragen.

Waarom is ervoor gekozen dit voornemen van het OV-bureau via een persbericht kenbaar te maken? Is gelet op de korte termijn waarop dit voorstel is gedaan, wel voldoende recht gedaan aan de discussie die in twee commissievergaderingen is gevoerd?

Waarom is er niet voor gekozen om naar aanleiding van de discussie over het voorstel van het CDA, de commissie nader te informeren over het voornemen om het kaartje voor de prijs van een euro in te voeren in de steden Groningen, Assen en Emmen?

Op welke termijn worden de staten geïnformeerd over de introductie van deze een-eurokaart, over de termijn waarop daarmee gestart wordt, de financiën, of het om een experiment gaat, enzovoort, enzovoort?

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik ben in elk geval blij dat het CDA begint met te zeggen dat de staten van Drenthe, en dus niet alleen het CDA, een groot belang hechten aan het OV. Dat was ook de reden dat verschillende fracties in de commissievergadering zeiden dat het college op de ingezette weg voort moesten gaan. Omdat het college bezig was voorstellen te ontwikkelen, vonden zij dat er weinig aanleiding was om en detail standpunten in te nemen. In de commissievergaderingen heb ik verwezen naar eerder acties en daarbij heb ik gezegd dat het voorstel van het CDA er een is waarmee wij allang bezig zijn. Ik citeer uit het conceptverslag van de infobijeenkomst. "Onderzocht wordt of de een- en tweezone ritten gereden kunnen worden voor een euro."

De heer Wippoo sprak op die bijeenkomst over de onderzoeken die op dit gebied in Emmen plaatsvinden en het OV-bureau zei toen op dit punt wat terughoudend te zijn, omdat eerst bekeken moest worden wat het kost en wat het oplevert. Ook de heer Kruis heeft de staten toen uitvoerig geïnformeerd. Kortom, de suggestie van het CDA lijkt heel aardig en wij zijn er ook nadrukkelijk mee bezig, maar er zitten wel veel haken en ogen aan. Ik heb ook aangegeven dat wij eerder al met de zogenaamde zomerbussen en piekbussen dergelijke acties hebben gehouden.

Voorzitter. Ik kan verder nog verwijzen naar hetgeen de directeur a.i. mevrouw Gerritsen hierover zei. "Zij onderstreept de opmerking van de heer Swierstra dat het OV-bureau de mogelijkheden van dergelijke acties onderzoekt. Op dit moment wordt onderzocht of het een-eurotarief binnen de steden Assen, Groningen en Emmen kan worden ingevoerd." In het verslag van de commissievergadering die daarop volgde, staat het volgende. "Spreker heeft vorige keer aangegeven dat voor een aantal van de grotere steden al wordt gewerkt aan dit soort initiatieven om te kijken of het kan en zo ja, op welke wijze. In die zin is hij het eens met de commissie dat er geen aanleiding is om op dat punt nadere eisen te stellen aan het college. Het college komt er op enig moment zeker op terug." Wij zijn er gewoon keihard mee aan het werk en zo gauw er een activiteit klaar is - en in dit geval was die nog sneller klaar dan ik toen kon vermoeden - dan brengen wij dat naar buiten. Het is zeer gebruikelijk dat te doen via een persbericht en in de meeste gevallen - ik kan niet helemaal zeggen of het in dit geval ook is gebeurd - staat zo'n persbericht al eerder op de website voor de statenleden. De staten kunnen de komende tijd nog talloze activiteiten in de OV-sector tegemoet zien en wanneer de staten daarover dan willen spreken dan kan dat.

De heer PETERS: Voorzitter. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat acht dagen voor het verschijnen van het persbericht er al veel meer bekend was dan die ene zin dat het OV-bureau er al mee aan het werk was. Ik zou het chiquer hebben gevonden als wij wat nader waren geïnformeerd over het feit dat het voorstel toen al veel concreter was dan de heer Swierstra aangaf.

De heer SWIERSTRA: Voorzitter. Wij kunnen de staten ook wel in het kantoor van het OV-bureau neerzetten, maar dat lijkt mij niet van belang. Waar het hier om gaat is dat het college binnen de kaders die de staten daarvoor stellen het OV-beleid zo goed mogelijk probeert uit te voeren en daarbij horen talloze activiteiten en acties. Dat is ook de afgelopen jaren zo gebeurd en de staten zouden niet

eens moeten willen hierover en detail te mogen meespreken. De staten mogen alle informatie hebben en op de infobijeenkomst zijn zij uitvoerig en detail geïnformeerd, maar als zij mee willen sturen op de bus dan vullen zijn hun statenlidmaatschap anders in dan het college noodzakelijk acht.

De heer PETERS: Voorzitter. Ik maak ernstig bezwaar tegen deze opmerking. Het is ons er helemaal niet om te doen mee te besturen, het gaat erom hoe wij met elkaar omgaan en dat wij elkaar over en weer actief informeren. Ik vind dat de gedeputeerde in deze kwestie een kans gemist heeft.

De heer SWIERSTRA: Wat het actief informeren betreft heb ik het idee dat de statenfractie van het CDA iets meer naar haar eigen echo heeft geluisterd dan naar wat door statenleden van andere fracties is gezegd en waarop het OV-bureau namens het college heeft geantwoord. Er is expliciet aangegeven dat wordt gewerkt aan het ontwikkelen van het een-eurotarief voor de drie grote steden en er is expliciet aangegeven dat wij op dit moment geen heil zien in het voorstel van het CDA om dat voor heel Zuidoost-Drenthe te doen. Dat is te duur en gaat ten koste van de rest van het OV, zoals ook door de directeur marketing van ARRIVA met cijfers is onderbouwd. Wat wil het CDA dan nog meer aan actieve informatie van de zijde van het college? Wij doen gewoon ons huiswerk: wij proberen zo goed mogelijk op de markt in te spelen en ritten te laten rijden. Zodra wij die activiteiten klaar hebben, willen wij niet met Jan en alleman discussies daarover aangaan, dan willen wij die ritten gewoon in de markt zetten. Daar gaat het om. De bussen moeten rijden.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Veenstra voor het stellen van zijn vragen.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik zal meteen mijn vragen stellen.

1. Heeft het college kennisgenomen van de voorgenomen sluiting van een afdeling van Defensie in Emmen, met welke sluiting het verlies van mogelijk 70 arbeidsplaatsen gemoeid is? Emmen is een van de gemeenten waarop het grotestedenbeleid van toepassing is en in Zuidoost-Drenthe is er op het gebied van de dienstverlening sprake van een achterstand.
2. Ziet het college nog enige mogelijkheid om het tijt te keren en op welke wijze zou het zich hiervoor hard kunnen maken?
3. Het Kabinet spreekt in termen van kansen, maar worden met de voorgenomen sluiting de condities en randvoorwaarden voor die kansen niet nogmaals met voeten getreden?
4. Aan de de afgelopen jaren ingezette spreiding van rijksdiensten liggen duidelijke afspraken ten grondslag. Natuurlijk moet er efficiënt gewerkt worden, maar de salarisadministratie kan tegenwoordig op iedere plek in Nederland gebeuren. Het lijkt wel of het Noorden steeds de klappen die er vallen moet opvangen. Hoe staat het college hier tegenover? Verleden week is in de gemeenteraad van Emmen hierover een motie aangenomen. In die motie wordt de provincie Drenthe een rol toegedicht en ik wil graag weten hoe het college met die rol denkt om te gaan.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Het mag volstrekt helder zijn dat het vertrek van PSA uit Emmen slecht is voor de zuidoosthoek van onze provincie. Het college was via een brief van de medezeggenschapscommissie van de PSA op de hoogte van het feit dat dit vertrek er aan zat te komen. Daarop heeft het college twee acties ondernomen: het heeft een gesprek gepland met de medezeggenschapsraad en via de goede contacten van Drenthe met het Ministerie van Defensie is nage trokken in hoeverre het besluit nog ter discussie kan worden gesteld. De reactie vanuit Den Haag was dat het wat de top van het ministerie betreft om een onherroepelijk besluit gaat, maar dat neemt niet weg dat wij naar mogelijkheden zoeken om een en ander gecompenseerd te krijgen. Ik denk dat het verstandig is dat de provincie samen met de gemeente de komende tijd onderzoekt of voor het personeel dat het direct aangaat voor herplaatsing kan worden gezorgd dan wel of er compensatie kan

komen voor de regio. Dat zullen wij de komende tijd met genoeg doen, maar daarvoor zijn nogal wat acties nodig.

Met betrekking tot de spreiding van de rijksdiensten heeft de heer Veenstra gelijk. In het Langman-akkoord zijn hierover afspraken gemaakt en deze sluiting staat daar haaks op. Ook in die zin is het goed het thema spreiding rijksdiensten wat breder onder de aandacht van het Kabinet te brengen, want het gaat niet allemaal zoals wij dat graag met elkaar wilden.

Wij zullen ons de komende tijd inzetten voor alle mogelijkheden van compensatie.

De heer VEENSTRA: Voorzitter. Ik heb duidelijk gehoord dat het vertrek van de salarisadministratie een voldongen feit is maar dat er reële kansen zijn voor compensatie van het verlies van 70 arbeidsplaatsen.

De heer SCHAAP: Dat is in ieder geval onze inzet. Of het gaat lukken, kan ik van tevoren niet zeggen, maar samen met het gemeentebestuur van Emmen zullen wij dat proberen voor elkaar te krijgen. Verder proberen wij gedaan te krijgen dat zoveel mogelijk mensen herplaatst worden. Die twee acties zullen wij in elk geval nog plegen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat hiermee het vragenhalfuurtje kan worden beëindigd.

G. Onderzoek geloofsbrief van de heer F.A.J. Harleman te Assen

De VOORZITTER: De heer Harleman heeft meegedeeld de benoeming tot lid van provinciale staten aan te nemen. In de commissie van onderzoek van de geloofsbrief benoem ik de heren Roeles, Faber en C.D. de Jong en ik verzoek de heer Roeles om namens de commissie als rapporteur op te treden. Ik schors de vergadering gedurende het onderzoek.

(Schorsing van 10.04 tot 10.08 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de heer Roeles.

De heer ROELES: Mijnheer de voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrief en de daarbij overgelegde stukken van het benoemde lid de heer F.A.J. Harleman onderzocht en in orde bevonden. Wij adviseren de staten genoemd lid toe te laten als lid van provinciale staten van Drenthe.

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor overeenkomstig dit advies te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

De VOORZITTER: Namens de staten zeg ik de commissie dank voor de verrichte noeste werkzaamheden.

H. Installatie van het op 7 september 2004 benoemde lid van provinciale staten, de heer F.A.J. Harleman te Assen

De VOORZITTER: Ik verzoek de bode de heer Harleman binnen te geleiden en ik verzoek u allen om met mij te gaan staan.

Nadat de heer Harleman in de vergadering is verschenen, legt hij in handen van de voorzitter de bij de wet vereiste eed af.

De VOORZITTER: Ik wens u van harte geluk met uw uitverkiezing tot lid van de Drentse volksvertegenwoordiging. Welcome back en maak er wat moois van!
Ik schors de vergadering om u allen de gelegenheid te geven de heer Harleman geluk te wensen.

(Schorsing van 10.10 tot 10.17 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

I. Benoeming leden statencommissies

De VOORZITTER: De fractie van GroenLinks heeft bij monde van haar fractievoorzitter aangegeven de commissiesamenstelling als volgt vorm te willen geven: in de Statencommissie MWG de heer Kuiper en mevrouw Berkman, in de Statencommissie RIM de heren Langenkamp en Harleman, in de Statencommissie BFE de heren Langenkamp en Harleman en in de Statencommissie CW mevrouw Smith. De fractievoorzitter heeft mij meegedeeld mevrouw Dirks als bijzonder commissielid voor te dragen voor de Statencommissie CW.

Ik stel de staten voor overeenkomstig dit voorstel te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

J. Voorstellen

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 7 september 2004, kenmerk 37/6.12/2004008734, Vaststelling conceptnota Mensen in het middelpunt (Provinciale sociale agenda 2005-2008)

(statenstuk 2004-151)

met het op dit agendapunt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 6 oktober 2004.

De heer HEMSTEEDE: Mijnheer de voorzitter. Iemand anders van onze fractie heeft in de commissievergaderingen het woord over deze nota gevoerd en zou dat vandaag ook doen. Maar omdat hij ziek is geworden, zal ik namens de fractie spreken. De woorden zullen anders zijn, maar het verhaal van de PvdA blijft hetzelfde.

In de commissie hebben wij naast onze zorg, vooral ook instemming naar voren gebracht met deze conceptnota, die een culturomslag beoogt. Wij hebben ook veel waardering voor het proces waarin deze nota tot stand is gekomen. Dat de cultuurnota nog niet naar de staten is gezonden, zelfs nog niet in conceptvorm, maakt instemming met het culturele deel van de nota niet mogelijk. Ook bij de financiering van het culturele deel van de nota maken wij een voorbehoud.

Dat het college op het terrein van cultuur, welzijn en zorg de provinciale middelen wil flexibiliseren en bovendien het totaal te besteden bedrag voor cultuur, welzijn en zorg wil verhogen, heeft de instemming van onze fractie. Ook het werken via programmalijnen, dat het integrale karakter van het beleid helder doet uitkomen, vinden wij een goed uitgangspunt. Op papier geeft het in ieder geval overzicht en wij hopen met het college dat het in de praktijk ook zo zal uitpakken.

Voorzitter. Ik kom nu bij hetgeen ons toch nog wel zorgen baart. Onze fractie heeft geworsteld met de contourennota en de daarbij horende uitvoeringssystematiek van de ASV. Mede naar aanleiding van vele gesprekken met organisaties, waarvan veel vertegenwoordigers op de publieke tribune zitten, is bij ons de vraag gerezen of wij met de zogenaamde stimulerende marktkortingen wel op de goede weg zijn. Wij hebben ook zorgen over de onderbouwing van sommige keuzes. Wij zijn beducht voor

het eventueel uit de boot vallen van organisaties die van belang zijn voor het verlenen van de nodig zorg en het welzijn in onze provincie. Wij spreken dan met nadruk over zorg- en welzijnsproducten die passen binnen het kader van deze nota.

De PvdA zal haar controlerende rol mede invulling geven door een aantal organisaties en instellingen vanaf het moment van vaststellen van deze nota actief in hun ontwikkeling te volgen.

Voorzitter. In de tweede commissievergadering die aan deze nota was gewijd, hebben beide gedeputeerden laten weten dat zij geen enkele organisatie door de hoeven willen laten zakken. Gedeputeerde mevrouw Haarsma zei het aldus. "Duidelijk is dat er angst leeft dat de sociale infrastructuur van Drenthe volledig zal instorten. Die angst leeft niet bij het college. Een en ander vergt echter inzet van zowel de verschillende organisaties en instellingen als het college. Als later dan 2005 dreigt dat enkele clubs het niet meer kunnen bolwerken, is het college bereid om zijn verantwoordelijkheid te nemen en de oorzaken hiervan te onderzoeken." (pagina 13 verslag van 6 oktober 2004).

Het college denkt dus niet dat het gebeurt en het college wil ook niet dat het gebeurt. Over dat laatste zijn wij het dus alvast eens.

Voorzitter. De PvdA vindt het maatschappelijk middenveld zo belangrijk dat zij, indien het college in zijn reactie op de bijdrage van de verschillende fracties niet met een antwoord komt dat onze bezorgdheid wegneemt, in tweede termijn alsnog met een motie komt. Die motie zal generiek van aard zijn en is niet bedoeld om de organisaties A en B te redden en daarmee C en D te laten vallen.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Zowel na de eerste als de tweede behandeling van dit stuk in de commissie zijn wij met een ontevreden gevoel naar huis gegaan. De gevolgen van het aannemen van dit voorstel zijn voor een aantal instellingen die in onze provincie bezig zijn op het gebied van zorg en welzijn, te groot.

Ik wil allereerst iets zeggen over de "stimulerende marktorting", een nieuwe kreet. Werden tot voor kort door de overheid stimuleringssubsidies verstrekt, deze provincie wil, teneinde mensen te stimuleren, subsidies afpakken. Laten wij gemakshalve dan ook maar praten over korting.

Wij hebben gesproken over de vraag hoe deze korting is vastgesteld. Wat ons betreft blijft dat in duisternis hangen als kreten als professionaliteit en dergelijke gebezigd worden. Het blijft onduidelijk. In dit systeem gaat GS ervan uit dat een instelling voor uitvoering van een provinciale taak ergens anders geld vandaan haalt, dus dezelfde prestatie levert voor minder geld. Dat zou kunnen als de nieuwe financier dezelfde belangen heeft als de provincie, maar het zou, denk ik, ook heel anders kunnen.

Ten aanzien van kleine instellingen - iedereen weet precies wat ik bedoel - het volgende. Tot de groep van kleine instellingen die tot nu toe subsidie ontvingen behoren instellingen die met veel vrijwilligers diensten verlenen aan onder andere kwetsbare tot zeer kwetsbare mensen in de samenleving. Het kan niet zo zijn dat deze diensten verdwijnen omdat de provincie anders wil omgaan met de techniek van subsidiëren. De fractie van het CDA neemt dat ook niet voor haar rekening. Wat ons betreft moet de nota dus worden aangepast.

Er zijn in de Nederlandse samenleving sinds zo'n honderd jaar instellingen, die op basis van religie of levensbeschouwing actief zijn in de samenleving. Deze instellingen zijn met betrekking tot de financiering van hun werk altijd gelijkgesteld aan algemene instellingen. Te denken valt onder andere aan onderwijs, omroep en ziekenzorg. Hiermee is in de samenleving ook veel goeds bereikt. Wij beschouwen dit ook als een grondrecht.

In onze provincie is maatschappelijk activeringswerk een taak die tientallen jaren onder andere door levensbeschouwelijke instellingen is uitgevoerd. Wij dreigen nu de historische fout te maken in onze provincie dit werk de nek om te draaien. Op pagina 89 van de conceptnota staat letterlijk: "Wij vinden het geen taak meer van de provincie het maatschappelijk activeringswerk te ondersteunen."

Wij hebben tegen deze zin principiële bezwaren aangetekend. Instellingen die vanuit een bepaalde levensbeschouwing of religie een bijdrage willen leveren aan het welzijnsbeleid moeten dezelfde rechten hebben als algemene instellingen.

In de commissievergadering van 6 oktober deed mevrouw Haarsma de toezegging dat die instellingen toch een beroep kunnen doen op financiering van de door hen ontwikkelde projecten. De passage op pagina 89 die ik zojuist citeerde, slaat volgens mevrouw Haarsma op automatische subsidiëring. Ter voorkoming van onduidelijkheden voor mevrouw Haarsma en de uitvoerend ambtenaar, lijkt het ons dan goed om genoemde zin uit de nota te schrappen en ik nodig het college daartoe dan ook uit. Er is dan duidelijkheid. Wij wachten op dit punt de reactie van het college af.

De heer HARLEMAN: Voorzitter. Staat wat de heer Zomer vraagt niet al in de ASV?

De heer ZOMER: Ik denk het niet. Het gaat om de uitvoering van een specifiek stuk beleid, namelijk het maatschappelijk activeringswerk.

Voorzitter. Het is niet duidelijk welke meetlat GS hanteert voor de instellingen en of het altijd dezelfde meetlat is. De consequentie kan zijn dat instellingen onder wier vlag tientallen of misschien wel honderden vrijwilligers een bijdrage leveren aan het welzijn van mensen in deze provincie in de verdrukking komen of zelfs weggevaagd worden, dit terwijl er juist veel waardering is voor hun werk. Het is jammer om dat weg te gooien. Wij zijn dan ook van mening dat de subsidie pas beëindigd mag worden als een ander de financiering van de prestatie heeft verzekerd.

In de commissievergadering van 6 oktober gaf ook de fractie van de PvdA aan op dit punt niet tevreden te zijn met het voorliggende concept. Wij hebben bekeken of wij tezamen iets ten goede zouden kunnen veranderen. Verleden week lag er een door de woordvoerders gezamenlijk conceptamendement voor en het is jammer dat dit amendement bij de fractie van de PvdA geen steun heeft gevonden. Het is daarom dat de fractie van het CDA dit amendement nu alleen indient.

Amendement A

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 3 november 2004 ter behandeling van Statenstuk 2004-151, Vaststelling conceptnota Mensen in het middelpunt (provinciale agenda 2005-2008),

besluiten toe te voegen aan hoofdstuk 10 van de nota Mensen in het middelpunt een paragraaf met de volgende tekst.

De voorgestelde kortingen mogen vooralsnog niet leiden tot het stoppen van het leveren van de diensten/producten, zeker indien geen alternatieve aanbieders voorhanden zijn om het beoogde doel te bereiken.

Het college zal nog dit jaar in contact treden met al die niet preferente organisaties die aangeven niet zelf in staat te zijn de kortingen op te vangen middels alternatieve inkomsten en/of samenwerking met andere partijen of waarvan de diensten niet door anderen gelijkwaardig kunnen worden geleverd. Doel van dit contact is om te komen tot een concreet advies hoe de korting kan worden opgevangen. Dit kan onder andere door het anders aantrekken van middelen, het formuleren van projecten hiervoor, het actief helpen zoeken van samenwerking met andere organisaties of combinaties hiervan.

De resultaten hiervan zullen uiterlijk in maart 2005 aan PS worden voorgelegd. Indien dan blijkt dat een organisatie of instelling onvoldoende in staat is de beoogde korting op te vangen, wordt de korting vooralsnog niet of niet volledig toegepast, dit ter beoordeling aan PS. Hierbij kunnen ook de gedane inspanningen van de organisaties om tot alternatieven te komen, worden beoordeeld.

Toelichting:

1. *Er is steun voor het flexibeler maken van de inzet van de gelden voor cultuur, welzijn en zorg zoals de hoofdlijnen van de contourennota aangeven, mede in het licht van de vastgestelde algemene subsidieverordening.*
2. *Er is steun voor de keuze om per saldo meer middelen beschikbaar te stellen voor cultuur, welzijn en zorg en dit de instellingen verplicht tot een actieve rol in het verwerven van middelen.*
3. *Er is sprake van een overgangperiode. De kortingen moeten pas in 2008 zijn gerealiseerd. GS toont daarmee haar bereidwilligheid partijen tijd te gunnen op de nieuwe systematiek in te spelen.*
4. *Door zowel commissieleden als het college is in de discussie ingebracht, dat moet worden voorkomen dat instellingen en verenigingen, en dan specifiek de kleinere, onredelijk zwaar getroffen worden door de nieuwe systematiek van financiering en daar moeten oplossingen voor worden gezocht.*
5. *Juist de kleinere instellingen met weinig middelen en geen of weinig beroepskrachten en veel vrijwilligers de meest last kunnen ondervinden van de voorgestelde maatregelen.*
6. *Grotere instellingen met weinig middelen en geen of weinig beroepskrachten en een landelijke organisatie achter zich meer en makkelijker in staat zijn om tot aanpassingen van de organisatie en alternatieve verkrijging van middelen te komen.*
7. *Dit amendement is slechts op een aantal instellingen van toepassing en daarmee kunnen de financiële effecten gemakkelijk binnen het totale bedrag van de nota worden opgevangen.*

Voorzitter. Ten slotte maakt de fractie van het CDA met betrekking tot de financiering van het culturele deel hetzelfde voorbehoud als de fractie van de PvdA.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat het amendement bij de beraadslaging kan worden betrokken.

Mevrouw PANNEKOEK: Mijnheer de voorzitter. Het zal ongeveer een jaar geleden zijn dat we de eerste opiniërende besprekingen hebben gehouden over Mensen in het middelpunt. Wij zijn daar dus al een jaar mee bezig. Dit zegt ook iets over de statuur van deze nota. Ik zou het bijna willen noemen het "provinciaal ontwikkelingsplan welzijn", een soort POP IIa. Collega Sluiter heeft het een sociaal-liberaal stuk genoemd en in die kwalificatie kunnen wij ons prima vinden.

De fractie van de VVD vindt in het nieuw voorgestelde beleid met name de volgende dingen goed. De sociale infrastructuur blijft in stand via preferente organisaties, een soort van huisbankiers van de provincie. Experimenten blijven mogelijk. De diversiteit van ons sociale beleid wordt gegarandeerd via prestatiesubsidies en het flexibel budget. Iedereen kan daar dus in meedoen, ook identiteitsgebonden organisaties.

Er worden duidelijke keuzes gemaakt en er worden binnen die keuzes prioriteiten gesteld, die wij in de programmalijnen terugvinden. Organisaties worden geprikkeld zo goed mogelijke projecten te ontwikkelen.

2005 is een overgangsjaar, waarin via een geleidelijke korting op de subsidie iedereen de tijd krijgt zich op de nieuwe situatie in te stellen.

Het is een grote omslag in beleid en een nieuwe manier van werken, die veel zal vragen van zowel de medewerkers in het provinciehuis als van de organisaties.

Op 6 oktober hebben wij na afloop van de commissievergadering een bezoek gebracht aan het Drents Archief. Een archief is nu niet een organisatie met direct een wervend imago, het imago is veelal dat van een stoffige organisatie. Maar wat zagen we daar? Wij zagen een organisatie die op een fantastische manier aan de gang is met de nieuwe manier van werken, die volgens mij alle organisaties moeten invoeren. Er is heel goed gekeken naar waar binnen hun beleidsveld belangstelling voor is, ze binden de jeugd aan zich, er wordt met een enorm aantal vrijwilligers gewerkt én - een van de belang-

rijkste dingen - de organisatie heeft over haar grenzen heengekeken. Zo doet Drents Archief samenwerkingsprojecten met de zorgsector. Via deze niet voor de hand liggende combinatie is het project "Geheugen in beeld" tot stand gekomen. Wij waren bijzonder verheugd dat te zien, want naar onze mening is dat een voorbeeld van de nieuwe manier van werken van onze provinciale organisaties.

De heer HARLEMAN: Mevrouw Pannekoek noemde dit als een soort van uitzondering, maar ik denk dat heel veel andere organisaties - de heer Zomer heeft hier voorbeelden van genoemd - ook op die manier werken.

Mevrouw PANNEKOEK: Ik heb het niet als uitzondering genoemd, ik heb alleen wat wij daar gezien hebben als voorbeeld genoemd van hoe het kan gaan.

De heer HARLEMAN: Maar zo werken heel veel andere organisaties, waarvan mevrouw Pannekoek straks misschien zegt dat daarop wel bezuinigd kan worden, ook.

Mevrouw PANNEKOEK: Ik heb er gewoon een voorbeeld uitgepikt, dat aansloot bij onze commissievergadering en dat wij dus allemaal hebben gezien.

De fractie van de VVD zal het nieuwe beleid behalve op de criteria die algemeen gelden - prestaties, indicatoren enzovoort - vooral op de volgende punten volgen:

- wat komt er terecht van offertes en aanbestedingen
- blijft de experimenteerruimte bestaan
- de situatie van hybride organisaties en de concurrentievervalsing die daaruit kan voorkomen.

Voorzitter. De fractie van de VVD heeft goed geluisterd, heeft veel gelezen en heeft heel veel bezoeken afgelegd. Maar provinciale staten moeten natuurlijk wel hun eigen afwegingen en keuzes maken. De ontwikkeling van zo'n ingrijpende omslag van beleid is alleen mogelijk als strakke lijnen worden gelegd en in de beginfase de meetlat streng wordt gehanteerd. Vanuit die houding heeft de fractie van de VVD de nota bekeken. Wij hebben het hele jaar positief op de ontwikkelingen gereageerd en vinden het niet verstandig op het laatste moment bepaalde zaken nog een bijzondere positie te geven. Wij accepteren dit nieuwe beleid, wij wachten af of en waar gaten vallen en zo die zich voordoen, zullen wij proberen die te repareren.

Mevrouw KAAL: Maar als dat voor kleine organisaties te laat is, is dat, omdat de meetlat zo strak is gelegd, dan jammer?

Mevrouw PANNEKOEK: De eerste meetlat is door het college gelegd en de weerslag daarvan staat in het voorliggende programma. Als dan tijdens werkbezoeken blijkt dat de meetlat voor een bepaalde organisatie te strak ligt dan zijn twee dingen mogelijk: er kan direct tot reparatie worden overgegaan, of er kan afgewacht worden of andere organisaties dit ook zo ervaren om daarna binnen afzienbare termijn het beleid nog eens te bekijken. Ik doel dan met name op organisaties die in onze ogen binnen de criteria van de nota vallen. Het gaat dan om de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork en de Stichting Welzijn Doven. Er zijn misschien nog wel meer instellingen, maar daar hebben wij op dit moment geen zicht op.

Wij zitten dus voor het dilemma om het beleid volledig overeind te houden en niet nu al zaken eruit te trekken, of om nu al uit te spreken dat bepaalde zaken er nu al, of in ieder geval op korte termijn, uitgetrokken moeten worden.

De heer ZOMER: In de commissievergadering heb ik de vergelijking gemaakt met iemand die je met een fiets op weg stuurt. Ons idee is dat die fiets dan voorzien moet zijn van een paar goede banden, terwijl de VVD een organisatie op weg stuurt, die als zij lek rijdt, maar terug moet lopen waarna de provincie de band wel repareert. Dát idee werpen wij ver van ons.

Mevrouw PANNEKOEK: De heer Zomer vertaalt het beleid op zijn manier, maar ik wil erop wijzen dat voor over probleemsituaties kan worden gesproken er al bepaalde keuzes zijn gemaakt. Die keuzes betekenen een omslag in het beleid. Het CDA kan het daarmee niet eens zijn, dat is het goed recht van die fractie, maar als je het daar wel mee eens bent dan is het beleid het uitgangspunt en komen daarna nog de gevallen aan bod die binnen de beleidscriteria vallen maar die tussen wal en schip dreigen te raken. Voor die gevallen moet er dan iets gedaan worden. Dat is onze insteek. Het is dus niet: dit is het beleid en wie het niet redt, moet gesteund worden, nee, er zijn keuzes gemaakt waar wij achter staan, maar binnen die keuzes en binnen die criteria komen wij gevallen tegen, waarvan wij zeggen dat die er ook in hadden moeten zitten. Het gaat dan niet om iedere organisatie die op maatschappelijk vlak goed werk doet. Wij gaan uit van preferente organisaties en een groot flexibel budget, dat alleen groot blijft als er niet te veel stenen uit het gebouw worden getrokken. Dat flexibele budget is bedoeld om alle instellingen die ook goede plannen hebben, de mogelijkheid te bieden die plannen uit te voeren. Deze manier van werken scherpt de organisaties erin na te denken hoe zij het leukste, het beste en meest innovatieve plan kunnen presteren om ook mee te kunnen doen in het provinciale beleid en mee te kunnen delen in het flexibel budget.

De heer ZOMER: Mevrouw Pannekoek noemde net zelf als voorbeeld twee kleine instellingen, instellingen die ik in mijn bijdrage heb gevat in de kreet "instellingen die voor zeer kwetsbaren diensten leveren". Tot hoever moet die instellingen het water aan de lippen staan voor mevrouw Pannekoek met haar reparatiesetje komt?

Mevrouw PANNEKOEK: Ik heb aangegeven dat die reparatie naar mijn mening moet plaatsvinden. Naar mijn mening vallen deze organisaties binnen de in de nota genoemde criteria en hadden die er dus niet uitgehaald moeten worden.

Ik wil nog een opmerking maken over de ouderenbonden, want in de commissievergadering heb ik daar ook al iets over gezegd. Waar op bijna iedere bladzijde van de nota het woord "ouderen" staat heeft de provincie behoefte aan een goed platform waarmee overlegd kan worden en dat om advies kan worden gevraagd als het om het ouderenbeleid, prioritair binnen onze programmalijnen, gaat. Het Overleg Samenwerkende Ouderenbonden (OSO) is bezig zo'n organisatie te worden en daarmee wordt het een algemeen provinciaal overlegorgaan en niet meer de categoriale bond die het nu is. Op provincieniveau gaan ze dus samen. Ik heb toch goed begrepen dat dit soort vrijwilligersorganisaties, als zij een leuk project willen indienen en willen meedelen in het flexibel budget, om hulp bij het in de benen zetten van zo'n project kunnen aankloppen bij onze preferente organisaties?

De fractie van de VVD is ervan overtuigd dat de provincie met de nieuwe koers het instrumentarium heeft geschapen voor een goed sociaal beleid in de provincie, dat aansluit bij de gewijzigde bestuurlijke verhoudingen en de maatschappelijke vraagstukken waar wij in de toekomst tegenaan zullen lopen.

De heer ZOMER: Mevrouw Pannekoek zegt dat instellingen die het niet redden op de een of andere manier toch geholpen moeten worden. Ik had verwacht dat zij daarom een motie of een amendement zou indienen, of dat in ieder geval zou aankondigen. Of is mevrouw Pannekoek van mening dat het allemaal zo helder is dat geen motie of amendement nodig is?

Mevrouw PANNEKOEK: Ten eerste wacht ik graag eerst het antwoord van het college af, ten tweede heb ik al uitgelegd dat mijn fractie juist heel erg geworsteld heeft met het idee of er wel stenen uit het gebouw getrokken moeten worden en ten derde heb ik de indruk dat wij na de inbreng van alle andere fracties nog wel een motie of amendement langs zullen zien komen.

De heer ZOMER: Maar in plaats van stenen uit het gebouw te trekken, kan ook een steunbeertje gemetseld worden. Dat wil ook wel eens helpen.

Mevrouw SMITH: Mijnheer de voorzitter. In de contourennota Mensen in het middelpunt staan goede plannen. Het is op zich een goede nota en het voortraject was zeer uitvoerig en zorgvuldig. Wij zijn tevreden met de inhoud van de programmalijnen van de nota, maar een aantal zaken heeft nog wel wat extra aandacht nodig.

In de eerste plaats is dat de meetbaarheid van het te voeren beleid. Eigenlijk staat alles in de nota genoemd, maar worden nauwelijks keuzes gemaakt. Wij vragen ons daarom af waarop wij dit college nu gaan sturen.

In de tweede plaats zetten wij vraagtekens bij de voorgestelde kortingen. De uitleg die het college daarvoor in de begeleidende stukken geeft, vinden wij onvoldoende. In de commissievergadering hebben wij het "willekeur" genoemd. Wij begrijpen in ieder geval de toegepaste kortingen niet. De bij de preferente instellingen voorgestelde bezuinigingen lijken volstrekt willekeurig. Het college geeft er geen uitleg bij, behalve dan dat dit een professionele inschatting is.

Wij zijn blij dat het Regionaal Patiënten Consumenten Platform (RPCP) en het OSO rond de tafel zijn gaan zitten om hun misverstanden uit de weg te ruimen. Wij vinden het juist dat het RPCP de taak heeft de diverse organisaties te ondersteunen. Daarbij denken wij ook aan de Stichting Welzijn Doven. Het lijkt ons goed dat ook die stichting met het RPCP in overleg gaat over de ondersteuning.

Wij hebben vernomen dat het RPCP in 2007 door het Rijk met € 125.000,- zal worden gekort, dit alles onder het motto dat de patiënten zelf ook wel kunnen klagen en daarvoor geen RPCP meer nodig hebben. Wij spreken onze verontrusting hierover uit en daarom willen wij de bezuiniging met ingang van 2007, die ook in de berichtgeving van het IPO van 15 oktober is genoemd, ter discussie stellen. Dan de niet-preferente instellingen. Waarom krijgt de Seniorenschool wel en krijgen de ouderenbonden geen subsidie meer? Waaraan zijn de kortingen gerelateerd? Het is volgens ons niet rationeel te verklaren. Waarom krijgt scouting wel subsidie en de Stichting Paardrijden Gehandicapten nog slechts 50%?

Voorzitter. Mede namens de fracties van de ChristenUnie en Drents Belang wil ik de volgende motie indienen.

Motie B

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 3 november 2004;

overwegende dat:

- *de contourennota Mensen in het middelpunt is verschenen waarin de gehandicapten sport in Drenthe een belangrijke rol speelt;*
- *op blz. 64 van de nota te lezen is dat onder andere verstandelijk en lichamelijk gehandicapten onder de Nederlandse Norm Gezond Bewegen zitten;*
- *de provincie wil dat meer verstandelijk en lichamelijk gehandicapten aan sportactiviteiten gaan deelnemen en dit wil gaan activeren;*

van mening zijnde dat:

- *de stichting paardrijden voor gehandicapten niet de dupe mag worden van de financieel moeilijke tijden waarin gemeentes zich merendeel bevinden;*

besluiten:

- *voortzetting van de subsidiëring van de stichting paardrijden voor gehandicapten en niet over te gaan tot halvering van de subsidie;*
- *het college te verzoeken de gemeenten te stimuleren tot medefinanciering,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat deze motie bij de beraadslaging kan worden betrokken.

Mevrouw SMITH: Voorzitter. Ik ga verder met de niet-preferente instellingen. De infrastructuur in Drenthe moet behouden blijven. Er zijn veel kleine vrijwilligersorganisaties die straks geen permanente subsidie meer krijgen. Maar begeleiding en facilitaire ondersteuning van die organisaties moeten wel mogelijk zijn. Dit kan via de preferente instellingen lopen. Wij willen niet dat vrijwilligersorganisaties de dupe worden van de ASV en dat ze, omdat ze zelf geen projecten kunnen beschrijven, subsidie mislopen.

Speciale aandacht willen wij nogmaals vragen voor de instellingen die zich bezighouden met internationale samenwerking en mondiale bewustwording. Wij zijn het niet eens met de beëindiging van de subsidies van deze instellingen. Juist in deze tijd van verharding - ik wijs op de gebeurtenissen van gisteren - zijn deze instellingen van belang. Ook op dit punt willen wij een motie indienen.

Motie C

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 3 november 2004;

overwegende dat:

- *de contourennota Mensen in het middelpunt is verschenen waarin GS voorstelt subsidiëring van alle projecten op het gebied van internationale samenwerking/mondiale bewustwording te beëindigen;*
- *in de begroting 2005 op pagina 103 te lezen staat dat: het provinciaal beleid op het terrein van internationale samenwerking stimuleert door middel van projecten dat beleidsmakers, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en individuele burgers "mondiaal denken en lokaal handelen". Hierbij is met name aandacht voor de relatie met de herkomstlanden van allochtone groepen in Drenthe";*

van mening zijnde dat:

- *het van groot belang is dat de Drentse bevolking zich bewust is van de wereld, ook van de ontwikkelingswereld en de grote economische verschillen;*
- *mensen moeten weten wat er buiten Drenthe, Nederland en Europa speelt om ook goed met de allochtonen binnen Drenthe om te gaan;*
- *bewustwording en belangenbehartiging van groot belang hierbij zijn en preventief werkt bij het voorkomen van discriminatie;*
- *wij nog steeds mensen willen informeren over mondiale vraagstukken, hen stimuleren bij te dragen aan sociale rechtvaardigheid wereldwijd, concreet mogelijk maken dat mensen werken aan structurele armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling;*

besluiten:

- *tot voortzetting van de subsidiëring van de stichtingen en werkgroepen die zich bezig houden met internationale samenwerking/mondiale bewustwording (het COS, de Stichting Gered Gereedschap, de regionale groep Wereldwinkels en de Commissie Vrouwen Wereldwijd van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen), omdat men zich onder andere richt op de landen van herkomst van allochtonen in Drenthe,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat ook deze motie bij de beraadslaging kan worden betrokken.

Mevrouw SMITH: Voorzitter. De taakstelling in de voorjaarsnota was € 500.000,-- en volgens de begroting is die nu € 997.000,--, bijna het dubbele. Waarom zoveel meer dan de taakstelling? Willen wij op deze manier veel overhouden voor nieuw beleid en herschikking? Wij vinden deze bezuinigingen te veel en pleiten daarom voor coulantie bij onder andere een paar preferente instellingen. Dat bijvoorbeeld RTV Drenthe geen korting krijgt opgelegd omdat het daarbij gaat om geormerkt geld dat doorgesluisd moet worden, is volgens ons niet juist.

Op het onderdeel cultuur komt mijn fractie bij het verschijnen van de cultuurnota uitvoerig terug. Ik wil tenslotte nog aandacht vragen voor huiselijk geweld. Zo nodig zijn wij bereid ter bestrijding daarvan extra financiën beschikbaar te stellen.

De heer VEENSTRA: GroenLinks heeft een tweetal moties ingediend en ik heb in mijn bijdrage gezegd dat mijn fractie overweegt om, afhankelijk van het antwoord van het college, een meer generieke motie in te dienen. Is GroenLinks niet bang door het naar voren halen van de twee genoemde instellingen de andere tekort te doen, of gaat het GroenLinks slechts om deze twee instellingen?

Mevrouw SMITH: Wij zijn niet van plan de overige instellingen tekort te doen. Wij hebben deze instellingen eruit gelicht, vooral de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork, omdat wij van mening zijn dat een halvering van de subsidie niet nodig is. Verder vindt GroenLinks internationale samenwerking en mondiale bewustwording zo belangrijk dat het de hele groep van instellingen die zich daarmee bezighoudt overeind wil houden. Het gaat daarbij dus niet om één instelling maar om een hele groep van instellingen.

Voorzitter. Op het amendement van het CDA zal mijn fractie in tweede termijn haar reactie geven.

De heer VEENSTRA: Wij hebben een meer generieke motie aangekondigd, waarin niet een paar instellingen eruit gelicht worden. Maakt een dergelijke motie de twee moties van GroenLinks overbodig?

Mevrouw SMITH: Dat weet ik niet, want ik ken de inhoud van die motie nog niet. Ik heb voor deze vergadering geheel volgens de afspraken die op de conferentie in Odoorn zijn gemaakt, iedereen mijn moties toegestuurd en slechts enkelen hebben daarop gereageerd.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Wij hoeven niet al te veel woorden meer aan deze nota te wijden. De organisaties zullen creatiever moeten gaan werken en zich meer moeten richten op de door de provincie breder gestelde richtlijnen. Daarbij zal door de provincie niet bij voorbaat beoordeeld worden op de achtergrond van de aanvrager. Het gaat om programmalijnen als opgroeien, werken en leven, participatie en parels van Drenthe. Mensen mogen niet in een isolement geraken, alleen kunnen we niet leven. Wij zijn op gemeenschappelijk leven aangewezen, samenwerkend met anderen, ondanks verscheidenheid in uitgangspunten en doelstellingen. We mogen daarbij niet in een samenleving terecht komen die gekenmerkt wordt door uitsluitend individuele belangen; daar wordt het zwakkere niet beter van.

In onze ogen is de mens als persoon geschapen en geroepen, ook met een sociale bestemming en verantwoordelijkheid voor de ander. Dat laatste geldt ook voor de provinciale overheid en voor de overige partijen in de samenleving.

Wij zien de laatste jaren een afbouw van de verzorgingsstaat, mede omdat die onbetaalbaar dreigt te worden. Dat wil niet zeggen dat we alle hulp aan bepaalde groepen die het extra moeilijk hebben, nu maar moeten afbouwen. Ik wil een item als voorbeeld naar voren halen.

In deze nota gaat het college de financiële hulp aan de manege in Westerbork in de loop van de komende jaren halveren. Anderen moeten het maar overnemen: gemeenten en zorgpartijen. Erg overtuigend klonk het niet. De resultaten van de gesprekken van het college met die partijen zijn tot nu toe nihil. Het bestuur van de manege was wat dit betreft beter op de hoogte en is al zeer actief geweest. Het ziet er niet al te rooskleurig uit. Integendeel, gemeenten willen in deze tijd van rijksbezuinigingen

geen extra middelen stoppen in deze manege. Helaas, want hiervan dreigen een kleine tweehonderd sporters die de manege elke week bezoeken, de dupe te worden.

Voorzitter. Door de provincie worden plannen naar buiten gebracht om de gehandicaptensport te ondersteunen; straks staat zo'n plan ook weer op de agenda. Wij zijn het van harte eens met de steun aan grote EK- en WK-evenementen voor deze sporters in Assen. Ook wordt steun toegezegd aan een club waar ongeveer twintig voetballers een dikbelegde boterham verdienen. Anderhalf miljoen euro is dan niet te veel gevraagd, zo lijkt het. In een dergelijke situatie vinden wij het, om het zacht uit te drukken, wat vreemd om te bezuinigen op de gehandicaptensport in de manege te Westerbork. Het gaat om nog geen € 20.000,--. De manege moet in onze ogen niet volledig afhankelijk gemaakt worden van acties van de Rotary. Nee, in alle rust moet dit goede werk kunnen plaatsvinden. Vandaar onze steun aan de motie van GroenLinks.

De ChristenUnie wil dienstbaar zijn aan de ontwikkeling van de samenleving als geheel en daarbij met name ook de zorgsituaties centraal stellen.

Wij achten het RPCP zeer wel in staat een goede rol te spelen in de relatie tot de SWDD, maar ook hier zal, zoals dat voor de hele nota geldt, een tekortschietend beleid onherroepelijk heroverwogen moeten worden. In deze zin zullen wij de voorstellen van andere fracties op dit vlak steunen.

Ik heb nog een vraag over de laatste zin op pagina 5 van de inspraaknotitie. Die zin is nogal cryptisch en luidt: "Wij willen de wijze waarop deze instellingen zich inspannen om eigen inkomstenbronnen te verwerven als toetsingscriterium voor het verwerven van provinciale subsidie gaan hanteren." Over deze zin is een nadere toelichting toegezegd, maar ik heb daarvan nog niets bij de post gevonden.

Voorzitter. Wij gaan in grote lijnen akkoord met deze nota. Wij spreken hierbij de verwachting en eigenlijk ook de eis uit dat de titel "Mensen in het middelpunt" het streven zal blijven en dat niet de bureaucratie het beleid gaat bepalen. Daarop zullen wij ook zelf scherp moeten blijven toezien.

Over cultuur komen we de komende tijd nog nader te spreken.

De heer HEMSTEEDE: De heer Wendt zegt de moties die al ingediend zijn en die nog ingediend worden, te zullen steunen. Wij willen eerst het antwoord van het college horen alvorens te besluiten een generieke motie in te dienen. Is het geen probleem om zowel een heel specifieke als een het geheel omvattende motie te steunen?

De heer WENDT: Nee, specifieke moties kunnen wij nu al steunen omdat de discussie daarover al is gevoerd. Het college zegt dat er elders nog wel geld te halen is. Het bestuur van die organisatie is daarmee de laatste tijd druk bezig geweest, maar heeft daarbij nul op het rekest gekregen. Vandaar dat wij nu een daad willen stellen. Deze daad is bedoeld om de organisaties ervan te verzekeren dat wij niet van plan zijn de poten onder hun stoel weg te zagen. Voor de ene door mij genoemde stichting vonden wij het nu al verantwoord onze steun aan de motie te geven.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Onze fractie wil nog enkele korte opmerkingen maken bij de vaststelling van de nota Mensen in het middelpunt. Ik kan kort zijn, omdat de nota in de diverse commissievergaderingen vrij uitgebreid is besproken.

Eerst even de hoofdlijnen. De fractie van D66 is van oordeel dat Mensen in het middelpunt een goede koers aangeeft. De provincie stuurt en dat hoort ook zo. Het is een output gerichte sturing, waarbij prestatieafspraken en ook het nakomen daarvan tellen; tellen in die zin dat de financiering daar een direct verband mee heeft. Geen prestatie, geen geld, dat vinden wij een faire deal.

Voorzitter. Ik heb de nota getypeerd als een nota die zich kenmerkt door een sociaal-liberale aanpak pur sang. Het is een mooi voorbeeld van hoe de vernieuwing van het welzijnsbeleid naar de tijdgeest vorm gaat krijgen. De nota Mensen in het middelpunt sluit ook goed aan bij de ASV en vormt als het ware daarmee een samenhangend sturingsinstrument.

Wij hebben veel waardering voor de wijze van totstandkoming. Bij het proces zijn heel veel mensen betrokken geweest en op de argumentatie is uitvoerig ingegaan. De reactienota hebben wij dan ook met heel veel plezier gelezen, want die springt er qua kwaliteit echt uit.

Ik wil twee punten nog even uitlichten. Het eerste betreft de groene organisaties. Wij vinden het belangrijk dat die organisaties hun functies goed kunnen blijven vervullen, ook al sluiten die niet helemaal aan bij de basisgedachten van de nota.

(Voorzitter: de heer Looman.)

Mevrouw SMITH: Ik heb de groene organisaties niet in deze nota zien staan.

De heer SLUITER: Daar heeft mevrouw Smith gelijk in. Ik bedoelde te spreken over de preferente instellingen, maar ik heb het verkeerd opgeschreven.

De preferente instellingen vervullen een bijzondere rol en wij maken ons er een klein beetje zorgen over dat zij dat niet zodanig doen dat zij de kleinere vrijwilligersorganisaties als het ware doodknuffelen; ik zeg het maar even huiselijk. Het is van belang dat de sociale infrastructuur wel verandert - dat willen wij nadrukkelijk met deze nota - maar niet dat die verdwijnt, of fundamenteel wordt aangetast, waardoor iets waar we wel waarde aan hechten, verdwijnt in plaats van aan de tijdgeest wordt aangepast.

Er zijn nog enkele knelpunten, die ook al door de vorige sprekers zijn genoemd. Het gaat dan over bijvoorbeeld de subsidies aan de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork en aan de Stichting Welzijn Doven. Ik onderstreep het woord "bijvoorbeeld" omdat het betrekkelijk willekeurige voorbeelden zijn van groeperingen die zichzelf hebben gemeld, maar wij absoluut niet weten of daarmee het totale veld aan knelsituaties in beeld is. Wij denken dat het voor GS een uitdaging is om de koers en de lijn van Mensen in het middelpunt goed overeind te houden en dat te doen met een gevoel voor maatvoering voor dit soort van knelpuntsituaties. Als het gaat om de vraag of hierover een specifieke of een generieke motie moet worden aangenomen, ben ik geneigd om veel meer te tenderen naar de generieke motie, maar ik kan mij ook voorstellen dat het college de gedachte dat nog eens bekeken moet worden of onbedoeld geen mensen in de knel komen, volledig onderschrijft.

Mevrouw KAAL: Is het dan niet beter van dit voorstel een amendement te maken? Via een amendement kan een tekstwijziging worden voorgesteld en dat is daarmee niet zo vrijblijvend.

De heer SLUITER: Ik denk dat eerlijk gezegd niet. De koers en de lijn van de nota onderschrijven wij volledig en het gaat erom iets af te spreken ten aanzien van organisaties die op een manier in de knel komen die duidelijk niet in de nota is bedoeld. Ik verwacht dat het college van GS hier begrip voor heeft en deze organisaties met gevoel voor maatvoering tegemoet zal treden. Dan is wat ons betreft een aanpassing van de tekst overbodig, omdat de hoofdlijn vastligt en het college aangeeft bij de uitvoering van die hoofdlijn oog te hebben voor gevolgen die nooit bedoeld zijn.

Mevrouw KAAL: De heer Sluiter geeft blijk van veel vertrouwen.

De heer SLUITER: Op dit punt hebben wij veel vertrouwen in het college, dat is zeker waar.

De heer HEMSTEEDE: Voorzitter. Mevrouw Kaal spreekt over vrijblijvendheid, maar wordt niet juist met een motie die vrijblijvendheid er uitgehaald en krijgen daarmee de instellingen niet een gedeelde verantwoordelijkheid en de gedeelde verplichting om er samen met het college uit te komen, terwijl als een amendement wordt ingediend en aangenomen de instellingen gewoon achterover kunnen leunen, omdat het allemaal wel goed komt? Is dat niet een reden om juist wel een motie in te dienen?

Mevrouw KAAL: In het amendement is duidelijk sprake van een uitdaging voor de instellingen.

De heer HEMSTEEDE: Ik spreek niet over de inhoud maar enkel over het instrument amendement.

De VOORZITTER: Ik verzoek de heer Sluiter zijn betoog voort te zetten.

De heer SLUITER: Onze fractie zal met grote belangstelling volgen hoe deze belangrijke en vernieuwende omslag in het welzijnsbeleid vorm gaat krijgen en wij zullen het college daarbij volgen en onze ogen en oren openhouden voor signalen uit de samenleving. Wanneer wij constateren dat het echt fout gaat, zijn wij mans genoeg om bij het college aan de bel te trekken.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. In de commissie hebben wij onze waardering uitgesproken voor deze contourennota, maar ook onze zorgpunten aangegeven. Zorgen maken wij ons vooral over de kleine instellingen, die in tegenstelling tot de grote instellingen niet over de middelen en menskracht beschikken om via projectsubsidies aan de bak te komen. Met name groepen in de samenleving die het moeilijk hebben, behoeven onze aandacht en daarbij springen wat de OPD betreft twee groepen er uit, namelijk de Stichting Welzijn Doven en de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork.

Wij vinden dat de doven niet ziek zijn, maar wel degelijk onze aandacht verdienen en daarom willen wij graag het volgende amendement indienen.

Amendement D

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 3 november 2004 ter behandeling van de Contourennota;

overwegende:

- *dat doven niet ziek zijn, maar problemen hebben met de communicatie;*
- *de Stichting Welzijn Doven Drenthe een Provinciale stichting is, waarvan de werkzaamheden zich over heel Drenthe uitstrekken;*
- *de structuur en het netwerk dat de SWDD in 20 jaar opgebouwd heeft van belang is voor ondersteuning van doven in onze samenleving;*
- *dat de functies die het ontmoetingscentrum voor doven heeft niet door andere instellingen overgenomen kunnen worden;*

besluiten:

- *geen bezuiniging van € 8.000,-- door te voeren op de Stichting Welzijn Doven Drenthe,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik denk dat de heer De Haas van dit stuk beter een motie kan maken, want het is geen tekst voor een amendement.

De heer DE HAAS: Het is onze stellige overtuiging dat dit een amendement is op de nota Mensen in het middelpunt, maar ik heb er geen enkele moeite mee om het een motie te noemen.

De VOORZITTER: Als het een amendement is dan moet het een voorstel zijn om een stuk tekst te wijzigen.

Wat de heer De Haas met zijn voorstel wil bereiken, kan ook via een motie.

De heer DE HAAS: Ik wijzig het woord "amendement" in "motie". Het gaat mij om het doel en als ik dat op deze manier kan bereiken, vind ik een motie ook goed.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en kan bij de beraadslaging worden betrokken.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Het werk van de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork voorziet in een duidelijke behoefte en door halvering van de subsidie komt het werk van deze stichting ernstig in gevaar. Ook op dit punt hebben wij een amendement opgesteld, dat ik nu indien als een motie.

Motie E

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 3 november 2004 ter behandeling van de Contourennota,

overwegende;

- *dat bij de Stichting Paardrijden Gehandicapten in Westerbork wekelijks 185 mensen met een geestelijke en/of lichamelijke beperking kunnen paardrijden;*
- *dat het werk van deze stichting in een belangrijke behoefte voorziet;*
- *dat deze stichting hiertoe over specifieke kennis beschikt en het werk van deze stichting nergens anders onder te brengen is in Drenthe;*
- *dat er geen zicht op is dat de gemeenten dit willen meefinancieren;*
- *het centrum in Westerbork een landelijke en zelfs internationale uitstraling heeft;*

besluiten:

- *het subsidiebedrag te handhaven en de gedeputeerde opdracht te geven om eerst in overleg met de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork, andere financieringsmogelijkheden te zoeken,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat deze motie bij de beraadslaging kan worden betrokken.

Mevrouw SMITH: Voorzitter. Het verbaast mij een beetje dat de OPD zelf met een motie over dit onderwerp komt, terwijl ik onze motie toch heel vroegtijdig aan alle fracties heb gestuurd. Waarom is dat?

De heer DE HAAS: Dat lag aan de organisatie van onze voorbereiding op deze vergadering. Ik ben het helemaal met mevrouw Smith eens en als er aanleiding is bepaalde moties samen te voegen of in te trekken, dan zijn wij bereid dat te doen.

Met alle respect en sympathie voor hetgeen door GroenLinks is ingebracht, heb ik toch onze voorstellen in willen brengen.

Voorzitter. Wij zijn er geen voorstander van om de korting van € 70.000,-- die het Rijk aan RTV Drenthe oplegt op de provinciale begroting te verhalen. Een instelling als RTV Drenthe die in de loop der jaren al miljoenen extra van de provincie heeft ontvangen, kan als een preferente instelling worden beschouwd en moet net als de andere preferente instellingen die geld van de provincie krijgen, behandeld worden.

De heer C.D. DE JONG: Mijnheer de voorzitter. Ik kan kort zijn, want met de tot nu toe ingediende moties en amendementen kan ik best uit de voeten.

De in de contourennota Mensen in het middelpunt uitgezette koers vind ik prima. De nota kan gezien worden als de sociale aanvulling op het POP waarin het alleen om bestemmingsplannen, bakstenen, asfalt en dergelijke gaat. Ik vind dat het college ook redelijk scherp heeft gekeken naar de verdeling van de middelen, al is hier en daar de meetbaarheid nog wel wat onduidelijk.

Wat mij wel heel erg bezighoudt is de Wet op de jeugdzorg die aanstaande is. Is er straks wel voldoende geld om die wet goed uit te voeren?

De moties over het paardrijden voor gehandicapten en de voorzieningen voor doven zal ik zeker steunen, maar ook een generieke motie over niet bedoelde knelpunten spreekt mij aan.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Over dit statenstuk kan veel worden gezegd. Mensen in het middelpunt, je zou er een uur over kunnen praten en alle plussen en manco's van het stuk kunnen laten passeren. Echter, deze nota geeft duidelijk aan waar het college heen wil. Het college geeft aan te bezien waar kan worden bezuinigd dan wel efficiënter kan worden omgegaan met gemeenschaps-gelden. Het was Drents Belang dat er al eerder op aandrang eens te bekijken in hoeverre subsidies zouden kunnen worden aanbesteed. Wij zijn tevreden dat het college deze richting in zijn beleid heeft meegenomen.

Ondanks dat moeten PS waakzaam blijven dat deze sociale agenda 2004-2009 niet als dekmantel wordt gebruikt om bezuinigingen door te voeren. Wij moeten ook oppassen dat de kleine instellingen niet het kind van de rekening worden. Ik noem specifiek de Stichting Welzijn Doven en OSO. Alle fracties, dus ook de mijne, hebben een week geleden van beide doelgroepen een uiteenzetting gekregen en ik wil het toen gehouden verhaal nu niet overdoen. Ik ga ervan uit dat de boodschap duidelijk is geweest.

Drents Belang bepleit dan ook deze twee doelgroepen in aanmerking te laten blijven komen voor de voor hen belangrijke jaarlijkse structurele subsidie.

De groep doven is wel een heel aparte groep en via een motie willen wij PS vragen deze groep te steunen.

Motie F

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 3 november 2004;

overwegende dat:

- *middels de contourennota Mensen in het middelpunt GS voorstelt om subsidiëring van verschillende organisaties op het gebied van welzijn te beëindigen;*
- *dit voor sommige maatschappelijke organisaties, onder andere te noemen "de Stichting Welzijn Doven Drenthe", negatieve gevolgen zal hebben voor wat betreft hun voortbestaan;*
- *de eerdergenoemde stichting uniek te noemen is en geen andere organisatie in Drenthe aanwezig is die het werk van deze Stichting zou kunnen overnemen;*
- *ook de provincie, lezen de nota Mensen in het middelpunt oog heeft voor specifieke groeperingen als de dovenwereld;*

van mening zijnde dat:

- *het van groot belang is dat de groep doven in Drentse, naast de steun van de gemeenten, ook de steun van de provincie Drenthe blijft ontvangen,*
- *belangenbehartiging van doven van groot belang is om de integratie in de horende wereld zoveel mogelijk kansen te geven;*

besluiten:

- *tot voortzetting van de subsidiëring van de Stichting Welzijn Doven Drenthe,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie bij de beraadslaging kan worden betrokken.

Mevrouw KAAL: Als ik goed heb geluisterd, staat in een van de eerste zinnen van de motie dat Drents Belang zorgen heeft over enkele organisaties. Daarna noemt de heer Kloos echter alleen de Stichting Welzijn Doven Drenthe. Wil hij zich verder niet inzetten voor die andere organisaties, waarbij wordt teruggekomen op het generieke verhaal?

De heer KLOOS: Ter geruststelling van mevrouw Kaal kan ik zeggen dat ik hier op papier heb staan dat wij het verhaal van het CDA onderschrijven. Hiermee is de vraag van mevrouw Kaal beantwoord. Voorzitter. Ik kan nog wel wat verder uitweiden, maar ik denk het bij deze woorden te kunnen laten. Ik heb duidelijk aangegeven waar Drents Belang staat. Op zich had de VVD een leuke woordspeling door deze nota te vergelijken met POP II. Nu is het beroerde dat ook bij POP II nogal wat slachtoffers zijn gevallen, onder andere in de agrarische wereld. Als dit de intentie van de VVD is met deze nota dan onderschrijf ik haar bijdrage op dit punt niet, maar anders was het een leuke woordspeling.

Mevrouw HAARSMA: Mijnheer de voorzitter. Met de sociale agenda 2005-2008 van de provincie Drenthe wordt € 1,4 miljoen geïnvesteerd in de sector cultuur, welzijn en zorg (CWZ). Zoiets is nog nooit eerder gebeurd en het lijkt mij goed dat wij dit vanochtend nog eens goed tot ons door laten dringen.

Herhaaldelijk hebben de staten erop aangedrongen - dat gebeurde zelfs al voor mijn tijd - politiek heldere en duidelijke keuzes te maken. Er moesten prestatieafspraken komen en politieke keuzes worden gemaakt en het moest niet langer zo zijn dat organisaties een bedrag op hun rekening gestort kregen om daarmee te doen wat zij willen. Die vanzelfsprekendheid moest afgelopen zijn.

Ik denk dat dit college erin geslaagd is om die cultuuromslag te bewerkstelligen. Wij willen met flexibele budgetten werken. Wij willen prestatieafspraken maken, wij willen verzakelijking van het beleid, wij willen dat organisaties minder afhankelijk zijn van het provinciaal bestuur.

Het zal duidelijk zijn dat dit allemaal niet vanzelf gaat. Wat dat betreft vond ik de opmerking van de heer Sluiter wel treffend, die zei dat wanneer wordt gesproken over het maken van keuzes, rekening met de veranderde tijdgeest moet worden gehouden. Dat is nu bij uitstek wat wij met deze sociale agenda hebben geprobeerd. Wij hebben gekeken naar wat in de maatschappij leeft, wat actueel is en waar wij als provinciaal bestuur op in willen steken. Waar heeft onze provincie behoefte aan?

Het lijkt mij volstrekt helder dat de vijf gekozen programmalijnen actueel zijn. Iedere winkel moet op enig moment het assortiment veranderen en bijstellen en ik denk dat wij erin geslaagd zijn een goed assortiment aan de burger aan te bieden.

De heer HARLEMAN: Het college stelt eigenlijk niet voor het assortiment te veranderen, het wil in een aantal onderdelen van het assortiment geen geld meer steken. Dat is wat anders.

Mevrouw HAARSMA: Misschien mag ik eerst even mijn verhaal afmaken, voor ik daarop in ga. Ik heb zojuist gezegd dat er € 1,4 miljoen in deze sector geïnvesteerd gaat worden. Er is bij de staten wat verwarring, want sommige fracties spreken over een bezuiniging, terwijl wij als het om de preferente organisaties gaat, spreken over een stimulerende marktorting. Uit de reacties die zijn opgenomen in de inspraaknotitie blijkt dat geen enkele preferente instelling daar problemen mee heeft. Het gaat om het herschikken van budgetten. Wij willen werken met flexibele budgetten, zodat iedere orga-

nisatie en iedere instelling uit het programma-aanbod zijn dingen kan halen om naar de burger te brengen. Dát is wat wij op dit moment willen en dat wordt ook door PS onderschreven.

Mevrouw KAAL: Maar dan is mij nog niet duidelijk waarom scouting niet een project aan moet leveren.

Mevrouw HAARSMA: Ik wil eerst even mijn betoog afronden.

Wij hebben zojuist gezegd dat de koers ...

Mevrouw SMITH: Ik wil ook graag een vraag stellen.

De VOORZITTER: Het lijkt mij goed dat mevrouw Haarsma eerst reageert op de vraag van mevrouw Kaal. Mevrouw Smith kan daarna haar vraag stellen.

Mevrouw HAARSMA: De koers van de nota wordt door iedereen onderschreven om niet te zeggen omarmd. Het gaat om een omslag in het denken en handelen, en dan geheel volgens de tijdgeest. Natuurlijk zijn op enig moment keuzes gemaakt. Wij hebben een fundament neergezet en daarin zitten een paar stenen, organisaties, die een zorgpunt zijn. De vraag is of die organisaties het in de toekomst nog wel redden. Ik begrijp de zorg van de staten volledig, maar daarbij moet natuurlijk niet vergeten worden - dat is ook uitdrukkelijk de insteek van deze nota - dat de provincie er niet is om deze organisaties in stand te houden. De provincie wil geen organisaties om zeep helpen of door de hoeven laten zakken, de provincie wil organisaties stimuleren en activeren om juist aan de hand van de vijf programmalijnen met projectvoorstellen te komen.

Mevrouw SMITH: Mevrouw Haarsma zei dat de preferente instellingen niet op de voorgestelde kortingen hebben gereageerd, maar het zal haar toch niet zijn ontgaan dat Drents Plateau hevig in opstand is gekomen.

Mevrouw HAARSMA: Ik weet dat een paar organisaties en instellingen hebben gereageerd, maar door de bank genomen is het merendeel van de organisaties heel gelukkig met de nota zoals die nu voorligt. Mevrouw Smith kan er de inspraaknotitie op nalezen.

Mevrouw KAAL: Wat mevrouw Haarsma zei over de ASV is voor ons duidelijk. Maar mevrouw Haarsma zal zich ook kunnen voorstellen dat wij andere keuzes hebben gemaakt en dat wij die vandaag willen bespreken.

Mevrouw HAARSMA: Ik kom daar nog op, want ik zal zeker op de bijdrage van de heer Zomer ingaan. Voorzitter. De fractie van de VVD vindt de koers helder en wil op deze manier gaan werken, maar wijst wel op een paar zorgpunten. Die zorgpunten deel ik. Ik heb mijn oren open en hoor wat er aan de hand is. Ik heb ook met verschillende organisaties en instellingen gesproken. Ik kan alleen de zorg niet wegnemen. Ik wil de organisaties echter niet afbreken, ik wil de organisaties alleen stimuleren om binnen de bestaande programmalijnen een aanbod te doen dat aansluit bij het werk van die organisaties. Ik wil daarover best met die organisaties en met de preferente instellingen spreken. Ik heb vanochtend nog met de directeur van STAMM gesproken. Er is zorg bij de instellingen en ik wil met die instellingen bespreken hoe zij de omslag kunnen maken. Het is dan ook mijn uitdrukkelijke wens om op dit moment geen stenen uit het fundament te halen. Op dit punt ben ik het met de fractie van de VVD eens.

Voorzitter. Ik ben dan ook van mening dat de heer Zomer de nota nog eens goed moet lezen, want ik heb hem alleen horen spreken over de maatschappelijke activeringsinstellingen. De heer Zomer sprak over het fietsen op leuke banden, maar ik heb de indruk dat hij helemaal niet wil fietsen. Wij willen

starten met een fiets met nieuwe en volle banden en wij willen dat die banden aan het eind versleten zijn. Wij willen niet al steunberen plaatsen terwijl het huis recht overeind staat.

De heer ZOMER: Omdat de gedeputeerde zei dat ook het college een bepaalde zorg heeft, wil ik haar erop wijzen, dat het college die zorg bij de instellingen weg kan nemen. Ik begrijp inmiddels dat het college daaraan werkt.

Wat mij verder in het betoog van de gedeputeerde opvalt, is dat zij heel generiek spreekt: iedereen is tevreden en niemand heeft een probleem. Maar als wij doorvragen blijkt dat er toch wel wat problemen zijn. Ik wil daarom mijn collega's waarschuwen voor de betoogtrant van de gedeputeerde.

Mevrouw HAARSMA: Het is nooit weg dat iemand meedenkt.

Ik heb geconstateerd dat alle fracties zorgen hebben over de kleinere instellingen. Men vraagt zich af of de kleinere instellingen niet ondergesneeuwd raken en of de sociale infrastructuur niet wordt weggeslagen. Nee, de sociale infrastructuur wordt veranderd, dat is wat ik hoor.

Mevrouw KAAL: Ik wil nog even terugkomen op de vergelijking met de fiets. Als nu blijkt dat de manege al op lekke banden fietst, is dan de reactie van de gedeputeerde dat die organisatie maar niet meer moet gaan fietsen?

Mevrouw HAARSMA: Nee, dat hoort men mij absoluut niet zeggen. Maar ik wil weten wanneer met nieuwe banden wordt gestart, wanneer de banden lek raken en of ze überhaupt lek raken. Daar wil ik met de instellingen naar kijken en dat horen de staten mij ook zeggen. Ik kan op dit punt de zorgen van de staten niet wegnemen, want er is uitdrukkelijk gekozen voor een radicale omslag. Ik ben er niet om de organisaties en instellingen in stand te houden, maar ik wil wel met de organisaties en instellingen bekijken hoe een omslag naar het werken volgens Mensen in het middelpunt kan worden gemaakt. Ik wil inspelen op de actualiteit, daar wil ik met de organisaties en instellingen over spreken, die toezegging wil ik hier wel doen. Ik moet dit ook wel doen, want deed ik dat niet dat zou dat duiden op geen vertrouwen in de eigen nota. Ik heb daar vertrouwen in en dat vertrouwen hoor ik ook van het gros van de organisaties. Degenen die mij niet geloven, moeten de nota van beantwoording nog maar eens lezen. Ik hoor alleen maar lof over de wijze van totstandkoming en de zorg voor de kleine instellingen deel ik. Ik zeg toe dat ik daar ook op zal letten.

De heer ZOMER: En toch heb ik het idee dat de gedeputeerde wat selectief luistert.

De heer HEMSTEEDE: Ik vind het jammer dat de gedeputeerde onze zorg niet kan wegnemen. Ik wil nog even terugkomen op de vergelijking van de fiets met de al dan niet lekke banden. Als de organisaties nu al aangeven op de top van hun inspanningen te zitten, waarom wordt dan niet uitgegaan van het adagium dat voorkomen beter is dan genezen? Het gaat om relatief kleine bedragen voor relatief kleine instellingen die mogelijk in problemen komen.

Mevrouw HAARSMA: Ik leg nooit van tevoren al mijn hoofd in de schoot. De nota is nog niet vastgesteld.

De heer HEMSTEEDE: Maar het college is toch niet in gevecht met de instellingen? Er moet toch met die organisaties worden samengewerkt? Wij verwachten moeilijkheden. De organisaties geven aan dat er wel degelijk een probleem is; de tribune zat niet voor niets vol tijdens de commissievergadering.

De heer ZOMER: Ik dank de heer Hemsteede zeer voor zijn steun.

Mevrouw HAARSMA: De heer Hemsteede zei het goed: "Wij verwachten moeilijkheden." Maar wat ik bedoelde met mijn opmerking dat ik niet van tevoren al het hoofd in de schoot leg, is dat ik eerst met de organisaties in overleg wil. Wij hebben onze preferente instellingen en die instellingen moeten samen met de kleine organisaties bekijken waarom die niet op grond van Mensen in het middelpunt een projectvoorstel zouden kunnen indienen. Dát wil ik van die organisaties horen.

De heer HEMSTEEDE: Maar mevrouw Haarsma zegt wel in de commissievergadering van 6 oktober met betrekking tot de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork dat het college zich tot het uiterste zal inspannen, dat de gemeenten een rol moeten vervullen en dat de stichting overigens zeer wel in staat is om andere financiële bronnen aan te boren (rechterkolom, pagina 11 verslag). Het gaat dan om een bijdrage van de zorgverzekeraars en de discussie daarover kan niet op provincieniveau gevoerd worden. Het gaat al met al om € 3.000,- en het antwoord van de gedeputeerde geeft ons te weinig handvatten om de uitkomsten van het gesprek met de stichtingen te controleren. Wij krijgen het graag wat scherper geformuleerd, of de gedeputeerde moet zeggen dat die stichtingen tegemoetgekomen worden.

Mevrouw HAARSMA: De nota moet nog vastgesteld worden. In de commissie heb ik aangegeven dat ik met de desbetreffende organisatie - laat volstrekt duidelijk zijn dat ik die een heel warm hart toedraag - nog niet in gesprek ben geweest. Sterker nog, ik heb nog geen energie in gestoken in het kijken naar hoe het anders kan worden geregeld. Ik heb eerst het debat van vandaag af willen wachten. Ik zeg toe dat ik in gesprek zal gaan met de organisatie om te bekijken hoe wij op een andere manier financiële bronnen kunnen aanwenden. Ik spreek dan over een zorgkantoor en over gemeenten. Ik weet dat de behandeling van de Wet op de maatschappelijke ondersteuning is uitgesteld, maar willen de staten dan van mij horen dat zij in maart een tussenrapportage krijgen? Ik zeg toe dat ik in de periode tussen nu en maart in gesprek ga en wil onderzoeken waar wij financiële bronnen kunnen aanboren voor de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork en dat ik de staten over de uitkomsten zal rapporteren. Als ik tot de conclusie kom dat dit een onbegaanbare weg is, zal ik mij eens achter de oren krabben en moeten erkennen dat wij het verkeerd hebben gezien en dat dus andere maatregelen moeten worden genomen. Dat zeg ik bij deze toe.

De heer HEMSTEEDE: Dat is natuurlijk leuk om te horen, maar dat is het punt niet. Het punt is dat wij al wel met de organisaties hebben gesproken en dat het college dit nog moet doen. Juist vanwege de gesprekken die met het veld zijn gevoerd, komen wij tot de vaststelling dat er zorgpunten zijn. Wij willen graag dat daar nu al wat aan gebeurt en niet pas nadat de gedeputeerde met de organisaties heeft gesproken. Nadat met de clubs is gesproken, zal ook de opvatting van de gedeputeerde wel een andere zijn.

Mevrouw HAARSMA: Ik heb wel met de instellingen en organisaties gesproken, laat dat volstrekt helder zijn. Ik kan daarom ook de zorg van de heer Hemsteede begrijpen. Maar ik heb nog niet de toezegging gestand gedaan die ik in de commissievergadering heb gedaan dat ik actief op pad zou gaan om geld te genereren, omdat ik eerst de behandeling in de staten af wilde wachten. Maar ik houd mij wel aan die toezegging. Ik heb verleden jaar budgetbesprekingen met de organisaties gevoerd en daarbij heb ik aangegeven dat de provincie op een andere manier wil gaan werken en dat op een andere manier ingestoken moet worden op het provinciaal beleid. Ik weet dus maar al te goed wat er bij de organisaties leeft en daar wil ik mij sterk voor maken.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Ik ben heel blij met de woorden van de gedeputeerde. Als zij tot maart de tijd neemt om te onderzoeken waar zij geld kan genereren dan vind ik dat uitstekend. Als zij kan garanderen dat ook wanneer zij daarin niet slaagt deze organisaties niet teloor zullen gaan, kan wat ons betreft het debat beëindigd worden.

Mevrouw HAARSMA: Ik heb toegezegd dat ik mij zal inspannen, maar alles moet getoetst worden aan de nota Mensen in het middelpunt. De opmerkingen over de Stichting Paardrijden Gehandicapten snap ik helemaal, maar er zijn ook nog andere instellingen en organisaties. Als die een heel andere koers willen varen dan wij voor ogen hebben dan kan ik niet toezeggen dat wij aanvragen van die instellingen honoreren, want wij willen de in de voorliggende nota uitgezette koers gestand doen. Ik wil met de organisaties en instellingen over de inhoud van deze nota spreken, dat kan ik niet voldoende benadrukken.

De heer DE HAAS: Ik ben dit helemaal met de gedeputeerde eens, als maar duidelijk is dat verschillende koersen tot hetzelfde doel kunnen leiden.

Mevrouw HAARSMA: Het gaat mij om de inhoud en de kwaliteit.

Voorzitter. Ik ben het eens met de opmerking dat geen stenen uit het fundament moeten worden gehaald.

Mijnheer de voorzitter. Mevrouw Smith heeft het onderwerp mondiale bewustwording aan de orde gesteld. Zij weet dat deze gedeputeerde die mondiale bewustwording hoog in het vaandel heeft. Zeker in dit tijdsgewricht is die mondiale bewustwording belangrijk. Maar mevrouw Smith weet als geen ander dat wij a. onze programmalijn van diversiteit en participatie hebben en b. dat wij ons I₂D hebben. Wij hebben ENOVA, STAMM en COS en deze organisaties kunnen gezamenlijk via de programmalijn de mondiale bewustwording tot haar recht laten komen. Het is dus absoluut niet zo dat wij de mondiale bewustwording helemaal weggooien. Wij vinden het alleen belangrijk dat in het kader van de Europese bewustwording deze programmalijnen worden gebruikt. Wij sluiten die mondiale bewustwording dus helemaal niet uit.

Mevrouw SMITH: Maar de gedeputeerde weet ook dat het niet alleen om het COS gaat, maar ook om de Stichting Gered Gereedschap, de Wereldwinkels en de Bond van Plattelandsvrouwen, organisaties die allemaal naar nul gaan.

Mevrouw HAARSMA: Landelijk gezien wordt het COS behoorlijk gefinancierd en als het COS slim en handig opereert kan het via onze programmalijnen best wat de wal op slepen. Ik shop ook nog wel eens in andere provincies en zo weet ik dat het COS heel nadrukkelijk bezig is te bekijken hoe de handen ineen kunnen worden geslagen om op die manier de organisatie sterker te maken. Ook die beweging wordt op dit moment al in gang gezet en ik denk dat dat heel goed is.

Mevrouw SMITH: Maar ik spreek nu even niet over het COS, maar juist over die andere organisaties.

Mevrouw HAARSMA: Die zijn daarmee annex. Laat ik het dan maar helder zeggen: de provincie is er niet voor om die winkels, hoe geweldig ze ook zijn, in stand te houden. Het provinciaal bestuur kiest daar niet voor. Wij hebben andere accenten gelegd en andere keuzes gemaakt.

Mevrouw SMITH: Dat is helder en wij maken ook andere keuzes.

De heer HEMSTEEDE: Mevrouw Haarsma spreekt terecht niet over organisaties maar over beleid, waarbij dat mondiale beleid is gevangen binnen de Europese grenzen. Maar in statenstuk 152, dat gaat over het Noordelijk ambitiestatement Leren voor duurzame ontwikkeling gaat het specifiek over mondiale dimensies.

Mevrouw HAARSMA: In de nota van beantwoording wijzen wij het COS ook op de mogelijkheid op dat ambitiestatement in te steken, maar in Mensen in het middelpunt kiezen wij daar niet voor. Natuurlijk zijn er projecten voor mondiale bewustwording en het is daarbij aan het COS om daarop in te steken.

Het COS heeft daar de expertise ook wel voor en wat dat betreft heeft het COS de provincie niet nodig.

De heer HEMSTEEDE: Het COS kan dus werken binnen statenstuk 152, maar niet binnen statenstuk Mensen in het middelpunt?

Mevrouw HAARSMA: Natuurlijk kan dat wel. Het COS kan toch binnen de programmalijnen werken?

De heer HEMSTEEDE: Maar daarin is het mondiale beleid verengd tot de Europese landen.

Mevrouw HAARSMA: Mondiaal betekent ook Europa en ik ken de projecten niet die het COS wil indienen. Maar dit statenstuk sluit projecten voor mondiale bewustwording niet uit.

Mevrouw SMITH: Maar in de begroting 2005 staat op pagina 103 dat men mondiaal denkt en lokaal handelt en dat er met name aandacht moet zijn voor de herkomstlanden van allochtone groepen in Drenthe. Dat is dus vooral niet Europa.

Mevrouw HAARSMA: Wij zeggen toch ook niet dat het COS het niet mag doen, het is alleen niet een speerpunt van het college. Het is bij uitstek de corebusiness van het COS om het wel te doen, maar dat hoeven wij niet aan te sturen, dat is de eigen verantwoordelijkheid van het COS. Het COS is daar ook zeer wel toe in staat, daar ken ik het COS goed genoeg voor.

Mevrouw SMITH: In de begroting staat juist dat dit provinciaal beleid is.

Mevrouw HAARSMA: Het moet helder zijn hoe vanuit Mensen in het middelpunt hiertegen aan wordt gekeken en mevrouw Smith weet als geen ander hoe dat is.

Mevrouw Smith heeft vervolgens opgemerkt dat het programma niet meetbaar is. In vervolg op deze nota moet nog een uitvoeringsprogramma verschijnen en juist daarin zullen wij de zaken meetbaar en inzichtelijk maken en dat alles gekoppeld aan de ASV.

De heer HARLEMAN: Kan het college dan toezeggen dat een dergelijk programma eerst aan de staten wordt voorgelegd? Of wordt het net als het provinciale programma onderwijs alleen maar ter kennisneming aan de staten voorgelegd?

Mevrouw HAARSMA: Het zal duidelijk zijn dat wij een uitvoeringsprogramma maken dat gekoppeld is aan de uitvoeringsnota en de staten krijgen dat uitvoeringsprogramma op enig moment ter informatie voorgelegd. Daar is geen woord Spaans bij.

De heer HARLEMAN: Het gaat er juist om dat in dat uitvoeringsprogramma de meetpunten staan waarop het college wordt afgerekend. Dat is een zaak van de staten en dus kan het de staten niet ter kennisneming worden voorgelegd.

Mevrouw HAARSMA: De heer Harleman draait het om. Ik stel voor dat het college de gelegenheid krijgt een uitvoeringsprogramma te maken; als de staten dat ter kennisneming krijgen voorgelegd en zij zijn het er niet mee eens dat kunnen zij onmiddellijk reageren. Dat is het goed recht van een statenlid, daarvoor is de heer Harleman vanochtend geïnstalleerd.

De heer HARLEMAN: Ik ben nog bezig met een leerproces!

Mevrouw HAARSMA: Voorzitter. Ik ben blij met de steun op hoofdlijnen voor Mensen in het middelpunt. Ik wil mij sterk maken voor een gesprek met de organisaties die in punt 10.3 van de inspraaknotitie zijn genoemd over hoe zij kunnen anticiperen op het beleid, maar ik zeg niet toe dat wanneer dat overleg tot niets leidt, de instellingen alsnog hun geld krijgen. Ik wil dan eerst heel goed onderbouwd hebben waarom niet op de inhoud kan worden ingespeeld.

De heer De Jong heeft de jeugdzorg ter sprake gebracht. Het college heeft gisteren het Beleidskader jeugdzorg vastgesteld en het uitvoeringsprogramma voorlopig vastgesteld, want het laatste is de verantwoordelijkheid van de staten. Op 15 en 17 november kan over de inhoudelijke en financiële handel en wandel die daarmee annex is gediscussieerd worden.

De heer ZOMER: De gedeputeerde zegt dat zij de politieke steun niet kan geven, maar volgens mij kan zij dat best, maar heeft zij alleen niet de politieke wil om het te doen.

Kan de gedeputeerde nog even reageren op mijn vraag over het maatschappelijk activeringswerk, c.q. het schrappen van een bepaalde zin uit de nota? Het gaat om de zin dat het college het geen taak van de provincie meer vindt om het maatschappelijk activeringswerk te ondersteunen.

Mevrouw HAARSMA: Ik wil die zin nog wel eens uitleggen.

De heer ZOMER: Daarom heb ik niet gevraagd.

Mevrouw HAARSMA: Misschien heeft de heer Zomer die zin wel anders geïnterpreteerd dan zij bedoeld is. Er wordt bedoeld dat wij het niet als onze taak zien om de maatschappelijke activeringsorganisaties en instellingen in stand te houden op de wijze zoals die nu werkzaam zijn. Wij willen dat de maatschappelijke activeringsclubs creatief worden, gaan bekijken wat er maatschappelijk leeft en hoe zij de omslag kunnen maken, hoe zij richting provincie met deze zaken aan de slag kunnen. Dat is wat ik met die zin bedoel en dat lijkt mij duidelijk.

De heer ZOMER: Ik vind de gebruikte formulering dan een verbazingwekkende manier om op te schrijven wat is bedoeld.

Mevrouw HAARSMA: En toch is dat de kern waar het om draait: wij zijn er niet om organisaties in stand te houden, nee, die organisaties moeten inspelen op actuele zaken in de provincie.

De heer ZOMER: Er staat gewoon dat het college maatschappelijk activeringswerk niet meer belangrijk vindt. Als iets heel anders is bedoeld, moet dat vooral opgeschreven worden.

Mevrouw PANNEKOEK: Dan wil ik de heer Zomer wijzen op de laatste regel van die passage, waarin staat dat de vier genoemde instellingen de komende jaren uiteraard een beroep kunnen doen op financiering van projecten die aansluiten bij de inhoudelijke keuzes van onze programmalijnen. In die zin wordt aangegeven dat er voldoende ruimte is om van het flexibel budget binnen de programmalijnen gebruik te maken.

De heer ZOMER: Maar daarbij ontbreekt de kreet "maatschappelijk activeringswerk". Ik kom er in tweede termijn wel op terug.

Mevrouw SMITH: Mevrouw Haarsma zei zojuist dat zij gaat praten met de in punt 10.3 genoemde instellingen. Maar hoe zit het met de instellingen in punt 10.2, de preferente instellingen? Gaat de gedeputeerde ook daarmee nog in gesprek over de kortingen?

Mevrouw HAARSMA: Wij hebben sowieso budgetbesprekingen en volgens mij zijn er voor gesprekken met de preferente instellingen al data vastgesteld. Met die instellingen spreken wij jaarlijks.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Er zijn een paar opmerkingen gemaakt over het nog niet verschenen zijn van de Cultuurnota. Ik kan mij voorstellen dat het voor het overzicht beter was geweest, wanneer die nota in ieder geval in concept zou hebben voorgelegd. Dat hebben wij niet voor elkaar gekregen, maar dat neemt niet weg dat ik denk dat de contourennota voldoende is om besluiten te nemen over zaken die met cultuur te maken hebben, want het gaat om een integrale afweging op hoofdlijnen, waarvan de cultuuraspecten in de cultuurnota worden verfijnd. Het is niet anders, maar naar onze opvatting is het heel goed mogelijk de integraliteit via de programma's in de contourennota naast elkaar te zetten. Dat is in feite ook wat wij met de contourennota beogen.

De heer Wendt heeft gevraagd om een toelichting op een zinnetje op pagina 5 van de inspraaknotitie. Het gaat om de zin: "Wij willen de wijze waarop deze instellingen zich inspannen om eigen inkomstenbronnen te verwerven als toetsingscriterium voor het verwerven van provinciale subsidie gaan hanteleren." Waar het op neerkomt is - mevrouw Haarsma wees er ook al op - dat het niet zo moet zijn dat per definitie de provinciale overheid altijd wordt aangesproken om te subsidiëren, maar dat het als tegenhanger ook zo mag zijn dat de provincie naar de instellingen gaat met de vraag of voldoende is onderzocht of getest of ook middelen uit de omgeving kunnen worden verworven. Het kan dan gaan om sponsoractiviteiten, de markt en inkomstenbronnen van waar dan ook. Wij zullen de komende jaren stelselmatig nagaan of op dat punt voldoende inspanningen zijn verricht. Ik denk dat ik hiermee een redelijk praktische vertaling van die zin heb gegeven.

Mevrouw KAAL: Ik hecht eraan nogmaals te wijzen op het feit dat daar keuzes in gemaakt zijn en dat het nog steeds mogelijk is dat andere partijen andere keuzes maken.

De heer SCHAAP: Dat is vanzelfsprekend.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik verzoek u voor de tweede termijn de vergadering voor tien minuten te schorsen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 11.55 tot 12.11 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het is nog steeds mijn hoop om alle onderwerpen, die voorafgaan aan de begrotingsbehandeling in de ochtendvergadering af te handelen. Of die hoop ook werkelijkheid gaat worden, hangt af van de medewerking van de staten. Kortom, ik dring aan op enige beknoptheid.

TWEEDE TERMIJN

De heer HEMSTEEDE: Mijnheer de voorzitter. In onze eerste termijn hebben wij aangegeven dat, ondanks het feit dat wij met de in de nota opgenomen programmalijnen instemmen, onze zorg is gebleven. Die zorg is door het antwoord van het college niet weggenomen en dat vinden wij jammer. Wij hadden graag gehad dat dit wel zou zijn gebeurd en mede daarom zal ik de door mij in eerste termijn aangekondigde generieke motie wel indienen. Wij kiezen heel bewust niet voor een amendement, want een amendement betekent een wijziging van de tekst van de Contourennota, waarmee de instellingen een juridisch argument hebben om behoud van subsidie af te dwingen. Wij zijn van mening dat college en instellingen gezamenlijk naar een oplossing moeten zoeken en daarin past geen juridisch

vangnet voor de instellingen. Via een motie bereiken wij hetzelfde, maar van die motie gaat ook naar de instellingen toe een sterke prikkel uit om een oplossing te vinden.

De heer HARLEMAN: Ik begrijp het juridische verhaal niet helemaal, want het recht van de instellingen op subsidie is opgenomen in de ASV en dat verandert niet echt door een amendement op deze nota. Kan de heer Hemsteede uitleggen hoe het dan juridisch zit?

De heer HEMSTEEDE: Een instelling kan in beroep gaan als wij nu een wijziging in de contourennota aanbrenge. Wat wij willen is dat de instellingen met de provincie in gesprek blijven. Daarom kiezen wij voor de motie. Die motie is bedoeld als prikkel en de staten zijn er zelf bij om te controleren. Voorzitter. Ik wil dan nu de motie indienen, die is ondertekend door de fracties van de PvdA en de VVD. Wij hebben met het indienen van deze motie gewacht om eerst te horen wat het college wil. Dat vinden wij ook gewoon een kwestie van fatsoen.

Motie G

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 3 november 2004 ter behandeling van Statenstuk 2004-151: Vaststelling conceptnota Mensen in het Middelpunt (provinciale agenda 2005-2006);

kennisgenomen hebbende van het conceptcontourennota Mensen in het middelpunt en de beraadslagingen daarover in de commissie CW;

constaterende dat bij die beraadslagingen bleek dat:

- 1. er steun is voor het flexibeler maken van de inzet van de gelden voor cultuur, welzijn en zorg zoals de hoofdlijnen van de contourennota aangeven, mede in het licht van de vastgestelde algemene subsidieverordening;*
- 2. er steun is voor de keuze om per saldo meer middelen beschikbaar te stellen voor cultuur, welzijn en zorg en dit de instellingen verplicht tot een actieve rol in het verwerven van middelen;*
- 3. er sprake is van een overgangperiode en de uiteindelijke kortingen pas in 2008 moeten zijn gerealiseerd en GS daarmee bereidwilligheid tonen partijen tijd te gunnen op de nieuwe systematiek in te spelen;*
- 4. door zowel commissieleden als het college in de discussie is ingebracht, dat moet worden voorkomen dat instellingen en verenigingen, en dan specifiek de kleinere, onredelijk zwaar worden getroffen door de nieuwe systematiek van financiering en dat daar oplossingen voor moeten worden gezocht;*

overwegende dat:

- 1. juist de kleinere instellingen met weinig middelen en geen of weinig beroepskrachten en veel vrijwilligers de meeste last kunnen ondervinden van de voorgestelde maatregelen;*
- 2. grotere instellingen, vaak met meer beroepskrachten en een landelijke organisatie achter zich meer en makkelijker in staat zijn om tot aanpassingen van de organisatie en alternatieve verkrijging van middelen te komen;*
- 3. deze motie slechts op een klein aantal instellingen van toepassing zal zijn en daarmee de financiële effecten gemakkelijk binnen het totale bedrag van de nota kunnen worden opvangen;*

van mening zijnde dat:

1. *de voorgestelde kortingen vooralsnog niet mogen leiden tot het stoppen van het leveren van die diensten/producten, zeker indien er om het beoogde doel te bereiken geen alternatieve aanbieders voorhanden zijn;*

vragen het college:

1. *nog dit jaar in contact te treden met al die niet preferente organisaties die aangeven niet zelf in staat te zijn de kortingen op te vangen middels alternatieve inkomsten en/of samenwerking met andere partijen of waarvan de diensten niet door anderen gelijkwaardig kunnen worden geleverd. Doel van dit contact is om te komen tot een concreet advies hoe de korting kan worden opgevangen. Dit kan onder andere door het anders aantrekken van middelen, het formuleren van projecten hiervoor, het actief helpen zoeken van samenwerking met andere organisaties of combinaties hiervan;*
2. *de resultaten hiervan uiterlijk in maart 2005 aan PS voor te leggen. Indien dan blijkt dat een organisatie of instelling lopende de overgangstermijn onvoldoende in staat is de beoogde korting op te vangen, wordt de korting vooralsnog niet (volledig) toegepast, dit ter beoordeling aan PS. Hierbij kunnen ook de inspanningen van de organisaties om tot alternatieven te komen worden beoordeeld.*

De VOORZITTER: Ik stel vast dat deze motie deel uitmaakt van de beraadslagingen.

De heer SLUITER: Voorzitter. Ik wil de heer Hemsteede vragen waarom hij de beoordeling van de werkzaamheden van GS op het punt van of het in maart wel goed komt zo nadrukkelijk bij PS wil leggen. Het gaat om de uitvoering van hoofdlijnen die wij met elkaar hebben vastgesteld en die uitvoering is nadrukkelijk een taak van GS. Waarom wil de Hemsteede daar op detailniveau zelf over oordelen?

De heer HEMSTEEDE: Of het om hoofdlijnen of details gaat, is een kwestie van opvatting en de meningen daarover kunnen verschillen. Wij willen de controlerende taak van PS serieus nemen en daarbij gaat het ons er niet om daarin heel precies te zijn. Wij willen gewoon die organisaties blijven volgen en dat kan bijvoorbeeld ook via een kort briefje van GS over hoe het ervoor staat en of er een probleem is.

De heer SLUITER: Maar op het moment dat de heer Hemsteede de beslissing bij PS legt, haalt hij die bij GS weg en dat is naar mijn mening niet terecht. Het gaat dan allemaal wat door elkaar lopen.

De heer HEMSTEEDE: Het is niet de bedoeling de beslissing bij GS weg te halen, maar wij willen wel de controle daarop houden.

Mevrouw DE VRIES: Het gaat mij de pet een beetje te boven. Ik kan mij heel goed vinden in wat de heer Hemsteede zegt en ik heb het gevoel dat mijn fractie zijn mening deelt. Maar in het amendement van het CDA staat letterlijk wat in de voorliggende motie onder "van mening zijnde" en "vragen het college" staat. Of de PvdA en de VVD delen onze mening en dan vraag ik mij af wat er tegen is om die mening vast te leggen, of zij zien het allemaal wat zachter en wat minder vast dan ik het graag zie.

De heer HEMSTEEDE: Het heeft niet alleen met zacht of vast te maken. Het zal mevrouw De Vries ook niet verbazen waarom de inhoud overeenkomt. Het gaat er ook om of wij er vertrouwen in hebben, of niet. Wij hebben vertrouwen in het college, maar toch willen wij het wat nadrukkelijker en scherper naar ons toetrekken en daarom hebben wij deze motie ingediend.

Mevrouw DE VRIES: Dit heeft niets met vertrouwen maar alles met de kaderstellende rol van de staten te maken. Wat vinden wij dat deze staten zouden moeten doen? Wij zijn verplicht dat vast te leggen. Wat de heer Hemsteede in zijn motie het college vraagt, vragen wij ook. Maar wij hebben het vastgelegd en de heer Hemsteede vindt het een blijk van geen vertrouwen om dit schriftelijk vast te leggen. Dat ben ik niet met hem eens.

De heer HEMSTEEDE: Ik ben begonnen met uit te leggen waarom wij niet voor een amendement maar juist voor een motie kiezen. Wij blijven bij die insteek.

Mevrouw DE VRIES: De heer Hemsteede is van mening dat wij met ons amendement de prikkel bij de organisaties wegnemen, wat ik bestrijd, maar de overwegingen in zijn motie zijn letterlijk dezelfde als die van ons amendement.

De heer LANGENKAMP: Voorzitter. Ik ben het roerend met mevrouw De Vries eens en ik snap eerlijk gezegd ook niet goed waarom de PvdA zo opereert. Ik begrijp het verschil dat nu gecreëerd wordt tussen een amendement en een motie ook niet goed. Wij hebben nu ruim een uur over dit onderwerp gesproken en uiteindelijk blijken de drie grootste partijen het eens te zijn, wat volgens de heer Hemsteede ook te verwachten was. Ik snap daarom echt niet waar deze hele vertoning goed voor is geweest.

De heer HEMSTEEDE: Er is overleg geweest over wat wij hiermee moeten, hoe voorkomen kan worden dat clubs door de grond zakken. Er is overleg geweest met het CDA en er is overleg geweest met de VVD omdat wij met een gezamenlijk voorstel wilden komen. Het CDA heeft echter op een gegeven moment gekozen voor het indienen van een amendement en daarin wilden wij niet meegaan. Toen scheidden onze wegen zich, maar de inhoud bleef wel gelijk. Eenieder heeft zijn eigen reden om van een bepaald instrument gebruik te maken.

De heer LANGENKAMP: Als de heer Hemsteede een uur geleden had gezegd het over de inhoud eens te zijn, maar slechts te willen discussiëren over de vorm, dus over of het een motie of een amendement zou moeten zijn, dan zou er heel wat tijd bespaard zijn.

De heer HEMSTEEDE: Ik reageer gewoon op de vraag waarom wij een motie indienen en geen amendement.

De heer HOLMAN: Ik wil niet ingaan op de kwestie van een motie of amendement, maar ik wil de heer Hemsteede nog een vraag stellen.

Met betrekking tot het paardrijden voor gehandicapten zegt de gedeputeerde dat zij in overleg zal gaan en dat de stichting de mogelijkheid heeft om een projectplan te schrijven. Is het niet van de zotte om er op deze manier mee om te gaan, want het vervolg zal zijn dat volgend voorjaar blijkt dat het projectplan niet in de nota past en dat de stichting daarom die paar duizend euro niet krijgt, terwijl dat bedrag voor die organisatie essentieel is. Is dat de manier waarop de heer Hemsteede wil werken? Wil hij kleine organisaties die met veel vrijwilligers werken pressen een projectplan te schrijven, terwijl wij heel goed weten waaraan het gevraagde geld wordt besteed, of steunt de heer Hemsteede het voorstel om die organisatie het gevraagde bedrag te geven gewoon? Ik hoor dat graag expliciet.

De heer HEMSTEEDE: Wij zijn er niet gelukkig mee dat deze club, die misschien een ander netwerk heeft waardoor er een wat beter voorstel kan worden ingediend, gewoon wordt gesteund. Nee, wij willen dat alle clubs op dezelfde manier benaderd worden, dus ook de manege te Westerbork.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Waar zijn wij nu mee bezig? Wij gaan vandaag voor de sectoren cultuur, welzijn en zorg een kaderstellende nota vaststellen voor de periode 2005-2008. Dat kader geven wij het college mee en het college moet hiermee aan de slag. Wij hebben dit kader straks als referentiekader om het college af te rekenen op het gevoerde beleid. Wat ligt er dan meer voor de hand dan te zeggen: "College, dit zijn de kaders, inclusief het verhaal hoe moet worden omgegaan met organisaties en instellingen die met dit systeem niet vooruit kunnen."

Ik kan mij ook niet voorstellen dat de heer Hemsteede hier blij mee is. Ik heb hem horen discussiëren met mevrouw Haarsma en ik heb nog steeds het gevoel dat mevrouw Haarsma de hakken in het zand zet en net niet zegt wat de heer Hemsteede wil. Ik kan mij daarom niet voorstellen dat de heer Hemsteede tevreden is met het antwoord van het college en ik nodig hem daarom uit...

De heer HEMSTEDE: Ik begon ook met dat te constateren.

De heer ZOMER: Maar wat is er dan tegen dat de staten als kaderstellend orgaan duidelijk maken wat de regels zijn waarmee het college moet werken en dat zij - en dat beogen wij met ons amendement - het college vragen in maart terug te komen en dan te vertellen wat het heeft gedaan. Ik denk dat een amendement het sterkste middel is dat wij in handen hebben. Een motie heeft de neiging in de tijd wat te verwateren.

In de bijdrage van de fracties van de VVD, GroenLinks, de ChristenUnie en D66 heb ik elementen gehoord waaruit ik opmaak dat zij het eigenlijk wel met ons eens zijn dat de beleidskaders goed gesteld moeten worden en dat helder moet zijn wanneer er een afrekenmoment komt. Als mevrouw Pannekoek zegt dat wij maar op weg moeten gaan en kijken waar zich problemen voordoen dan is mijn reactie laten wij een concreet moment afspreken waarop het college bij de staten terug moet komen. Ik verwacht daarom van de zojuist door mij genoemde partijen wel steun voor ons amendement.

Voorzitter. Ik wil nog iets zeggen over het maatschappelijk activeringswerk. In eerste termijn heb ik hier ook al aandacht voor gevraagd. Ik ben van mening dat de nota op dit punt niet eenduidig is. Mevrouw Haarsma legt de zin op pagina 89 op een bepaalde manier uit, maar wat zij zegt staat er helemaal niet. Ik wil duidelijkheid en daarom dien ik het volgende amendement in.

Amendement H

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 3 november 2004 ter behandeling van statenstuk 2004-151, inzake het vaststelling conceptnota Mensen in het middelpunt (Provinciale sociale agenda 2005-2008);

besluiten in bovengenoemd document:

- *op pagina 89, 10.3b Beleid instellingen voor maatschappelijke activering en jeugdwerk de zin: "Wij vinden het geen taak meer van de provincie het maatschappelijk activeringswerk en jeugdwerk te ondersteunen" te schrappen.*

De laatste zin voor schema 10.3b: de 4 genoemde instellingen.....enzovoort te vervangen door de volgende zin:

"De 4 genoemde instellingen kunnen uiteraard de komende jaren een beroep doen op financiering van projecten welke onder andere liggen op het terrein van het maatschappelijke activeringswerk en jeugdwerk, voorzover die aansluiten op de inhoudelijke keuzes van onze programmalijnen."

Toelichting

De uitspraak in deze paragraaf dat het ondersteunen van maatschappelijk activeringswerk en jeugdwerk geen taak meer is van de provincie en dat om die reden instellingen voor maatschappelijke activeringswerk en jeugdwerk niet meer tot de basisinfrastructuur worden gerekend doet de indruk ontstaan dat ook projecten op dat terrein in de toekomst niet of nauwelijks meer op financiële steun van de provincie kunnen rekenen. Om die indruk weg te nemen bovengenoemd wijzigingsvoorstel.

Voorzitter. Er is gezegd dat kleine instellingen die zich niet kunnen redden zich maar moeten melden bij de preferente instellingen. Laten wij er dan wel voor zorgen dat die instellingen voldoende mensen en middelen hebben om die hulp te verlenen.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de door de heer Zomer ingediende amendement bij de beraadslaging kan worden betrokken.

Mevrouw PANNEKOEK: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben de motie van de PvdA mede ondertekend en wel om de volgende redenen. Wij willen - ik heb het in mijn eerder bijdrage ook al uitgelegd - eigenlijk niet tornen aan het stuk zoals het nu voorligt. Bij het ontwikkelen van nieuw beleid moet je gewoon op een bepaald punt beginnen en gaandeweg wordt dan wel duidelijk of en waar verbeteringen nodig zijn en hoe die kunnen worden aangebracht. Daar hebben wij ook al afspraken over gemaakt. Wij hebben namelijk afspraken gemaakt over een evaluatie, waarbij wordt bekeken of de ASV het juiste instrument is voor Mensen in het middelpunt.

Waarom willen wij dan toch die motie? Ik heb in mijn bijdrage ook aangegeven dat op grond van de informatie uit de bezoeken die wij hebben afgelegd en de reacties die wij ontvangen hebben mijn fractie tot de mening is gekomen dat bepaalde organisaties die nu door GS buiten het gebouw zijn gezet, daar toch wel binnen horen. Ik heb de stellige indruk dat de Welzijnswet bij het opstellen van dit stuk een heel duidelijke rol heeft gespeeld. De Welzijnswet hoort bij de gemeenten en daar is de lat gelegd. Wij menen echter dat op grond van een aantal titels die organisaties prima wel binnen het beleid passen. Wat ik graag wil - en daarom steunen wij de motie - is dat de gedeputeerde nog eens met die organisaties gaat bekijken of de gemeenten geactiveerd kunnen worden een bijdrage te leveren - dat kan zeker, maar dat moet dan op een andere manier worden aangepakt - en of zij toch niet op de een of andere manier aan de criteria van de nota kunnen voldoen, waarmee zij binnen de ASV en dus binnen de reguliere geldstromen kunnen komen. Dát is de reden waarom ik deze motie steun.

Mevrouw KAAL: Mevrouw Pannekoek geeft aan bereid te zijn naar een evaluatie toe te werken. Mochten de resultaten van die evaluatie niet naar haar zin zijn, wat is zij van plan dan te doen?

Mevrouw PANNEKOEK: Bij de bespreking van de ASV is al afgesproken dat goed zal worden bekeken of de ASV het geijkte middel is om te bereiken wat wij met Mensen in het middelpunt willen, namelijk de nieuwe lijn van prestaties enzovoort. Daar is enige tijd voor nodig en ik denk daarom dat wij midden 2006 hiernaar moeten kijken. Natuurlijk is een evaluatie bedoeld om te zien of dit nu echt de lijn is die wij willen. Wat wij willen is wat in Mensen in het middelpunt wordt gezegd, daar wijken wij ook niet van af. Maar het leuke is nu juist dat wij nu een nieuw traject ingaan. Wij kunnen dat wel van tevoren helemaal aftimmeren, maar dat lijkt mij met zo'n grote omslag niet juist. Als wij lopende de rit merken dat een bepaald element uit de ASV niet werkt, dan is de evaluatie het moment om daarover een besluit te nemen.

Mevrouw KAAL: Ik begrijp dan niet waarom mevrouw Pannekoek die motie steunt of is zij van mening dat de fiets van de manege het wel tot 2006 uithoudt?

Mevrouw PANNEKOEK: Volgend jaar is er nog niets aan de hand, dan blijven de budgetten nog praktisch gelijk. Daarom vragen wij het college om in 2006 te laten horen hoe het zit.

Mevrouw SMITH: Maar mevrouw Pannekoek weet toch dat de ASV eind 2005 wordt geëvalueerd en niet in 2006?

Mevrouw PANNEKOEK: Ik kan mij niet herinneren dat daartoe een definitief besluit is genomen. Het lijkt mij verstandig eerst een poosje met iets te werken alvorens te evalueren. Het jaar 2005 is en blijft een overgangsjaar; dan worden bijna nog geen kortingen toegepast, want het hele systeem is een glijdende schaal en ik vraag mij ook af of wij in 2005 alle effecten al boven tafel hebben.

Mevrouw SMITH: Betekent dit dat mevrouw Pannekoek de evaluatie van de ASV wil uitstellen of gaat het om een andere evaluatie, namelijk die van de nota Mensen in het middelpunt?

Mevrouw PANNEKOEK: Wij houden ons aan wat bij de discussie over de ASV is afgesproken.

Mevrouw SMITH: Mijnheer de voorzitter. Ik wil de opmerking van de heer Harleman in de richting van mevrouw Haarsma vanaf deze plek herhalen. Wij willen het uitvoeringsprogramma van Mensen in het middelpunt met de meetpunten en de toetsingscriteria ter besluitvorming en niet ter informatie voorgesteld krijgen, want PS moeten GS kunnen controleren. In de commissie komen wij hier ook zeker op terug.

Voorzitter. Ik kom op de moties en amendementen.

Wij zullen amendement A van het CDA niet steunen. Wij zijn het met het antwoord van het college eens en hebben daar voldoende vertrouwen in. Met de uitspraak in het amendement: "De voorgestelde kortingen mogen vooralsnog niet leiden tot het stoppen van het leveren van de diensten/producten, zeker indien geen alternatieve aanbieders voorhanden zijn om het beoogde doel te bereiken" zijn wij het eigenlijk ook niet eens, want het kan betekenen dat een instelling, omdat er geen andere aanbieders zijn, automatisch subsidie ontvangt. Wij vinden niet dat dit kan. Wij zijn ook niet van mening dat organisaties met een bepaalde signatuur sowieso subsidie moeten krijgen.

Verder moet het college dit jaar niet alleen in contact treden met de niet preferente organisaties maar ook met de preferente. En tenslotte vinden wij maart 2005 te vroeg om te evalueren. Wij hebben dan liever dat het in juni gebeurt.

Wij houden onze moties B en C overeind. Over de motie over de internationale samenwerking horen wij graag de politieke mening van de andere fracties.

Wij zullen motie D over de Stichting Welzijn Doven Drenthe niet steunen. In eerste termijn heb ik al gezegd dat die stichting in contact moet blijven met het RPCP.

Ook motie E steunen wij niet.

Hetzelfde geldt voor motie G.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Ik dank het college voor de antwoorden. Mijn fractie blijft echter zorgen houden en daarom zal zij diverse moties steunen.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Ik moet eerlijk zeggen dat mijn fractie hier vandaag een beetje staat te suizebollen, want nu blijkt dat D66 de enige fractie is die het voorgestelde collegebeleid zonder enig voorbehoud en voluit steunt. Daar zijn wij zelf een beetje verbaasd over.

De heer HEMSTEEDE: Maar D66 is toch een virtuele collegepartij?

De heer SLUITER: Precies.

Voorzitter. Mevrouw Haarsma is in haar woordenstroom ietsje minder dan maximaal sensitief geweest ten aanzien van de zorgen van de staten over knelsituaties. Dat is misschien een beetje verloren gegaan, niet goed uit de verf gekomen of wat dan ook, maar ik heb mevrouw Haarsma horen zeggen dat zij de zorgen over de knelpunten deelt en ik meen zelfs dat zij zei daarvoor een open oor te hebben. Daarmee is wat ons betreft voldoende gezegd dat het college niet de intentie heeft om organisaties als bijvoorbeeld - ik onderstreep het woord bijvoorbeeld - de Stichting Paardrijden Gehandicapten en de Stichting Welzijn Doven in de knel te laten geraken. Dat is niet haar intentie en wij hebben er dan ook vertrouwen in dat het goed komt.

Tegen de inbreng van de fracties van de PvdA en de VVD kijk ik ook wat raar aan, omdat zij het college vragen in overleg te gaan met de kleinere niet preferente organisaties. Die moeten geholpen worden om de gevolgen van het beleid en dan vooral de financiële kortingen op te vangen en als blijkt dat zij dat onvoldoende kunnen dan moet over die organisaties opnieuw geoordeeld worden. Ik deel die mening, maar naar mijn mening moet dat oordeel principieel bij GS liggen. Als PS dat oordeel aan zich willen houden dan gaan zij op de stoel van GS zitten. Wat PS wel kunnen doen is achteraf, in hun controlerende rol, tegen GS zeggen van mening te zijn dat zij het verkeerd hebben gedaan. Maar dat is fundamenteel iets anders dan in primo het oordeel aan onszelf houden. Daarom kan mijn fractie de door de fracties van de PvdA en de VVD ingediende motie steunen.

De overige moties en amendementen steunen wij niet, omdat die te specifiek zijn en daarmee te veel afbreuk doen aan de ruggengraat van Mensen in het middelpunt.

Mevrouw DE VRIES: Heb ik het nu goed gehoord; zegt de heer Sluiter dat hij de motie van de PvdA steunt?

De heer SLUITER: Dat heeft mevrouw De Vries niet goed gehoord. Als ik dit wel heb gezegd, dan heb ik het helemaal verkeerd gezegd. Ik heb vandaag mijn dag niet. Het gaat om motie G. Wij steunen die motie nadrukkelijk niet. De reden daarvoor heb ik zojuist nadrukkelijk uitgelegd. Naar onze mening gaan als die motie wordt aangenomen PS op de stoel van GS zitten.

De heer VEENSTRA: Ik heb de indruk dat D66 wel positief staat tegenover de generieke motie, maar dat die fractie met name valt over punt 2 van het dictum, waarin PS zich een bepaalde rol toedichten. Het is natuurlijk altijd lastig om iets zo specifiek te formuleren. Wij hebben voor deze formulering gekozen, omdat in punt 3 van de door de staten vastgestelde aanbevelingen uit het rapport over het NNBT staat dat wanneer het bestaan van kleine instellingen in het geding is, de staten aan zet zijn. Wat dat betreft past de formulering in de motie uitstekend bij wat wij verleden jaar hebben besproken. Ik zou het jammer vinden wanneer D66, dat inhoudelijk eigenlijk met deze motie instemt, om deze passage zou moeten afhaken.

De heer SLUITER: Over de rolverwarring ben ik duidelijk geweest. Ik vind dat fundamenteel verkeerd. En voor het overige heb ik gezegd heel goed te kunnen leven met het antwoord van mevrouw Haarsma, zij het dat zij een voor ons essentieel punt wellicht heeft ingepakt in heel veel andere zinnen, waardoor de essentie niet goed uit de verf is gekomen. Maar ik heb die essentie wel gehoord en ik kan goed met dit antwoord leven.

De heer C.D. DE JONG: Mijnheer de voorzitter. Ook ik zou het uitvoeringsprogramma bij deze nota graag ter besluitvorming en niet ter kennisneming voorgelegd krijgen, want met de nu geformuleerde beleidskaders krijgt het college wel erg veel ruimte. Voor de rest heb ik niet veel aan het debat toe te voegen. Ik zal nog wel nadenken over welke moties en amendementen ik zal steunen.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Ik ben niet gerust op het verhaal van de gedeputeerde naar aanleiding van de vele vragen en moties. Ik snap ook helemaal niets van hoe de verschillende partijen

met elkaar omgaan als het gaat om het indienen van moties. GroenLinks en Drents Belang hebben de fracties moties gestuurd en daarbij gevraagd die te bespreken en te bepalen in hoeverre die kunnen worden gesteund.

Het CDA heeft dit ook gedaan. En wat zien wij? Een partij neemt de zaak over - het bekende elkaar vliegen afvangen - en dient samen met een andere fractie een motie in die het amendement van het CDA dat goed in elkaar steekt moet overrulen. Het gaat er toch om een zo groot mogelijke gezamenlijkheid ten opzichte van deze nota te bereiken? De nota kent veel goede zaken, maar tegelijkertijd dreigen doelgroepen en organisaties buiten de boot te vallen. Dát zou de PvdA met haar sociale gezicht toch moeten willen voorkomen.

De heer VEENSTRA: Dat is voor de heer Kloos misschien een goed argument om onze motie te steunen, want daarmee worden voor veel instellingen bepaalde zaken overeind gehouden.

De heer KLOOS: De motie van de PvdA is gelijk aan het amendement van het CDA. Wij steunen het amendement.

De heer HEMSTEEDE: Ik heb daar ook al iets over gezegd en de verbazing van de heer Kloos lijkt mij dan ook niet gepast.

De heer KLOOS: Dat is omdat de heer Hemsteede nu met de feiten om de oren wordt geslagen. Wij zijn van mening dat de staten hun verantwoordelijkheid ten opzichte van de verschillende organisaties moeten nemen. Nu al dreigen verschillende organisaties buiten de boot te vallen; die worden nu gedwongen bij de grote organisaties om steun te bedelen en daar heb ik grote problemen mee.

Dit geldt zeker voor de Stichting Welzijn Doven Drenthe. Om subsidie aan te vragen moet een dergelijke organisatie veel kosten maken. Er moet een tolk ingehuurd worden, want alleen al de communicatie is een groot probleem. Er is in Drenthe geen enkele andere organisatie die de werkzaamheden van de SWDD kan overnemen en toch wordt nu besloten dat die stichting zich maar elders moet voegen. Wij weten dat dit een probleem gaat geven.

Ik maak ook maar de inmiddels bekende vergelijking met de fietstocht. Ik zie een gedeputeerde fietsen op een opoefiets, zonder zadel en zonder pakjesdrager. Daardoor kunnen de kleine organisaties niet achterop zitten, waardoor zij uiteindelijk het kind van de rekening worden.

Ik pleit er daarom voor dat alle fracties straks amendement A gaan steunen.

Ik doe een beroep op de sociale gevoelens van de PvdA om motie B over de Stichting Paardrijden Gehandicapten te steunen.

Motie C zal ik niet steunen.

Met motie D heb ik wat problemen. Ik hoop dat of motie D of motie F wordt aangenomen, opdat de doelgroep er in ieder geval voordeel van heeft.

Ten aanzien van motie G heeft D66 al gezegd dat PS niet op de stoel van GS moeten gaan zitten. Wij delen die mening en daarom zal mijn fractie ook die motie niet steunen.

Voorzitter. Tenslotte zal mijn fractie amendement H wel steunen.

Mevrouw HAARSMA: Mijnheer de voorzitter. De wonderen zijn de wereld nog niet uit, maar ik denk dat de heer Sluiter de spijker op zijn kop slaat. Ik heb het gevoel dat de meningen ook niet zover uit elkaar liggen. Ik heb in eerste termijn al gezegd blij te zijn met de steun en de koerswijziging. Wij gaan radicaal anders werken en daar sta ik ook volledig achter.

Of ik het nu sensitief of niet sensitief heb gezegd, ik heb slechts willen benadrukken dat dit college de kleinere organisaties op alle mogelijke manieren wil steunen. Ik denk dat mevrouw Pannekoek het goed heeft verwoord met de opmerking dat we in een overgangsfase zitten en dat wij nog met de nieuwe ASV moeten gaan werken. Het is duidelijk dat 2005 een overgangsjaar wordt.

Uit het feit dat mevrouw Smith zegt eigenlijk geen behoefte te hebben aan motie G blijkt dat ook GroenLinks vertrouwen heeft in de wijze waarop het college met de kleine organisaties om wil gaan. Ik heb de motie nog eens goed gelezen en mijn indruk is dat wij absoluut niet van mening verschillen. Ik heb in eerste termijn ook benadrukt dat ik voor het in de motie gestelde wil gaan en daarmee heb ik in feite toegezegd wat in de motie is verwoord. Onze sporen lopen dus niet ver uiteen.

De heer BAAS: Bedoelt mevrouw Haarsma hiermee te zeggen dat zij de motie overneemt?

Mevrouw HAARSMA: Nee, ik heb alleen gezegd dat ik in feite al heb toegezegd wat in deze motie staat.

De heer ZOMER: Dan is het des te opmerkelijker dat deze motie juist door de PvdA is ingediend. Kennelijk is die fractie niet van de goede bedoelingen van de gedeputeerde overtuigd.

Mevrouw HAARSMA: Dat is nu dualisme en daarmee is dit het goed recht van de fractie van de PvdA.

De heer HEMSTEEDE: Het gaat niet om goede bedoelingen.

Mevrouw HAARSMA: Het gaat om de zorg voor de kleine organisaties. Die kleine organisaties moeten niet door de hoeven gaan.

Mevrouw KAAL: Als het college het dan toch eens is met wat in de motie staat, is het er dan ook mee eens dat aanvaarding van deze nota niet zal mogen leiden tot het stoppen van het leveren van diensten en dat, als er geen alternatief wordt gevonden, de provincie haar steun zal continueren?

Mevrouw HAARSMA: Ik ga met die organisaties in gesprek en ik ben ervan overtuigd dat die organisaties diensten kunnen leveren ten behoeve van het voorliggende programma. Dáár gaat het om en ik neem aan dat wij het daarover eens zijn. Het gaat om de inhoud van de nota. Mocht er een organisatie zijn die graag iets wil financieren dat niet in de nota past dan hebben wij een probleem. Willen wij aan de wens van die organisatie tegemoetkomen dan moeten wij deze nota niet vaststellen. Ik neem aan dat de staten dat met mij eens zijn. Als wij het daarover eens zijn dan ben ik ervan overtuigd dat ik in de gesprekken die ik met de organisaties ga voeren, waarbij de preferente instellingen aanwezig zijn, op een goede manier tot zaken kan komen. Daar ben ik van overtuigd en ik beluister bij verschillende fracties dat zij daarin vertrouwen hebben. Meer kan ik op dit moment niet doen. Ik wil gaan voor de inhoud, ik wil gaan voor de kwaliteit, ik wil gaan voor de prestatieafspraken en ik wil ervoor gaan om kleine organisaties inderdaad te ondersteunen. Daartoe ben ik bereid en ik zou niet weten wat ik nu nog meer zou moeten toezeggen.

De heer VEENSTRA: Dan stel ik nogmaals de vraag: neemt de gedeputeerde de motie over?

Mevrouw HAARSMA: Wat mij betreft blijft de motie voorliggen, maar ik ben het wel met de heer Sluiter eens dat er dan wel sprake is van een rolverwarring. Wij willen minder bureaucratie en wij willen minder details. Maar met deze motie gaan de staten op de details zitten. Waarom laten zij de verantwoordelijkheid niet bij GS liggen? Ik heb toegezegd bepaalde dingen te gaan doen en ik neem aan dat de staten ervan uitgaan dat ik die toezeggingen zal waarmaken. De staten verwachten dat de gedeputeerde terugkoppelt en informatie verstrekt over de vorderingen. Dat zal ik absoluut niet nalaten, want ik merk ook wel de gevoeligheid van dit onderwerp en de gevoeligheid van de kleine organisaties. Ik zal de laatste zijn om die gevoeligheid te ontkennen. Maar de staten moeten dan ook wel vertrouwen hebben in dit college.

De heer HOLMAN: Neemt de gedeputeerde de motie nu over of niet?

Mevrouw HAARSMA: Misschien hoor ik nog iets in reactie op mijn betoog.

De heer HEMSTEEDE: Ik wil daar wel iets op zeggen. Wij zijn al begonnen met de gedeputeerde het vertrouwen te geven, maar dat wil niet zeggen dat wij het in alles met elkaar eens zijn. Wij kunnen best over iets van mening blijven verschillen en dat geven wij op deze manier vorm.

Mevrouw HAARSMA: Gelukkig wel, ben ik geneigd te zeggen. Ik haal er nu een detail uit, maar daar wil ik absoluut geen halszaak van maken. Ik wijs op ieders verantwoordelijkheid. Het is de verantwoordelijkheid van PS om GS te controleren en ik vraag PS mij het vertrouwen te geven dat ik mij er sterk voor zal maken met deze organisaties in gesprek te gaan en ervoor te zorgen dat ik de fundamenteën, de sociale infrastructuur die deze organisaties wensen, overeind houd. Dat vertrouwen vraag ik en ik zal de staten over de voortgang informeren. En dan mogen de staten ook nog van mij verwachten dat wanneer ik er absoluut niet uit kom, of knelpunten zie, ik bij ze terug kom. Dát is wat ik de staten wil aanbieden.

Mevrouw KAAL: In de motie van de PvdA wordt het college niet iets opgedragen, maar wordt het college iets gevraagd en als ik het antwoord van de gedeputeerde goed begrijp, zegt zij nu al "nee".

Mevrouw HAARSMA: Dat is de interpretatie van mevrouw Kaal. Ik leg alleen iets terug en ik was nog niet zo ver om "nee" te zeggen.

De heer HOLMAN: Wij willen toch graag helderheid van de gedeputeerde. Uit de woorden van mevrouw Haarsma maak ik op dat zij het de staten afraadt om de motie aan te nemen. Zij vraagt de staten haar het vertrouwen te geven en zegt dat het dan allemaal wel goed komt. Of zij neemt de motie over of zij raadt aanvaarding ervan af. Maar ik wil dan graag weten wat de gedeputeerde gaat doen, wanneer de motie wel wordt aangenomen.

Mevrouw HAARSMA: Misschien heeft de heer Holman haast, maar ik ga ervan uit dat de voorzitter de orde van de vergadering bepaalt. Ik heb de staten een vraag gesteld en ik meen dan ook wel recht te hebben op een antwoord.

De VOORZITTER: Ik bepaal niet alleen de orde van de vergadering, maar ik houd mij ook bezig met een juiste toepassing van het Reglement van orde. Ik hoorde de heer Holman vragen of mevrouw Haarsma de motie overneemt. Ik wil erop wijzen dat het dualistische systeem het college geen moties meer kán overnemen. Moties zijn van de staten en de staten kunnen daarom alleen maar vragen of het college de motie gaat uitvoeren wanneer die wordt aangenomen.

De heer HOLMAN: Dat bedoelde ik ook te vragen.

Mevrouw HAARSMA: Als ik de heer Holman was, zou ik dat nu ook gezegd hebben.

De heer KLOOS: Voorzitter. De gedeputeerde vraagt ons haar het vertrouwen te geven. Daar is op zich niets mis mee, maar bedoelt zij daarmee ook dat wanneer in de praktijk blijkt dat kleine organisaties echt in de knel komen - ik noem als voorbeeld SWDD - omdat zij nergens kunnen worden ondergebracht en dat het allemaal te gecompliceerd wordt, zij bereid is met die organisaties om de tafel te gaan en te bekijken of de structurele subsidie die zij nu ontvangen gecontinueerd kan worden?

Mevrouw HAARSMA: In reactie op het betoog van mevrouw Pannekoek heb ik al gezegd dat wij dan zullen bekijken waar wij die organisaties kunnen onderbrengen. Volgens mij kan ik niet helderder en duidelijker zijn: mits het om de inhoud en de kwaliteit gaat, wil ik daarvoor zorgen.

De heer KLOOS: Dus mevrouw Haarsma geeft de garantie dat geen enkele kleinere organisatie tussen wal en schip valt?

Mevrouw HAARSMA: Mits het op basis van de inhoud van de nota is. Daar zal ik mee aan de gang gaan.

Mevrouw MASTWIJK: Voorzitter. Ik heb nog een vraag. Er zijn nu organisaties die niet alle dingen doen op de manier zoals in de voorliggende nota is beschreven. Dat betekent dat er voor organisaties gaten gaan vallen als zij geen projecten schrijven die specifiek in deze nota worden genoemd. Voor een aantal organisaties betekent dit dat zij maar de helft of slechts eenderde van de subsidie kunnen krijgen en daarmee vallen zij dan toch nog buiten de boot.

Mevrouw HAARSMA: Mevrouw Mastwijk haalt nu de kern van de zaak er uit. Wij trachten te bereiken dat de organisaties creatief gaan bekijken hoe zij via de projectlijnen kunnen inspelen op de maatschappelijke activiteit die op dit moment in onze provincie aanwezig is. Worden activiteiten verricht die naar onze mening niet gevraagd worden dan krijgt een organisatie daar geen budget voor. Met die constatering heeft mevrouw Mastwijk volstrekt gelijk.

De heer SLUITER: Als de motie van de PvdA en de VVD wordt aangenomen halen de staten een stukje van de bestuursverantwoordelijkheid van het college terug. Wat vindt de gedeputeerde daarvan?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb net aangegeven hoe ik daarover denk. Ik ben van mening dat dan een rolverwarring plaatsvindt. De staten controleren en GS moeten ermee aan de slag, dat is mijn mening; maar kennelijk wordt er door de staten anders over gedacht.

De heer SLUITER: Vindt de gedeputeerde deze rolverwarring aanvaardbaar?

Mevrouw HAARSMA: Ik vind het niet verstandig, laat ik het zo zeggen.

Mevrouw KAAL: Ik heb nog niet gehoord of wanneer de motie wordt aangenomen, mevrouw Haarsma die ook gaat uitvoeren.

Mevrouw HAARSMA: Ik heb zojuist gezegd dat ik voor mijn gevoel al doe wat in de motie wordt gevraagd. Ik ga er gewoon verder mee aan de slag, dat is volstrekt helder.

De heer ZOMER: Waarom zegt de gedeputeerde nu niet gewoon of zij die motie wel of niet uitvoert.

Mevrouw HAARSMA: Ik kan niet duidelijker zijn. Ik heb gezegd dat ik er al mee bezig ben. De motie wordt dus gewoon uitgevoerd. Daar is geen woord spaans bij.

De beraadslaging wordt gesloten.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring afleggen.

De VOORZITTER: Heeft die stemverklaring betrekking op een amendement of op een motie?

De heer ZOMER: Over de amendementen lijkt mij geen stemverklaring nodig, want die hebben wij zelf ingediend.

De VOORZITTER: Ik vraag dit niet zonder reden. Er zijn twee amendementen ingediend en zes moties. Ik heb uit het debat begrepen dat de moties eigenlijk de werking van een amendement bedoelen te hebben. Zo heeft de heer Hemsteede mij gevraagd zijn motie als eerste in stemming te brengen, vanwege het vérstrekkende karakter ervan. Echter, artikel 31 van het Reglement van Orde, door de staten laatstelijk vastgesteld op 17 maart 2004, bepaalt dat amendementen, zijnde voorstellen die strekken tot wijziging van een voorstel, als eerste in stemming komen, daarna het voorstel zelf en pas na het voorstel - artikel 31, vierde lid, bepaalt dat heel nadrukkelijk - eventuele moties. En zo wil ik het doen, want ik heb mij aan het Reglement van orde van de staten te houden.

De heer ZOMER: Dan wacht ik nog even met mijn stemverklaring.

Mevrouw PANNEKOEK: Moet de stemverklaring per amendement of motie worden afgegeven?

De VOORZITTER: Een stemverklaring mag voorafgaande of na de stemming worden afgelegd.

In stemming komt amendement A.

Amendement A wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fracties van het CDA, Drents Belang, Fractie de Jong en de OPD voor aanvaarding van het amendement hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt amendement H.

Amendement H wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fracties van het CDA, Drents Belang, Fractie de Jong en de OPD voor aanvaarding van het amendement hebben gestemd doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt statenstuk 2004-151.

Het statenstuk wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De VOORZITTER: Ik geef nu de gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw PANNEKOEK: Mijnheer de voorzitter. De gedeputeerde is zeker in haar tweede termijn ingegaan op de door mij aangegeven punten. Wij hebben de overtuiging gekregen dat zij zeker ook voor de organisaties die wij hebben genoemd, haar best zal doen en ervoor zal zorgen dat die in goed vaarwater terechtkomen. Daarom zullen wij tegen specifieke moties stemmen, omdat wij het totaal willen blijven bekijken. Motie G, die door de PvdA is ingediend en die door mijn fractie is medeondertekend, vinden wij na het antwoord van het college eigenlijk ook overbodig geworden.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Nu ons amendement is verworpen, zullen wij voor motie G stemmen, maar met de uitdrukkelijke toevoeging dat dit voor ons de next best-oplossing is. Verder zullen wij voor de moties B, C en D stemmen. Motie E lijkt mij een dubbeling.

Wij willen met ons stemgedrag het signaal afgeven dat kleine instellingen niet de dupe van het nieuwe beleid mogen worden.

De heer HARLEMAN: Voorzitter. Het is nu natuurlijk wel de vraag of de fractie van de PvdA het met de VVD eens is dat motie G overbodig is geworden en daarom niet in stemming behoeft te worden gebracht.

De VOORZITTER: Dit is geen stemverklaring. De beraadslaging is gesloten. De heer Harleman lacht nu heel vriendelijk en ik gun hem zijn eerste mooie dag hier, maar het gaat nu om stemverklaringen. Zolang de PvdA de motie niet intrekt, blijft die op de agenda staan en breng ik haar in stemming.

In stemming komt motie B.

Motie B wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van GroenLinks, de OPD, Fractie de Jong, Drents Belang, de ChristenUnie en het CDA voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt motie C.

Motie C wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van GroenLinks en het CDA voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt motie D.

Motie D wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van het CDA, de OPD, Fractie de Jong en Drents Belang voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt motie E.

Motie E wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de OPD en Fractie de Jong voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt motie F.

Motie F wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van Drents Belang en Fractie de Jong voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt motie G.

Motie G wordt met handopsteken aangenomen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat leden van de fracties van D66, Drents Belang en GroenLinks, plus de leden Smidt, mevrouw Pannekoek en Lanting van de fractie van de VVD tegen aanvaarding van de motie hebben gestemd doch de overige leden daarvóór.

Het is ons niet gelukt alle onderwerpen behalve de begroting in de ochtendvergadering te behandelen. Ik schors de vergadering voor de lunch.

(Schorsing van 13.16 tot 14.20 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik deel de staten mee dat ik in de loop van de middag de vergadering enige tijd moet verlaten. Leden van de hofhouding komen met het kabinet overleggen over het programma voor het bezoek dat Hare Majesteit volgend jaar aan Drenthe zal brengen in het kader van haar 25-jarig ambtsjubileum. De staten weten dan waarom ik weg ben en hoeven daar dan verder niets achter te zoeken.

Ik geef het woord aan de heer Dohle voor ook iets huishoudelijks.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. Ik heb even het woord gevraagd, omdat ik wat kwijt moet. Het afgelopen IPO-congres in Arnhem is aan Drenthe niet zomaar voorbijgegaan. Niet alleen mogen wij volgend jaar het congres op Drentse bodem openen, wij hebben ook onze eer te verdedigen in een debattoernooi. Ik zeg dat met enige schroom, want zonder gedegen voorbereiding, ondanks een training van een halve dag, zonder ambities en zelfs zonder een volwaardig team, ging Drenthe er zomaar met de hoofdprijs vandoor. Het resultaat hiervan was, naast de eer, deze potsierlijke beker, die ik bij deze de voorzitter van de staten graag aanbied. Ik hoop dat hij er een passende plaats voor heeft.

Voorzitter. Debatteren wordt wel de zuurstof van de democratie genoemd, maar wij moeten het natuurlijk ook niet overdrijven. Om vrij naar Confucius te spreken: wie alleen maar debatteert, heeft nog nooit van de waarheid gehoord.

Persoonlijk heb ik de debattraining als buitengewoon constructief ervaren. Er zijn goede technieken en aanknopingspunten geboden om de politieke wijze van argumenteren om te zetten in een pakkend betoog dat voor de burgers aangenaam is om te volgen.

Ik hoop dat meer statenleden zich gaan aanmelden en dat het volgende Drentse team net zo succesvol zal zijn. En wie weet, krijgen we in de statenzaal dan nog een mooie prijzenkast.

Voorzitter. Ik hoop dat u de beker een beetje in het zicht zet en dat als de discussie in de staten wat verzandt - wij hebben hiervan vanochtend nog voorbeelden gezien - er in ieder geval nog een herinneringspunt is dat erop wijst dat adel verplicht.

Het is eigenlijk heel simpel: goed debatteren is een kwestie van een stelling, een opstelling en een instelling. Ik zal in ieder geval proberen mij daar een beetje aan te houden.

(De heer Dohle overhandigt de beker aan de voorzitter.)

De heer HARLEMAN: Misschien kan de prijzenkast dan wel "Terbeker" genoemd worden!

De VOORZITTER: Ik heb deze beker niet aan mij voorbij kunnen laten gaan. Ik ben er ook erg trots op dat jullie het tijdens de IPO-conferentie zo goed hebben gedaan. Het was nieuws in de hele mondiale pers, vooral ook vanwege de invallers uit andere provincies.

De beker krijgt ongetwijfeld een heel mooi plekje in het provinciehuis. Ik stel voor dat de beker op een speciale buste bij de ingang van de statenzaal komt te staan. "Elke nadeel heb zijn voordeel", zei Cruijff, maar elk voordeel heb ook zijn nadeel. Het voordeel dat jullie gewonnen hebben brengt het nadeel met zich dat er wel eens erg veel gedebatteerd wordt. Ik ben van mening dat de staten de prijs pas écht hebben verdiend als zij ervoor zorgen dat wij vandaag om half zeven aan tafel kunnen gaan.

Is het overigens een wisseltrofee?

De heer DOHLE: Ik vrees van wel.

De VOORZITTER: Dan moet er op de begroting nog wat ruimte gemaakt worden voor poetsmiddelen. We gaan verder met de agenda.

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 14 september 2004, kenmerk 37/6.16/2004005936, Noordelijk ambitiestatement Leren voor duurzame ontwikkeling

(statenstuk 2004-152)

en de hierop betrekking hebbende brief van 14 oktober 2004, kenmerk 42/6.22/2004009968, inzake Nadere toelichting inzake statenstuk 2004-152, Noordelijk ambitiestatement Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO) 2004-2007 met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de statencommissie Milieu, Water en Groen van 4 oktober 2004.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Ik moet bekennen dat ik met dit stuk een beetje in mijn maag zit. Veel beleid is er al, duurzame ontwikkeling zit tussen de oren en hangt af van wat de portemonnee toelaat. Als ik de commissieverlagen goed gelezen heb, zegt het college ook het allemaal niet te snappen. Wij kunnen ook zeggen dat het een dure ambtelijke ondersteuning wordt.

Bij de financiering zetten wij ook vraagtekens. De uiteindelijke uitvoering wordt moeilijk, zo niet onmogelijk, gezien de hoeveelheid overlegorganen. Het toegezegde A4'tje hebben we niet gezien, wel vier A4'tjes. Maar ook die maken niet duidelijker waarom wij als cofinancierder moeten optreden. Ik wil niet zover gaan dat ik zeg dat de waan van de dag regeert, maar korter door de bocht geredeneerd zouden de staten tegen de gedeputeerden moeten zeggen dat zij hun huiswerk over moeten doen. Drents Belang zal tegen dit voorstel stemmen.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. In de commissie is van verschillende kanten benadrukt dat dit stuk niet uitblinkt door heldere doelformuleringen. Uit de brief van 14 oktober blijkt dat het college dit signaal wel heeft begrepen, maar daar blijft het dan ook bij.

De provincie is met de ASV en met de Contourennota op de goede weg en dat is de weg van concreet meetbare doelen. Eigenlijk is het daarom onbegrijpelijk dat van ditzelfde college nu een voorstel voorligt, dat qua SMART-kenmerken (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) niet veel verder komt dan veel woorden en weinig substantie. Ik noem hiervan een voorbeeld: "Wij begrijpen dat u graag zou willen zien wat het effect van gedragsbeïnvloeding via het programma LvDO is op de doelen die wij nastreven.... LvDO is echter bedoeld om de afweging voor duurzame ontwikkeling zorgvuldig en bewust te maken. Daarmee wordt de uitkomst duurzamer in het algemeen." Als je die zin een keer of vier gelezen hebt en je hebt afgevraagd wat er nu eigenlijk staat dan kom je tot de conclusie dat ongeveer het volgende is bedoeld: wij snappen dat provinciale staten resultaten willen zien, maar vertrouw er nu maar op dat in het algemeen jullie geld goed wordt besteed, omdat wij het zorgvuldig en bewust uitgeven aan dingen die in het algemeen goed zijn.

Voorzitter. Wat D66 betreft kan het college daar anno 2004 niet meer mee weggkomen. Een college dat PS vraagt € 153.000,- beschikbaar te stellen met als uiteindelijk doel tot een verder ontwikkeling van een meer duurzame samenleving te komen en in de motivering aandraagt dat het gaat om een programma voor gedragsbeïnvloeding, maar dat "...er geen directe relatie is tussen gedragbeïnvloeding en de effecten op duurzame ontwikkeling", is wat ons betreft een beetje blijven hangen in de jaren zeventig toen goede bedoelingen vanzelf tot een betere wereld moesten leiden. Wat ons betreft gaat dat dus echt niet meer.

Het wordt hoog tijd dat stukken, waarin geen duidelijke doelen staan, ons niet meer bereiken. Als het even kan moeten streefcijfers, indicatoren, termijnen en alles wat daarbij hoort, genoemd worden. Voorzitter. Kort samengevat: dit verhaal draagt te veel het karakter van goedbedoeld pappen en nathouden, terwijl het ons inziens beter, veel beter kan. Om die reden stemmen wij er niet mee in.

De heer HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. De heer Sluiter heeft heel kritisch gesproken over wat hij gelezen heeft en ook ik vond het niet een geweldig helder verhaal. Er zijn heel veel woorden gebruikt en na die anderhalf maal gelezen te hebben, vraag je je nog af waarom het eigenlijk gaat. Maar na nogmaals heel precies lezen, worden enkele zaken toch wel duidelijker.

In de begeleidende brief staat dat het een processtuk is - dat hadden wij ook wel begrepen - maar ook van een dergelijk stuk mag verwacht worden dat het helder is, opdat duidelijk wordt waar men voor of tegen is.

Naar onze mening is de brief van 14 oktober wel duidelijk en mag die het predikaat "verhelderend" dragen.

Wij zullen voor het voorstel stemmen, maar vragen net als de heer Sluiter in het vervolg verschoond te blijven van dit soort vage stukken.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. De heer Kloos herhaalt veel kritiek die ook al in de commissie is geuit, maar in de brief van 14 oktober hebben wij geprobeerd enkele zaken te verduidelijken. De heer Kloos zegt dat het vanwege de vele betrokken organen allemaal zo moeilijk is, terwijl in die brief juist staat dat wij om rijksgeld binnen te krijgen, in beeld hebben moeten brengen hoe wij het gaan begeleiden en organiseren, maar dat in de opsomming gewoon bijeen is gebracht wat er in de reguliere organisaties van de drie provincies al is. Het enige dat er extra bijkomt, is de procesmanager en die wordt gefinancierd uit het budget dat wij krijgen. De organisatie kost ons dus geen extra geld en het geld dat wij uitgeven, is gericht op het doel.

Ik ben het met de heer Sluiter eens dat de door hem geciteerde zin als vaag bestempeld kan worden, maar bij gedragsbeïnvloeding gaat het om herhaling en dan vaak in andere bewoordingen. Wat in de brief staat, is dat als gevolg van die gedragbeïnvloeding niet een op een een vermindering van de uitstoot van CO2 kan worden gemeten. Het gaat nu niet om het duurzaam maken van gebouwen, het meer op energiebesparing inzetten door dubbel glas en zonnecollectoren, het gaat er nu om met mensen, met groepen en organisaties het gedrag te verinnerlijken, zodat mensen het heel normaal gaan vinden dat plastic niet met papier moet worden afgevoerd en dat de kraan niet open moet blijven staan als er geen water nodig is. Om dit te bereiken, volstaat het niet het een keer te noemen, daar is constante aandacht voor nodig. Vandaar dat wij ook een aantal in onze ogen succesvolle projecten uit de vorige periode in de brief hebben opgenomen. Vandaar dat het ene A4'tje er drie zijn geworden. Maar een brief hoort ook een inleiding en een slotlinea te bevatten.

Het is in dit programma niet doenlijk op voorhand alle criteria aan te geven. Wij hebben wel aangegeven welke thema's wij willen bedienen en wij gaan ervan uit dat als de partners met ons het geld goed in projecten besteden, dat effect heeft op die thema's. Afgesproken is dat de projecten die ingediend worden, getoetst zullen worden aan deze thema's.

De volgorde is zo, omdat wij nu eerst moeten proberen ons deel van het Rijk te krijgen voor wij aan het werk gaan. Doen wij dit niet dan gaan wij bij gemeenten, waterschappen en allerlei andere organisaties plannen oproepen, waar wij in een later stadium misschien weer de rem op moeten zetten. In de commissie heeft de heer Baas opgemerkt uit de reactie van staatssecretaris Van Geel op te maken, dat het Rijk er niet zo aan trekt. Ik heb wat brieven opgevraagd en het blijkt helemaal anders te zijn, want juist Pieter van Geel heeft minister Veerman van LNV een zeer ondersteunende en positieve brief geschreven, waarin hij meedeelt zijn deel van het budget con amore in de landelijke pot te stoppen. Ik heb die brief bij me en de heer Baas kan die inzien.

Ik heb van de hele gang van zaken wel geleerd dat het beter is in het vervolg in plaats van een ingewikkeld en hier en daar onleesbaar stuk voor te leggen, zelf een heldere en uitgebreide brief te schrijven over waar wij mee bezig zijn.

In het kader van de actieve en passieve informatieplicht wil ik nog een opmerking maken. Ik heb geïnformeerd hoe de staten van Fryslân en Groningen met ditzelfde stuk zijn omgegaan. Het is in Groningen op 13 oktober door de statencommissie voor kennisgeving aangenomen en in Fryslân is het stuk niet op de statenagenda geplaatst, maar is het ook gewoon voor kennisgeving aangenomen.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college, onder de aantekening dat de fracties van Drents Belang en D66 geacht wensen te worden tegen te hebben gestemd.

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 14 september 2004, kenmerk 37/6.4/2004007819, Project centrumgebied Krakeel Hoogeveen, uitvoering fase 1

(statenstuk 2004-155)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 11 oktober 2004.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Wij weten nu al dat er een tekort is van € 18 miljoen en toch vragen GS PS akkoord te gaan met een donatie van € 2 miljoen. Wij verwonderen ons telkens weer wat er allemaal kan als van dure bureaus gebruikgemaakt wordt. Het verheugt ons wel dat GS nu al hebben aangegeven voor de tweede fase geen toezeggingen te willen doen. Wij vragen ons af wie dit mismanagement moeten betalen: waarschijnlijk de inwoners van Hoogeveen. Het lijkt mij beter de gevraagde gelden door te sluisen naar de ouderen, doven en andere organisaties van gehandicapten.

De heer VEENSTRA: Voorzitter. Ik kan het toch niet laten even te reageren. Ik denk dat de mensen in Hoogeveen die druk doende zijn met dit plan, tekort worden gedaan als al op voorhand over "mismanagement" wordt gesproken.

De heer KLOOS: Als er sprake is van een tekort van € 18 miljoen, kan de conclusie alleen maar zijn dat er sprake is van mismanagement.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college, onder de aantekening dat de fractie van Drents Belang geacht wenst te worden tegen te hebben gestemd.

4. Het voorstel van gedeputeerde staten van 14 september 2004, kenmerk 37/6.5/2004007991, Stadsontwikkeling en toerisme Meppel

(statenstuk 2004-156)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 13 oktober 2004.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Wij gaan akkoord met dit voorstel.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

- 5a. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 15 september 2004, kenmerk 2004009125, Gemeenschappelijke regeling de Noordelijke Rekenkamer

(statenstuk 2004-150)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 13 oktober 2004.

De VOORZITTER: Ik wijs erop dat voor het in het stuk gebruikte apenstaartje "Assen" moet worden gelezen. Ik kan tevens de heugelijke mededeling doet dat ditzelfde statenstuk, inclusief het vervangen apenstaartje, inmiddels door PS van Fryslân is goedgekeurd.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie heeft in de commissie al aangegeven van mening te zijn dat het stuk juridisch niet goed in elkaar steekt. Wij hebben van de heer Bomhof begrepen dat daar nog naar gekeken zal worden, maar verder hebben wij hierover niets gehoord. Daarom zijn wij op dit moment tegen dit voorstel.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het Presidium.

- 5b. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 2 november 2004, kenmerk 2004010718, Benoeming bestuursleden Noordelijke Rekenkamer

(statenstuk 2004-164)

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil van deze gelegenheid gebruikmaken om de negen leden van de stuurgroep een compliment te maken. Zij hebben hun werk met voortvarendheid opgepakt, zij hebben mensen van kwaliteit voorgedragen en zij hebben ten aanzien van de vestigingsplaats een verstandige keuze gemaakt.

De VOORZITTER: Ik waardeer het dat u voor een moment mijn rol heeft overgenomen. Ik had na aanvaarding van dit stuk in de eerste plaats onze leden van de stuurgroep een compliment willen maken, nadat ik gisteren in een SNN-vergadering de voorzitter van de stuurgroep, mijn Friese collega Nijpels, reeds had gecompimenteerd met de keuze voor Assen.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het Presidium.

6. Het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 14 september 2004, kenmerk 37/6.3/2004008733, Wereldkampioenschap atletiek voor gehandicapten 2006

(statenstuk 2004-154)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 6 oktober 2004

7. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 15 oktober 2004, kenmerk 2004010169, Implementatie wet BIBOB

(statenstuk 158) Herzien

8. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 19 oktober 2004, kenmerk 2004010370, Wijzigingen bedrijfsgerichte subsidieregelingen SNN

(statenstuk 2004-159)

met het op deze punten betrekking hebbende conceptverslag van de vergadering van het algemeen bestuur van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland d.d. 16 juni 2004.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt telkens overeenkomstig het voorstel besloten.

Interpellatie

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Baas voor het houden van zijn interpellatie.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Zowel bij de algemene beschouwingen als bij de behandeling van het POP heeft de fractie van de ChristenUnie haar zorg uitgesproken over de wijze waarop de overheid - het ging toen uiteraard over de provincie - soms communiceert: te veel vanuit een ivoren toren en met te weinig empathie en compassie.

De afgelopen weken werden wij vanuit onverdachte hoek nog eens bijgevallen. Het Amsterdamse deelgemeenteraadslid voor de PvdA Van Amerongen merkte naar aanleiding van de gebeurtenissen in de Amsterdamse Diamantbuurt op, dat de overheid zo is gefixeerd op structuren en getallen dat de mens daarbij te veel uit het oog verloren wordt. Het moet ons, politici, toch juist gaan om die burgers, voor hen zitten wij hier.

Tegen deze achtergrond moet onze zorg worden gezien als het gaat om de communicatie met die Drentse burgers die de kost moeten verdienen in een sector die het bovengemiddeld moeilijk heeft en waarvan de toekomst ongewis is, namelijk de landbouw. Vanuit die zorg wil onze fractie het college graag een aantal vragen stellen.

Voorafgaand aan die vragen wil ik nog een drietal zaken benadrukken.

Ten eerste: wij zijn geen pleitbezorgers voor de standpunten van de boeren en hun belangenorganisatie de NLTO, het gaat ons slechts om de wijze waarop het bestuur van de provincie met de boeren en hun belangenbehartigers omgaat.

Ten tweede: wij twijfelen niet aan de inspanningen die het college zich getroost om het belang van de agrarische sector zo goed mogelijk te dienen. Dat dit gebeurt, blijkt bijvoorbeeld uit het bericht dat van vijftien agrarische bedrijven de problemen die voortkwamen uit de Wet ammoniak en veehouderij konden worden opgelost.

Ten derde: vanuit onze opvatting van hoe politiek moet worden bedreven, wijs ik bij voorbaat elke suggestie van de hand dat het ons te doen is om het doelbewust persoonlijk beschadigen van leden van het college. Daar gaat het ons in het geheel niet om.

De afgelopen maanden zijn onze zorgen als het gaat om de wijze waarop het college en de boeren verenigd in de NLTO, met elkaar omgaan echter allerm minst weggenomen. Wij hebben aangekondigd op dit punt te zullen terugkomen als er naar onze mening te weinig vorderingen worden geboekt. Dat is volgens mijn fractie, helaas, nu het geval.

Om helderheid te krijgen over de feitelijke situatie willen wij van het college graag antwoord op de volgende negen vragen.

1. Kan het college aangeven waarom zowel naar de bij het vooroverleg WAV-kaart in juni aanwezigen als naar de pers de aanwezige gedeputeerden het deden voorkomen alsof zij door de afwezigheid van de NLTO bij dat vooroverleg waren verrast, terwijl zij in werkelijkheid daarover al enige weken eerder waren geïnformeerd?

2. Kan het college ons informeren welke de overwegingen waren om, voorafgaand aan dat vooroverleg, een bilateraal gesprek met de NLTO te weigeren en alleen met de NLTO te willen praten als partner binnen de groene coalitie? Dat was de reden waarom de NLTO bij het vooroverleg op 29 juni weg bleef.
3. Is het college bereid om daadwerkelijk bij de leden van de NLTO de indruk weg te nemen dat zij niet serieus worden genomen - de in de vorige vragen geschetste gebeurtenissen hebben daartoe namelijk volop aanleiding gegeven - en hoe denkt het college dit te effectueren?
4. Waarom heeft het college, de zorg van de staten over het gebrek aan communicatie kennende, in de periode juni tot november de contacten met de NLTO beperkt tot één informeel gesprek met twee bestuursleden, een gesprek dat niet heeft geleid tot inhoudelijke toenadering of voornemens tot vervolgstappen?
5. Heeft het college het voornemen om binnen afzienbare tijd weer formeel met de NLTO om de tafel te gaan zitten? Zo nee, wat is daarvoor de reden en zo ja, kan het college aangeven wanneer dat voornemen werkelijkheid wordt?
6. Er zijn onlangs voornemens bekend geworden met betrekking tot het vervolgtraject leliebollen-teelt via workshops. Waarom is de NLTO als belanghebbende partij niet bij de voorbereiding van dit vervolgtraject betrokken geweest?
7. Kan het college ons informeren welke acties zijn ondernomen om de door de staten aanvaarde motie-Smidt/Stoel over het beleggen van een werkconferentie met betrekking tot de gevolgen van de Wet ammoniak en veehouderij te effectueren en op welke termijn deze werkconferentie kan worden belegd?
8. Door ons benaderde veehouders, die al meermalen hebben aangegeven het slachtoffer van deze wet te dreigen te worden en die gerekend kunnen worden tot de echte knelgevallen, hebben te kennen gegeven sinds de hoorzitting over dit onderwerp niets meer van de provincie te hebben gehoord. Wellicht heeft dat goede redenen. Kan het college aangeven wanneer met de betrokken veehouders weer overleg zal worden gevoerd over hun problemen?
9. In hoeverre heeft het college bij het bepalen van die knelgevallen, zoals weergegeven in het staattie dat op dat vooroverleg in juni werd getoond, in rekening gebracht dat de grond van de betreffende veehouders bij eventuele verkoop weinig tot niets meer waard is?

Voorzitter. Dit waren mijn vragen. Ik wacht met grote belangstelling op het antwoord van het college. Mocht dat voor ons niet bevredigend genoeg zijn dan heb ik altijd nog een motie in de achterzak.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Er zijn veel vragen gesteld. Ik heb op een eerdere bijeenkomst al eens gezegd dat ik zolang ik gedeputeerde ben al met het ammoniakdossier bezig ben en dat mijn voorganger er ook al mee bezig was.

Het college kan zich goed voorstellen dat de heer Baas zich zorgen maakt. Ik wil in dit verband herinneren aan de bijeenkomst van 17 maart. Ook toen uitte de heer Baas zijn zorgen over wat zich voor die bijeenkomst afspeelde.

Hoe komt het dan dat het zo is, als wel eens wordt gezegd?

In de vergadering van 17 maart is door de PvdA en de VVD een motie ingediend die vervolgens door de staten is aangenomen. De strekking van die motie was dat het college werd verzocht een werkconferentie te organiseren. Het college heeft daarop geantwoord bereid te zijn die motie uit te voeren en dat de groene coalitie en de fractiewoordvoerders bij de uitvoering betrokken zouden worden. Die afspraak heb ik toen met de staten gemaakt en die is ook niet weersproken.

Ik ga ervan uit dat wanneer het college zich niet aan die afspraak houdt, de staten het college daar wel op zullen wijzen, want in deze staten geldt: afspraak is afspraak.

Waarom die groene coalitie. De uitstoot van ammoniak gaat niet alleen de boerenorganisaties aan, maar net zo goed de natuur- en milieuorganisaties. Wij hebben dus alle partijen bij dat overleg nodig. Dat was ook de strekking van de door de staten aanvaarde motie. Nagegaan moest worden of er nog

mogelijkheden waren die het college nog niet had benut en die binnen de wet vielen. Om dat te weten te komen, zou de werkconferentie georganiseerd worden.

Waarom was de NLTO niet op de bijeenkomst van 27 juni aanwezig en waarom zei het college niets van die afwezigheid te weten, terwijl die allang bekend was?

Dan nu de feiten. Met de staten was afgesproken dat de groene coalitie zou worden betrokken bij de uitwerking van de motie en de voorbereiding van de werkconferentie. In persoonlijke gesprekken met de voorzitter van de NLTO, de heer Brink, heeft hij gezegd dit stijlloos te vinden. In zijn ogen ging het alleen om de boeren en heeft de groene coalitie een heel andere functie. Ik heb toen gezegd dat het niet om de hele groene coalitie met zijn ruim veertig organisaties ging, maar om de direct bij dit onderwerp betrokken organisaties, dus de groene organisaties en de milieuorganisaties. Dit is in het bestuur van de NLTO besproken en de heer Brink heeft laten weten dat het bestuur niets voor deze constructie voelde. Ik heb toen gezegd: "Henk, ik geef je in overweging dit toch nog eens weer te bespreken, omdat het je de gelegenheid geeft je eigen kansen, die de staten nog wel zien, maar die het college niet heeft gezien, te pakken." De meeste van die gesprekken gaan dan ook nog in het Drents en dan is het antwoord ook meestal: "We bekijken het nog wel."

Ik geef graag toe dat ik waarschijnlijk dat soort uitspraken van de heer Brink, omdat ik hem al jaren ken en weet hoe onze gesprekken in het verleden verliepen, waarbij alles toch wel weer op zijn pootjes terecht kwam, iets te enthousiast heb ingeschat. Zijn reactie "We bekijken het nog wel" heb ik uitgelegd als "Hij komt wel terug". Tot wij op de bijeenkomst ter voorbereiding van de werkconferentie op 29 juni 's ochtends een fax kregen waarin het definitieve "nee" van de NLTO stond. Dit is op de bijeenkomst 's avonds ook besproken met degenen die wel aanwezig waren. Alle wel aanwezigen betreurden het niet aanwezig zijn van de NLTO.

Waarom wilde de NLTO vooraf met het college spreken? Daarover is een briefwisseling geweest waarbij het een en ander is misgegaan; dat is hier besproken en ik heb toen uitgelegd hoe dat is gekomen. De NLTO wilde, voordat de woordvoerders van de groene coalitie met de staten gingen spreken, horen hoe een werkconferentie tot enig resultaat zou kunnen leiden. Het college vond dit ingaan tegen de in de staten gemaakte afspraken, waarbij is afgesproken dat met de groene coalitie en met de fractiewoordvoerders zou worden gesproken. Dan kunnen een delegatie van de NLTO en een delegatie van het college toch niet in een een-tweetje de uitgangspunten bepalen? Zo is het gelopen en niet anders. Zowel collega Edelenbosch als ik hebben steeds met de beste bedoelingen gehandeld en wij hebben alle ruimte die er volgens ons was, gebruikt, maar op een gegeven moment hield het op. Ik heb ook nooit de indruk gehad dat wij elkaar als personen gingen mijden. Integendeel. Als ik langs Zwiggelte kwam, heb ik onder de pruimenboom bij de familie Brink een kopje koffie gedronken en een sigaar gerookt. Maar met elkaar praten betekent niet altijd dat je ook je zin krijgt. De NLTO is te veel gefocust geweest op het binnenhalen van resultaten en het college was - ik erken het graag - waarschijnlijk te enthousiast in zijn veronderstelling dat de partijen gezamenlijk aan tafel zouden gaan zitten.

De heer WIJBENGA: Voorzitter. Ik begrijp nu waar het gedicht "Jantje zag eens pruimen hangen" vandaan komt. Als ik het goed begrepen heb was de vraag van de NLTO voor dat bilateraaltje niet meer of minder dan de vraag of de werkconferentie zou kunnen leiden tot aanpassing van de kaart. Ik kan mijn tijd ook maar een keer besteden ik vond die vraag dan ook heel gerechtvaardigd. Als je ergens aan begint en je weet van tevoren dat de door jou gewenste uitkomst er toch niet uitkomt, dan ga je toch nog wel even nadenken of je je tijd niet beter kan besteden. Ik denk dat de NLTO niet inhoudelijk met de gedeputeerde wilde spreken over het verschuiven van grenzen van de EHS en dergelijke, de NLTO wilde puur inventariseren wat de status was van de werkconferentie en op dat verzoek had de gedeputeerde best in kunnen gaan.

De heer DIJKS: De werkconferentie is op initiatief van de staten tot stand gekomen; zij zagen, waarschijnlijk meer dan het college, mogelijkheden om op die manier ruimte te creëren. Het college heeft

zijn werk gedaan en heeft naar beste weten de grenzen opgezocht om het probleem op te lossen. Het is dan vervolgens aan het college, de staten en de groene partners om gezamenlijk te bekijken wat er nog meer kan. Maar dat moet in een gezamenlijk gesprek. Het college kan dit nooit alleen regelen, want dan zou het de staten passeren. Dát was aan de orde. Wij hebben, zonder iemand tekort te willen doen, ons gewoon aan de afspraak willen houden.

Ik kom op vraag 3 van de heer Baas.

De heer LANGENKAMP: Voorzitter, mag ik de heer Dijks...

De VOORZITTER: Ik grijp nu even in. Dit is een interpellatie en de heer Dijks is nu bezig de vragen van de interpellant, de heer Baas, te beantwoorden. Nadat de heer Dijks is uitgesproken, krijgt niet alleen de heer Baas maar u allen de gelegenheid te reageren.

De heer DIJKS: Voorzitter. Het antwoord op vraag 3 is dat het college de NLTO altijd serieus heeft genomen. Wij hebben immer getracht om in goed overleg met de NLTO en alle andere organisaties dit dossier te bespreken. Ik heb de afgelopen jaren regelmatig samen met collega Edelenbosch het bestuurlijk overleg bijgewoond. Daar konden alle zaken worden besproken en ik heb dan ook nooit het idee gehad dat de NLTO het gevoel had niet serieus te worden genomen.

Over de uitvoering van de WAV waren er natuurlijk wel verschillen van mening. Wij wilden de grensgevallen aanpakken en daarover zijn aan de hand van een stappenplan, dat wij samen met de NLTO hebben gemaakt, vele gesprekken gevoerd. Het hele traject is zorgvuldig doorlopen en pas toen hebben wij de grensgevallen aangepakt. Wij hebben zo zorgvuldig gehandeld omdat iemand die vindt dat hij anders is behandeld dan zijn collega naar de Raad van State kan stappen en wij op basis van het gelijkheidsbeginsel dan ons besluit uit moeten kunnen leggen.

Vervolgens hebben wij op verzoek van de NLTO de kaart vastgesteld en daarbij hebben wij duidelijk aangegeven - ik heb het in de staten ook zo gezegd - dat het uitdrukkelijk om een tussenstap ging en dat op het moment dat de wet werd gewijzigd wij de eersten zouden zijn om de kaart te herzien. De IPO-kaart is daartussendoor gekomen en daarover had de communicatie wat zorgvuldiger gekund; dit is tijdens het gesprek in Westerveld tussen de heren Brink en Prins en gedeputeerde Edelenbosch en mij ook aan de orde geweest. Maar die IPO-kaart is ons ook overkomen. Alle bezwaren zijn inmiddels in de provinciale commissie aan de orde geweest en als gevolg daarvan zijn bepaalde onduidelikheden in de kaart gecorrigeerd. Voor de grensgevallen zal ook nog een zestal correcties plaatsvinden. Zodra het hele traject is afgerond, zullen de staten daarover geïnformeerd worden.

Voorzitter. Ik kom op vraag 4. Juli en augustus zijn vakantie maanden. Ik heb direct na 29 juni contact gehad met Henk Brink die zei eerst met vakantie te gaan. Daarna ging ik met vakantie en daardoor het is het allemaal wat uitgelopen. Maar na de vakantie zijn er wel weer contacten geweest. Het gesprek in Westerveld was zeer langdurig en het was dan wel niet een gesprek met de benen op tafel, maar toch een zeer ontspannen gesprek. Degene die van zo'n gesprek direct resultaat verwacht, zal altijd teleurgesteld worden, maar in een ontspannen sfeer zijn afspraken gemaakt over de communicatie. Inmiddels wordt keihard gewerkt aan talrijke projecten waarbij ook de NLTO betrokken is. Op 12 november a.s. is er een bestuurlijk overleg gepland met de NLTO en de organisaties die daaraan verwant zijn en dan zal naar een nieuwe structuur worden gezocht. Wij hebben ook afgesproken dat de lijnen uiterst kort moeten zijn, en dat als de ene partij iets dwars zit, de andere partij meteen gebeld wordt.

Het antwoord op vraag 5 is dat er een overleg is gepland op 12 november. Ik neem aan dat de agenda voor die bijeenkomst inmiddels is opgesteld.

Ik kom op vraag 6. In maart is er een conferentie geweest over de leliebollenteelt. Verschillende statenleden waren daarbij aanwezig en bij mijn beste weten is daar in het bijzijn van de heer Van 't Klooster, de secretaris van de NLTO, en de heren Ozinga en Van Aakwijn van de Koninklijke Algemene Vereniging van Bloembollenteelers de afspraak gemaakt dat de betrokkenheid bij de verdere

voortgang door de KAVB zou worden opgepakt. De NLTO is daarmee niet buiten de deur gezet, want veel leden van de NLTO zijn tevens lid van de KAVB. Als wij willens en wetens de NLTO buiten de deur hadden willen houden, hadden wij de conferentie over de leliebollenteelt niet moeten houden. Ik heb het liefst dat er heldere afspraken zijn, want dat is ook goed voor de verstandhouding in het veld. Vanwege het feit dat de staten al zeer veel tijd besteden aan het statenwerk, hebben wij, in de hoop dat er tussen de statenvergadering en de aanvang van het diner nog enige tijd zit, een bijeenkomst gepland over de vraag hoe wij nu verder moeten gaan, mede gelet op de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan. De motie-Smidt/Stoel was dus niet vergeten. Zowel op het provinciehuis als landelijk is heel hard gewerkt aan uitvoering van de wetgeving. De staten zullen hierover nader geïnformeerd worden en wij zullen vooral ook afwachten of de Tweede Kamer al dan niet met een wetswijziging komt. Vanaf het allereerste begin was de afspraak dat deze kaart een tussenstap is en dat, zodra er nieuwe wetgeving is, weer aan het werk wordt gegaan. Mogelijk zorgt de motie dan nog voor enig licht in de tunnel.

Voorzitter. Ik kom bij vraag 8, waarin erop wordt gewezen dat enkele veehouders meermalen hebben aangegeven zich slachtoffer van de wet te voelen. Ik wil erop wijzen dat er in twee rondes hoorzittingen zijn geweest. Ik neem aan dat het nu gaat om de laatste ronde, die op 23 juni en 7 en 14 juli jl. is gehouden. Het betrof toen hoorzittingen naar aanleiding van verschillende bezwaarschriften. Die klachten zijn door de onafhankelijke commissie van advies voor de bezwaarschriften behandeld en die commissie heeft daarover geadviseerd. Bij brief van 1 oktober 2004 zijn alle bezwaarhebbenden, wier bezwaren ongegrond zijn verklaard, hiervan door het secretariaat van de commissie op de hoogte gesteld. Degenen, die toen geen bericht hebben ontvangen, krijgen een goed bericht. Hun bezwaarschriften zijn gehonoreerd. Er zal dus nog een aantal grenscorrecties plaatsvinden. Met die mogelijkheid is ook altijd rekening gehouden. We hebben een uitstekend systeem, maar geen enkel systeem is feilloos. Binnenkort zullen dus alle bezwaarschriften beantwoord zijn.

Voorzitter. Ik kom tenslotte op vraag 9. De heer Baas spreekt systematisch van knelgevallen, ik noem het liever grensgevallen. Er wordt steeds uitgegaan van 400 knelgevallen, terwijl in Drenthe op basis van de nog aanwezige groeimogelijkheden, hooguit 40 bedrijven echt in de knel kunnen geraken. Dit grote verschil wijst erop dat velen niet bevattelijk zijn voor de realiteit. Er is natuurlijk een heel groot verschil tussen een bedrijf met 40 en een met 110 koeien, maar er zijn bedrijven die al 110 koeien hebben en ook tegen de grenzen aanlopen.

De heer Baas vraagt of geen rekening wordt gehouden met de waardedaling van de bedrijven. Mijn antwoord hierop is dat de Raad van State inmiddels de eerste uitspraken heeft gedaan over de WAV in Gelderland. Een van die uitspraken was dat provincies niet verantwoordelijk gesteld kunnen worden voor de economische gevolgen van de WAV. De WAV is van rijkswege opgelegd en de provincies voeren die wet uit. Wij hebben bij herhaling bij de ministerie gepleit voor flankerende middelen, eigenlijk gewoon geld, en ons pleidooi is niet gehonoreerd. In die situatie kunnen wij verder ook niets meer doen.

Voorzitter. Ik hoop dat dit antwoord voldoende is.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor de uitgebreide beantwoording van mijn vragen. Ik stel voorop - ik heb het in de interpellatie ook al gedaan - dat mijn fractie geen enkel moment heeft getwijfeld aan de inzet van het college. Ik denk dat het college er echt alles aan probeert te doen. Het gaat mij er dan ook niet zozeer om dat elke boer nu zijn zin moet krijgen, maar om het feit dat de provincie klip en klaar had moeten maken dat NLTO en provincie voortdurend met elkaar in contact zijn en dat zij in dat goede contact elkaar ook wel eens een heel vervelende boodschap moeten brengen, bijvoorbeeld dat de grond wel eens heel dramatisch in prijs kan dalen. Aan zo'n klip en klare mededeling heeft een betrokken veehouder veel meer dan aan een bedremmeld stilzwijgen van de provincie.

Voorzitter. Mij blijft het gevoel bekruipen dat er te veel door elkaar heen gerommeld is: er was overleg, overleg met de benen op tafel, formeel overleg, echt overleg en een praatje bij de haard. De heer

Dijks zei op een gegeven moment dat er al veel discussies zijn gevoerd over de knelgevallen. De heer Dijks wil dat ik het grensgevallen noem, maar waar de grens te nauw wordt, gaat het knellen. Maar wanneer en met wie zijn die discussies dan gevoerd? Is een discussie met een sigaartje op het erf van de heer Brink een discussie met de NLTO? Ik vind dat het allemaal op een onduidelijke manier door elkaar loopt.

Het zou goed zijn om, met erkenning van het feit dat er een grote spanning zit tussen wat het college wil en wat de belangen van de boeren zijn, een agenda te maken waarin de zaken duidelijk op papier worden gezet en op basis van die agenda te proberen een oplossing te regelen. Als een oplossing niet mogelijk is, is het beter dit eerlijk en ronduit te zeggen. Nu zegt de heer Dijks met bijna een zucht van verlichting dat er op 12 november weer regulier overleg is, maar dat zegt mij niet zoveel, want er zijn heel veel projecten waarover de provincie met de NLTO in gesprek is. Het gaat ons nu om de stoornis in de communicatie naar aanleiding van de hele WAV-problematiek. Staat dit punt dan ook op de agenda van 12 november? Of staan daar een heleboel andere onderwerpen op, maar dit onderwerp weer net niet?

Ik ben het met de heer Dijks eens dat de NLTO er niet verstandig aan heeft gedaan de bewuste vergadering van 29 juni - ik was er zelf bij - niet bij te wonen. Maar ik wilde horen waarom de NLTO niet aanwezig was. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het wat pietepouterig van het college vind dat het nu zegt dat de staten is beloofd overleg te plegen met de groene coalitie en dat als de NLTO niet met de groene coalitie wil spreken, het overleg niet doorgaat, omdat het college zich anders niet aan de afspraak met de staten houdt. Je moet er misschien wat Fingerspitzengefühl voor hebben, maar bij de hele WAV-problematiek gaat het natuurlijk wel om zaken die van invloed zijn op het voortbestaan van veel agrarische bedrijven. Procedureel vooroverleg met alleen de NLTO over wat met zo'n conferentie nu eigenlijk bereikt zou kunnen worden, had dan ook helemaal geen kwaad gekund. Van de bijeenkomst op 29 juni kan ik mij herinneren dat de vertegenwoordigster van de Milieufederatie Drenthe eigenlijk ook zei de afwezigheid van de NLTO niet goed te begrijpen, omdat veruit het grootste belang toch lag bij de boeren.

Ik kom dan ook tot de conclusie dat het allemaal weinig gelukkig is verlopen en dat het college het zich moet aantrekken dat het te weinig doortastend heeft gezegd dat er nu gepraat moet worden, dat een agenda moet worden opgesteld en dat vervolgens die agenda moet worden afgewerkt om op die manier, met erkenning van de bestaande meningsverschillen, tot een goede uitkomst te komen. Natuurlijk kan een gesprek in een ontspannen sfeer heel belangrijk zijn, maar dat gesprek had afgesloten moeten worden met het trekken van de agenda's en het afspreken van een datum waarop concreet aan de slag zou worden gegaan. Of het nu een slecht bericht is of een goed bericht, de betreffende agrariërs hebben er belang bij zo snel mogelijk te weten waar zij aan toe zijn. In die zin blijf ik staande houden dat de communicatie van het college in de richting van de NLTO niet in alle opzichten goed was en dat dit voor veel onduidelijkheid en veel frustratie heeft gezorgd.

Voorzitter. Ik wil daarom toch de volgende motie indienen.

Motie I

Provinciale Staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 3 november 2004;

heeft kennisgenomen van de wijze waarop door de direct betrokken gedeputeerden is gecommuniceerd met de agrarische beroepsbeoefenaren in de provincie Drenthe en in het bijzonder met hun belangenbehartigingsorganisatie de NLTO;

constateert:

- dat die communicatie al geruime tijd kwalitatief onvoldoende is;
- dat uitspraken van gedeputeerden over de afwezigheid van de NLTO op 29 juni j.l. zowel in de pers als op de bijeenkomst van 29 juni j.l. hebben geleid tot gevoelens van onvrede bij de agrariërs en hun belangenbehartigers;
- dat er bij de door de WAV meest betrokken landbouwers nog steeds onduidelijkheid bestaat over hun toekomst, mede omdat gedeputeerden niets meer van zich hebben laten horen;
- dat de voortgang rond de WAV-problematiek tot stilstand lijkt gekomen;

spreekt zijn afkeuring uit over het communicatiebeleid naar bovengenoemde doelgroep;

draagt het college op:

1. om alles in het werk te stellen om het formele overleg met de NLTO zo spoedig mogelijk, in ieder geval voor 5 december a.s. weer te doen plaatsvinden;
2. op korte termijn contacten te leggen met gedupeerde landbouwers om samen met hen een uitweg te zoeken in de ontstane situatie;
3. PS over de voortgang van het proces te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat deze motie deel uitmaakt van de beraadslagingen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Het is een verhaal over communiceren en elkaar informeren en dit verhaal aanhorende kwam bij mij de term "actieve informatieplicht" bovendrijven. Ik heb het idee dat erg veel verwarring is ontstaan omdat het college op pad is gestuurd met een motie waar het eigenlijk niet veel mee kan. Als de heer Dijks of mevrouw Edelenbosch na de allereerste gesprekken bij de staten waren teruggekomen met de mededeling sorry, maar wat jullie willen, kan eigenlijk niet en hadden gevraagd hoe zij nu verder zouden moeten handelen dan hadden de staten daarover kunnen spreken en was een deel van het probleem bij de staten neergelegd. In de statencommissie had dan besproken kunnen worden hoe het dan wel zou moeten. De werkconferentie was een mooi idee, maar het was bij voorbaat al duidelijk dat het eigenlijk om een probleem gaat dat landelijk speelt en dat daarom voor een deel om een landelijke oplossing moet worden gewacht. Als naar elkaar niet duidelijk wordt gemaakt wat nu eigenlijk het probleem is, kan men wel leuk bij elkaar op de koffie gaan, maar blijft de onzekerheid bestaan. Juist vanwege die onzekerheid, is er in de loop van de tijd steeds meer verwarring ontstaan. Als de gedeputeerden de staten heel snel hadden laten weten niets met de motie te kunnen, was er nu geen probleem geweest. Ik zie de gedeputeerden hun hoofd schudden en ik hoor daarom graag hoe zij hierover denken.

De heer SMIDT: In de bijeenkomst in juni hebben de staten nogmaals duidelijk laten weten uitvoering van de motie wenselijk te achten. Het college liep op dat moment niet over van enthousiasme, maar de staten gaven aan nog mogelijkheden te zien mits de NLTO zou meedoen.

De heer LANGENKAMP: Dat is mij bekend, maar de heer Smidt weet ook hoe de fracties van GroenLinks en D66 toen gereageerd hebben. Wij zeiden dat overleg misschien geen kwaad kon, maar er was toch geen enkele partij die dacht dat er een prachtige oplossing te voorschijn zou komen. De situatie zat namelijk landelijk muurvast.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die in de richting van het college of over de motie iets willen zeggen? Dit is hun enige kans.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil graag bevestigd hebben of ik goed heb gehoord dat de gedeputeerde zei dat geen bericht binnen de wettelijke termijnen goed bericht betekent.

De heer WIJBENGA: Mijnheer de voorzitter. In de pers is aan dit onderwerp al de nodige aandacht besteed. Ik teken nu opnieuw uit de mond van de gedeputeerde woorden op als "inschattingfout" en "met de briefwisseling is iets misgegaan" en "het kon beter". De oproep die in de motie van de ChristenUnie wordt gedaan, zullen wij steunen in die zin dat als wordt gevraagd om formeel overleg niet een overleg wordt bedoeld als dat wat op 12 november plaatsvindt, maar een bilateraal overleg op basis van een agenda. Wat mij betreft mag dit onderwerp dan op die agenda staan, alsmede het door mij bepleite overleg over de inhoud van die werkconferentie. Ik denk dat de gedeputeerde van de staten voldoende ruimte heeft gekregen om met de NLTO over de inhoud van die werkconferentie te spreken.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Het is wat onhandig dat wij de motie nog niet hebben ontvangen, in het bijzonder omdat ik in de motie iets hoorde over afkeuring van de handelwijze van het college tot nu toe. Als zoiets in een motie staat, ga ik altijd kijken naar de specifieke betekenis in de context van een motie. Ik wil nog eens goed bekijken hoe die term is gebruikt en ik hoor graag van de heer Baas hoe hij die term in politieke zin bedoelt.

De VOORZITTER: Ik begrijp dit allemaal heel goed en eigenlijk heeft de heer Sluiter ook gelijk, maar de klok heeft mij ertoe gedwongen de discussie te laten vervolgen. In normale omstandigheden zou ik de vergadering even hebben geschorst tot de motie zou zijn rondgedeeld. Het was nu even pragmatisch handelen.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben toch behoefte aan enig overleg over deze motie, vooral vanwege de daarin gebruikte terminologie. Ik verzoek u daarom de vergadering toch even te schorsen.

De VOORZITTER: Maar dan stel ik voor te handelen zoals bij een interpellatie gebruikelijk is. De staten hebben nu de gelegenheid iets te zeggen en daarna komen de gedeputeerden aan het woord. Daarna wil ik eventueel wel schorsen.

De heer SMIDT: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met te zeggen dat ik verheugd ben over de zes oplossingen die er inmiddels gekomen zijn. De werkconferentie kan ook niet eerder dan na afronding van de werkzaamheden van de commissie van bezwaar en beroep gehouden worden.

De heer Dijks heeft erkend dat de communicatie moeizaam is verlopen, zozeer zelfs dat brieven moesten worden teruggenomen, die ook eigenlijk niet beter hadden kunnen worden geschreven. Het is nu allemaal hersteld, maar ik blijf er bij dat het allemaal niet had mogen gebeuren. Maar goed, waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt.

Ik heb de indruk dat in de motie een paar zaken worden genoemd, die inmiddels al opgelost zijn. Zo is, behalve over de ammoniakwestie, het regulier overleg hervat.

In de motie zitten een paar punten die door het verweer van de heer Dijks zijn achterhaald. Maar feit blijft dat de communicatie niet geheel vlekkeloos is verlopen. Daar komt nog bij dat met betrekking tot het vasthouden aan een gesprek met alleen de groene coalitie - en dan nog beperkt tot die delen daarvan die rechtstreeks bij dit dossier betrokken zijn - de overige partners in die groene coalitie op de bijeenkomst in juni hebben aangegeven daar niet zo aan te hechten. Voor mij had het mogelijk moeten zijn dat een van de partners een specifiek probleem met het college ging bespreken. Dat alles overwegende, en lettend op het feit dat met het antwoord van het college een deel van de motie is weerlegd, ziet mijn fractie geen aanleiding om met de motie mee te gaan.

De VOORZITTER: Als de staten hem daartoe verlof geven - dat moet volgens artikel 40, derde lid, van het Reglement van orde - kan de heer Dijks nu nog reageren.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. De heer Baas zegt dat er helderder gecommuniceerd moet worden, dat het college klip en klaar moet zijn. Dat zijn wij geweest.

In punt 2 van het dictum van de motie wordt het college opgedragen op korte termijn contacten te leggen met gedupeerde landbouwers om samen met hen een uitweg te zoeken in de ontstane situatie. Al zouden wij dit willen, wij kúnnen dit niet, want daarmee zouden wij de wet overtreden en dan zouden wij de in voorbereiding zijnde werkconferentie bruuskeren. De heer Baas stuurt ons met een onmogelijke opgave op pad. Wij zijn tot alles bereid maar niet tot het onmogelijke. Het aantal grensgevallen wordt op dit moment met nog eens zes opgerek. De staatssecretaris heeft de IPO-kaart overgenomen en hij overweegt nu of hij nog met een wetswijziging zal komen of dat hij de situatie zo zal laten, waarna de Tweede Kamer wel zal beginnen te piepen.

Drenthe kan niet eenzijdig de wet naast zich neerleggen. Ik wil best eens iets stouts doen, maar wilens en wetens de wet naast mij neerleggen, doe ik niet, zeker niet als dit gevolgen heeft voor de Drentse bodem.

De heer BAAS: In de motie is sprake van "een uitweg zoeken" en niet van "een uitweg vinden".

De heer DIJKS: De heer Baas spreekt mij aan op mijn communicatie met de NLTO. De NLTO wil met ons praten, maar mijn idee van over iets praten is tot een gezamenlijke oplossing komen. Maar de NLTO wil vooraf weten of het gesprek ook resultaat oplevert. Dat kunnen wij natuurlijk niet zeggen. Wij kunnen wel in een open gesprek nagaan of er misschien iets over het hoofd is gezien, wat wij nog wel op kunnen pakken. Tot dat gesprek zijn wij bereid, maar verder gaan wij niet. Als de agenda van 12 november zich daarvoor leent, zijn wij altijd bereid met de NLTO hierover te praten, maar de agenda wordt natuurlijk niet eenzijdig door ons bepaald; de agendapunten worden in goed overleg opgevoerd.

De heer BAAS: Maar de NLTO zal het vast niet erg vinden wanneer de gedeputeerde dit onderwerp op de agenda van 12 november laat zetten. Ik denk zelfs dat dit heel erg op prijs wordt gesteld. De gedeputeerde heeft het nog niet zelf op de agenda gezet.

De heer DIJKS: De agenda verkeert nog in de uitwisselingsfase.

De heer BAAS: Maar dit punt staat er nu dus op?

De heer DIJKS: Wij zullen dit punt voor de agenda voordragen en dan vindt de bespreking nog ruimschoots voor 5 december plaats.

De kaart staat vast. Iedereen weet op dit moment dus klip en klaar waar hij aan toe is en dat is, denk ik, toch ook wel wat waard.

De heer BAAS: Voorzitter. In de opdracht spreek ik onder punt 2 over gedupeerde landbouwers. Het gaat daarbij niet om de NLTO. Het gaat mij erom dat de landbouwers in ieder geval iets van de gedeputeerde horen, al is het dan ook een vervelende boodschap. Ik heb de gedeputeerde nog niet horen zeggen dat hij voornemens is die contacten te leggen.

De heer DIJKS: Zodra de onafhankelijke commissie een uitspraak heeft gedaan, zullen wij die uitspraak publiceren en communiceren. Inmiddels heeft de Raad van State ook een uitspraak gedaan.

Maar het kost allemaal natuurlijk wel tijd en wij hebben hiervoor maar een beperkt aantal mensen beschikbaar.

De heer BAAS: Dat laatste argument heeft de gedeputeerde wel vaker gebruikt en dat maakt op mij niet meer zoveel indruk. Het gaat mij er niet om wanneer het gebeurt, maar dát het gebeurt en dat de gedeputeerde de volle bereidheid heeft om helder en duidelijk te zijn. Ik maak uit zijn woorden namelijk op - en eigenlijk is dat ook wel te prijzen - dat hij het vervelend vindt om een slechte boodschap te brengen. Maar ook dát moet hij kunnen.

De heer DIJKS: Ik vind dat helemaal niet vervelend. Het is alleen vervelend dat de heldere boodschap die het college uitdraagt, altijd door de staten ter discussie wordt gesteld. De staten reageren altijd met: "Het college zegt dit nu wel, maar het kan altijd anders." Nee, wij zijn heel duidelijk.

De heer BAAS: Dan heeft de heer Dijks toch een heel andere perceptie van het begrip "duidelijk" dan een heleboel anderen.

De heer DIJKS: Dat is het moeilijke van het communiceren. Het gaat om een zender en een ontvanger.

De heer KLOOS: Ik heb nog geen reactie op mijn vraag of in dit geval geen bericht, goed bericht betekent.

De heer DIJKS: Ja, maar alle partijen krijgen binnen enkele weken bericht, dus ook de staten. Maar de afgewezenen hebben inmiddels al bericht gehad.

De heer KLOOS: Mijn vraag was of geen bericht binnen de wettelijke termijnen een goed bericht betekent.

De heer DIJKS: Ik waag mij er niet aan die veronderstelling te bevestigen, want dat kan heel veel consequenties hebben. Allen die beroep hebben aangetekend, krijgen binnenkort bericht. Ik zeg er nu alleen bij dat die beroepen zes extra grensgevallen hebben opgeleverd.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog een aanvullende opmerking maken, want ik voel mij zeer betrokken.

Wij hebben in het hele traject naar de kaart al blijkgegeven van onze zorg en onze betrokkenheid. Wij hebben namelijk alle boeren die in de zone komen te liggen op een hoorzitting ontvangen en toen precies over hun plaats en hun situatie gesproken. Daarnaast is het goed gebruik dat gedurende de tijd dat een zaak die bij de commissie van bezwaar en beroep of onder de rechter is, wij niets doen. Vandaar dat wij de afgelopen tijd over die zaken niet gecommuniceerd hebben. Het grote probleem is dat de NLTO constant spreekt over 400 gevallen. Het zou mij een lief ding waard zijn wanneer werd erkend dat in ons plan van aanpak 40 gevallen direct met de gevolgen van de rijkswet van doen kunnen krijgen en dat het goed zou zijn om gezamenlijk bij de Tweede Kamer aan te dringen op flankerend beleid voor die 40 gevallen. Dat blijft nu altijd wat hangen omdat wij dat aantal nooit helder met elkaar kunnen communiceren en de minister in de Tweede Kamer klip en klaar heeft gezegd hier geen boodschap aan te hebben, maar alleen te kijken naar wie er direct mee te maken krijgen en niets te doen voor degenen die nog jaren vooruit kunnen en pas dan tegen de wet aanlopen.

De heer BAAS: Voorzitter. Ik dank mevrouw Edelenbosch voor deze aanvullende informatie. Ik wil nogmaals zeggen dat het mij niet om de inhoud gaat maar om de manier waarop met elkaar wordt

omgegaan. Ik spreek mijn afkeuring uit over het communicatiebeleid, maar dat is geen motie van afkeuring. De communicatie is niet goed verlopen en daarop slaat het woord "afkeuring".

De VOORZITTER: Ik verzoek de heer Baas in zijn motie een kleine wijziging aan te brengen. Het was in het monistisch tijdperk gebruikelijk om het college iets op te dragen. Dat kon toen, omdat het college toen voort kwam uit het midden van provinciale staten. De staten konden toen het dagelijks bestuur opdrachten geven. Maar in het dualisme kan dat niet. De staten kunnen het college wel iets verzoeken. Daarom vraag ik de heer Baas de term "Draagt het college op" te vervangen door "verzoekt het college".

De heer BAAS: Neemt u mij niet kwalijk. Dit is natuurlijk een van de nadelen van het zijn van een oude rot.

De VOORZITTER: We zitten met elkaar in een leerproces, waarin wij moeten proberen onze oude gewoonten weg te werken.

Naar mij blijkt heeft de fractie van de PvdA geen behoefte meer aan een schorsing, maar kan zij volstaan met een stemverklaring.

De heer HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat wel duidelijk is dat in de communicatie niet alles altijd goed is gegaan, en dan druk ik mij nog eufemistisch uit. Maar de antwoorden van het college geven ons voldoende vertrouwen in de toekomst en daar gaat het uiteindelijk om. Wij hebben de hoop dat de mogelijkheden, die zich voordoen, optimaal benut zullen worden en daarom hebben wij op dit moment geen behoefte aan een motie waarin de term "afkeuring" voorkomt.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Het is duidelijk hoe de heer Baas de motie bedoelt. Het is geen politieke motie van afkeuring, maar ik moet wel vaststellen dat het woord "afkeuring" in de motie voorkomt, in combinatie met de vraag om voor 5 december wat te doen. Daarmee wordt wel heel duidelijk een zwartepiet neergelegd.

In stemming komt motie I.

Motie I wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fracties van CDA, OPD, Fractie de Jong, Drents Belang, ChristenUnie en D66 en de heer Kuiper voor aanvaarding van de motie hebben gestemd doch de overige leden daartegen.

K. Begrotingsdebat

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 14 september 2004, kenmerk 37/6.1/2004008730, Najaarsstukken 2004:
 - Begroting 2005
 - Tussenrapportage uitvoering begroting

(statenstuk 2004-153)

en de hierop betrekking hebbende brief van 19 oktober 2004, kenmerk 43/FC/A1/2004010245, inzake Beantwoording vragen Najaarsstukken 2004

en de op dit punt betrekking hebbende verslagen van de vergaderingen van de Statencommissies Milieu, Water en Groen (4 oktober 2004), Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (11 oktober 2004), Cultuur en Welzijn (6 oktober 2004) en Bestuur, Financiën en Economie (BFE) (13 oktober 2004).

De VOORZITTER: Ik vraag de staten even met mij naar de klok te kijken. Het is nu kwart voor vier. Op basis van de opgegeven spreektijden zal de eerste termijn van de staten, interrupties niet meegerekend, ruim een uur in beslag nemen. Dan volgt het antwoord van het college en daarna een tweede termijn met wellicht nog een schorsing ter bespreking van moties. Ik doe daarom, mede in het belang van het eigen welbehagen van de staten, de dringende oproep om kort en bondig te zijn en zo spaarzaam mogelijk te interrumpen.

(De heer Holman verlaat de vergadering.)

De heer HUIZING: Mijnheer de voorzitter. In de vergadering van de Statencommissie BFE van 13 oktober is onze fractie op hoofdlijnen ingegaan op de begroting 2005. Wij constateerden op dat moment dat, alhoewel wij waakzaam moeten blijven, de financiële situatie van de provincie Drenthe, en dan met name afgezet tegen de problemen van de gemeenten, redelijk acceptabel blijft. Deze statenvergadering zullen wij benutten om nog een paar accenten te zetten, de discussie verder af te ronden en wat ons betreft te komen tot besluitvorming rond de begrotingsstukken.

(Voorzitter: de heer Looman.)

Op 13 oktober constateerden wij dat de opzet van de begrotingsstukken ten opzichte van voorgaande jaren sterk is verbeterd, maar ook dat we er nog niet zijn. Onze fractie blijft bereid ook in werkgroepverband mee te denken over een betere en meer doeltreffende opzet en het is dan ook goed te weten dat de eerste bijeenkomst van de Werkgroep Programmabegroting is gepland op 1 december. Onze opzet is dat wij willen kunnen inzien of met de geautoriseerde bedragen ook de gestelde doelen zijn bereikt en, als dit niet het geval is, waarom niet. Maar die opzet kan alleen bereikt worden als, scherper dan nu het geval is, wordt aangegeven wat wij willen bereiken, wat wij daarvoor gaan doen en wat dat mag kosten. Maar wij willen ook dat de staten zelf tot herbezinning komen over wat zij precies doen en wat zij eigenlijk zouden moeten doen. Langere verhalen zijn wat ons betreft niet nodig, er moet alleen wel duidelijker geformuleerd worden. En om dat doel te bereiken, moet er nog heel wat gebeuren.

In de Statencommissie BFE hebben wij uit het programma ruimtelijke ordening een voorbeeld aangehaald van hoe het niet moet. Maar ook in andere programma's zijn soortgelijke voorbeelden moeiteloos boven water te halen. Ik zeg dit om te voorkomen dat de andere portefeuillehouders gaan denken dat deze opmerking hun niet aangaat.

In de Statencommissie BFE hebben wij voorgesteld om in samenspraak met de Noordelijke Rekenkamer, nu nog in oprichting, maar die rekenkamer komt er aan, een tweetal programmaonderdelen uit te laten werken, bijvoorbeeld de programma's Verkeer en Vervoer en Economie. Waarom Verkeer en Vervoer? De financiering van het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer loopt via de bestemmingsreserve Verkeer en Vervoer en een egalisatiefonds. De projecten gaan over meer jaren en vragen grote sommen geld, in totaal €99 miljoen. Het gaat om het heen-en-weerschuiven van bedragen en de bestemmingsreserve groeit de komende jaren fors. Is dat een extra investeringsruimte. Is er ook sprake van cofinanciering en wat zijn de consequenties als die uitblijft, bijvoorbeeld vanwege een investeringsstop bij gemeenten? Maar het is ook de vraag hoe wij inspelen op de Nota mobiliteit, wat wij moeten doen om het Noorden in het algemeen en Drenthe in het bijzonder goed op de kaart te krijgen en wat het Bereikbaarheidsprofiel Noord-Nederland heeft opgeleverd. Dit zijn zomaar wat vragen, die sowieso, los van de voorgestelde actie, beantwoord moeten worden.

Waarom Economie? Het gaat om de herpositionering van de provincie en het landsdeel Noord naar aanleiding van de Nota Pieken in de Delta en het bijgestelde budget, de helft van € 60 miljoen. Hoe wordt het geld ingezet en hoe komen wij tot de kansrijke projecten die nu de maat der dingen blijken te zijn.

Bovenstaande acties denken wij ook nodig te hebben om onze controlerende taak goed uit te oefenen, terwijl wij ook denken dat op deze manier een verbeteringslag kan worden gemaakt in de kwaliteitszorg binnen de ambtelijke organisatie, dat wordt bijgedragen aan een verbetering van het imago - we laten zien waar we mee bezig zijn -, dat wordt bijgedragen aan een verbetering van het verkeer tussen college en staten en dat, last but not least, op deze manier tot een goede uitvoering kan worden gekomen van het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten.

Over de inhoud van de begrotingsstukken heb ik de volgende opmerkingen. Een van de accenten die wij willen zetten, betreft het sluitend maken van de begroting door een reserve aan te spreken. Ter verdediging van het aanspreken van het BTW-compensatiefonds - daar gaat het concreet om - wordt in de begeleidende nota aangegeven dat het resterende bedrag van die reserve voldoende blijft, overigens zonder dat dit wezenlijk wordt onderbouwd. Dit feit brengt ons bij een reeds eerder in de staten aan de orde geweest punt, te weten de financiële ruimtes die er naar ons gevoel zijn in de reserves en voorzieningen. Net zo min als het college zijn verantwoord aanspreken van de financiële ruimte binnen het BTW-compensatiefonds onderbouwt, kunnen wij ons gevoelen onderbouwen. Op den duur is dat onbevredigend en dat wekt binnen de staten en zeker binnen onze fractie wrevel. En dan komt de gedachte op dat het bouwen van luchtkastelen goedkoop is, maar het onderhoud ervan duur. Daarom moeten we de discussie oppakken en afronden.

In de Statencommissie BFE hebben wij aangegeven dat wij zo langzamerhand ongeduldig beginnen te worden. Bovendien - ik kom daar nog op - is het ook voor het toekomstig beleid nodig dat wij weten waarover wij kunnen beschikken. Welke financiële ruimte is er echt? Het college heeft er belang bij dit te weten, maar wij ook.

Tijdens de commissievergadering is de gedeputeerde - ik kan het niet anders zeggen - zeer tegemoetkomend geweest en wij nemen aan dat door hem gedane toezegging dat het overzicht van de reserves in de commissievergadering van januari aan de orde komt, de collegevergadering heeft overleefd.

Om het college te helpen bij de gedachtevorming omtrent de opzet van dit onderzoek noemen we onze belangrijkste aandachtspunten, dit om te voorkomen dat wanneer we er in januari over spreken, we dan nog moeten melden dat wij ervan uitgingen dat dit of dat zou worden aangeleverd. Ik heb een aantal punten opgeschreven, te weten:

- het doel van de bestemmingsreserve;
- de wijze waarop de oorspronkelijke omvang van de reserve is bepaald;
- het verloop van de reserve in bijvoorbeeld de afgelopen vier jaar;
- welk deel van de destijds beoogde doelstelling daarmee is bereikt;
- een onderbouwing van de hoogte van de reserve per 1 januari 2005;
- een onderbouwing van de fluctuaties in de hoogte van de bestemming zoals opgenomen in de meerjarenraming.

Als deze aandachtspunten in het overzicht aan de orde komen - de gedeputeerde mag er zelf nog wel enkele aan toevoegen - dan zijn wij tevreden.

In de Tussenrapportage uitvoering begroting 2004 wordt aangegeven dat de organisatie ter bestrijding van calamiteiten graag enige reserve achter de hand wil hebben en dat deze reserve kan worden gerealiseerd door aanbestedingsvoordelen voor dit doel aan te wenden. Wij hebben ons in de commissievergadering daartegen verzet en doen dat nu weer, maar geven nu aan - omdat er in de wandelgangen over gesproken werd, hecht ik eraan dat nu hier te melden - dat wij niet het oog hebben op aanbestedingsvoordeel van het openbaar vervoer, omdat dit zou neerkomen op een niet gewenste verkapte bezuiniging op dat openbaar vervoer; wij doelen op voordelen die in het kader van de aan-

besteding van civiele werken, en dat in de ruimste zin van het woord, zijn bereikt. Die voordelen dienen terug te vloeien naar de centrale pot.

Tijdens de commissievergadering hebben wij reeds aangegeven hoe de opzet van de tussenrapportage in de toekomst zou kunnen zijn, maar onze waardering voor de poging zoals die nu vorm heeft gekregen, houden wij overeind.

Een ander aandachtspunt in de begroting is de financiële ombuiging binnen de interne organisatie. In de in juni 2004 vastgestelde Voorjaarsnota 2004 staat bij het onderdeel interne organisatie dat op dit onderdeel in 2005 € 600.000,--, oplopend tot € 800.000,-- in 2007 en volgende jaren zal worden gekort. Tijdens de discussie kwam de gedachte op - en die gedachte kreeg brede steun - om het bedrag op te hogen tot € 1 miljoen. De extra inspanningen om dat bedrag te bereiken zouden in 2007 moeten ingaan en niet eerder en de fractie van de PvdA baseert zich bij deze uitspraak op het verloop van de elkaar opvolgende gebeurtenissen en stellingnames tijdens de discussie en het vraag-en-antwoordspel op die dag. Wij stemmen dus in met de verwerking zoals die in de concept-begroting heeft plaatsgehad.

In de begrotingsstukken wordt ook geduid op een verdere voortzetting van werkzaamheden binnen de Stichting Drentse Bedrijfslocaties (DBL). Het evaluatierapport bracht ons tot de conclusie dat het vooral gaat om bijeenkomsten van dames en heren die elkaar elders ook al ontmoeten en dat het daarom telkens vooral om een prettig weerzien gaat. Iets concreets kunnen wij, ook bij herlezing ervan, niet uit die evaluatie halen. Consultatie van een gemeente die aan de instandhouding van DBL ook een forse financiële bijdrage levert, heeft ons geleerd dat de stichting wel degelijk goed werk doet en juist in deze economisch moeilijke tijd blijvend support behoeft en verdient. Met dit punt stemmen wij dus in, al moet het ons van het hart dat het voortbestaan van instellingen niet zou moeten hoeven worden afgeleid uit elders verkregen informatie, maar uit opvallende daden. Wij vinden dit overigens niet specifiek voor deze stichting, maar meer een algemeen punt: laat zien wat je doet!

In verschillende discussies is aangegeven dat het als bijzonder spijtig wordt ervaren dat de financiële gevolgen van besluitvorming in het kader van POP II en de voorstellen in het kader van de Voorjaarsnota niet op geld zijn gewaardeerd en niet in de begroting zijn verwerkt dan wel anderszins een duidelijke plek in de begroting hebben gekregen. Wij moeten erop bedacht zijn dat de financiële speelruimte voor 2005 en voor de jaren daarna inmiddels is vergeven. Op welke wijze wordt de financiële vertaalslag aangereikt en ingepast in de financiële documenten?

Van meer kanten is er op gewezen dat de eventuele verkoop van Essent-aandelen een gat in de begroting slaat omdat dan van ontvangst van dividend minder of geen sprake meer zal zijn. Er zal toch een voorziening moeten worden getroffen om dat op te vangen. Hoe wil het college daarmee omgaan? In dat verband vragen wij het college aan te geven of er inzicht is in de effecten op de waarde van deze aandelen na gedeeltelijke privatisering. Ik verwijs naar een publicatie in Energie Nederland van 19 oktober 2004, waarin sommige commentatoren zich nogal pessimistisch uitlaten over de hoogte van de waarde van de aandelen.

De heer HARLEMAN: De heer Huizing vraagt het college welke oplossing het daarvoor heeft, maar wat vindt de PvdA daar zelf dan van?

De heer HUIZING: Als ik dat wist, zou ik hier niet staan, want dan zou ik inzicht hebben in het stijgen van de waarde van aandelen en dat heb ik niet.

De heer HARLEMAN: Als het college de aandelen verkoopt, valt er een structureel gat van € 2,8 miljoen. De heer Huizing vraagt hoe het college dat probleem denkt op te lossen. Mijn vraag aan de PvdA is hoe die fractie denkt dit op te lossen.

De heer HUIZING: Er wordt voor de waarde van de aandelen van een bepaald bedrag uitgegaan. In Energie Nederland wordt aangegeven dat er rekening mee moet worden gehouden dat op het mo-

ment van privatisering de waarde van de aandelen daalt. Met andere woorden: het bedrag dat het college dan denkt ter beschikking te hebben, zou wel eens aanzienlijk lager kunnen blijken te zijn. Op de een of andere manier zal een voorziening moeten worden getroffen om het gat dat dan ontstaat, af te dekken.

De heer HARLEMAN: De heer Huizing spreekt nu over twee verschillende dingen. Het bedrag van €2,8 miljoen is geënt op de jaarlijkse winstuitkering van ongeveer €3,2 miljoen; het college vindt het verantwoord daarvoor jaarlijks €2,8 miljoen te ramen.

De verkoop van de aandelen, waarbij de opbrengst is bestemd voor de Zuiderzeelijn, is een ander verhaal. Als de aandelen dan geen €40 miljoen opbrengen, heeft Drenthe een financieringsprobleem. Maar het gaat om twee bedragen, die eigenlijk niets met elkaar te maken hebben.

De heer HUIZING: Dat klopt. Wij krijgen jaarlijks een dividend en op het moment dat er aandelen zijn verkocht, is het dividend minder en valt er een gat in de begroting, dat is een. Het tweede deel van het verhaal is dat wij denken dat de aandelen een bepaalde waarde hebben. De opbrengst van die aandelen willen wij voor een bepaald doel gebruiken. Maar die opbrengst kan bij privatisering onder druk komen te staan. Het gaat dus om twee dingen: hoe denkt het college het gat in de begroting op te vangen en welke waarde hebben de aandelen bij privatisering? Mijn vraag is of het college daar een beeld van heeft.

Het college heeft het voornemen in het voorjaar van 2005 de Cultuurnota te behandelen en het valt aan te nemen, dat deze nota, al dan niet geamendeerd, wordt vastgesteld. Voor de komende jaren liggen de bedragen voor cultuur vast. Die bedragen zijn in de voorliggende begroting opgenomen en die bedragen zijn voor ons de grens. Als er nieuw beleid komt, dat gepaard gaat met uitzetting van de lasten, dan ontstaat een dekkingsprobleem.

In de brief van 19 oktober wordt op pagina 2 iets stelligs beweerd over de ombuiging voor Landschapsbeheer Drenthe, terwijl volgens mij de staten daarover nog een besluit moeten nemen. Wat het college schrijft, kan best de uitkomst van de discussie zijn, maar is nu nog te voorbarig.

Alles tegen elkaar afwegend moet worden vastgesteld dat de begroting voor 2005 sluitend is, maar dat er nog claims in het verschiet liggen, die nog niet te kwantificeren zijn. Mede daarom maken wij zoveel werk van het krijgen van inzicht in de financiële reserves. Daarbij dient de vraag zich aan wat Bruin in de toekomst kan trekken.

De fractie van de PvdA stemt in met de begroting 2005, neemt de Tussenrapportage voor kennisgeving aan, gaat ervan uit dat de vorm de komende jaren inzichtelijker wordt, verwacht van het college een overzicht van de reserves met daarin aandacht voor de door mij aangegeven vraagpunten ter behandeling in de Statencommissie BFE in januari 2005, ziet de aanzet voor de opzet van de programmaonderdelen Verkeer en Economie ter voorbereiding van de begroting 2006 tegemoet, verwacht inzicht in de financiële consequenties inzake de besluitvorming bij POP II en Voorjaarsnota 2004 en verwacht een visie van het college omtrent de Essent-problematiek.

De heer C.D. DE JONG: Voorzitter. Eigenlijk levert de heer Huizing ongezouten kritiek op alle na-jaarsstukken. Het regent opmerkingen over dingen die beter en anders moeten. Waarom is de fractie van de PvdA dan toch bereid de begroting goed te keuren?

De heer HUIZING: Het regende vragen. Ik heb geen fundamentele kritiek. Ik vraag aandacht voor het inzichtelijk maken van de begroting. Dat is een proces dat reeds in gang is gezet en dat begin december een vervolg krijgt. Ik geef aan dat de begroting dan wel sluit, maar dat er daarbij rekening mee moet worden gehouden dat de financiële ruimte al grotendeels is ingevuld, wat betekent dat voor nieuw beleid ook nieuwe financiën gevonden moeten worden. Ik geef ook aan - dat geldt overigens niet voor de begroting 2005 - dat als de aandelen Essent worden verkocht, er twee problemen ontstaan. Ik vraag het college aan te geven hoe het met de reserves en voorzieningen staat; dat is overi-

gens niet nieuw, want in de Statencommissie BFE is daar ook al om gevraagd. Ik vraag nu alleen om daarbij rekening te houden met een aantal uitgangspunten dat wij belangrijk vinden. En verder heb ik gevraagd hoe het zit met de financiële consequenties die voortvloeien uit het POP, zoals de Ruimte voor Ruimte-regeling.

De heer C.D. DE JONG: Maar met dit alles zegt de heer Huizing dat, ondanks het feit dat dit allemaal niet inzichtelijk is, de begroting voor de PvdA toch werkbaar is. Dat vind ik merkwaardig.

De heer HUIZING: Ik ben begonnen met de constatering dat wanneer de begrotingen 2004 en 2005 naast elkaar worden gelegd er in de begroting 2005 sprake is van een aanzienlijke verbetering ten opzichte van die van 2004. Ik schrijft die verbetering deels toe aan de inzet van de Werkgroep Programmabegroting. Ik heb daaraan toegevoegd dat die club binnenkort weer bij elkaar komt om het product van 2005 voor de jaren 2006 en volgende te vervolmaken. Ik geef daarbij aan dat wat ons betreft dan met verkeer en economie zou kunnen worden begonnen. Ik heb dus niet zozeer kritiek op de inhoud en de cijfers van de begroting 2005, ik geef alleen aan dat het in de toekomst nog beter moet.

De heer C.D. DE JONG: Dan constateer ik dat de PvdA tegen het eigen gevoel in handelt. Ik heb in de commissievergadering de PvdA kritiek op de begroting horen leveren, waarbij duidelijk werd gezegd dat de staten op basis van deze begroting hun controlerende taak niet kunnen uitvoeren.

De heer HUIZING: Zo heb ik het vast niet gezegd, want dat is mijn taal niet.

De heer C.D. DE JONG: Maar in andere commissies hebben andere leden van de PvdA het woord gevoerd.

De heer HUIZING: Dat klopt. Ik heb aangegeven dat wij met deze begroting kunnen leven, maar dat wij duidelijk een aantal verbeterpunten zien en dat wij bepaalde inzichten willen verdiepen. Ik begrijp daarom niet dat de heer De Jong bij ons kritiek veronderstelt.

Mevrouw MULDER: Mijnheer de voorzitter. In de Statencommissie BFE is heel uitgebreid gediscussieerd en ik zal die discussie niet overdoen. Ik wil een drietal punten naar voren brengen, waarop ik nog graag een nadere toelichting van het college krijg.

Ik wil de volgende punten aan de orde stellen:

- waar mogelijk geld teruggeven aan de Drentse burger;
- beantwoording van de vragen naar aanleiding van de commissievergadering;
- de samenhang van de stukken.

Voorzitter. Geld teruggeven aan de Drentse burger klinkt mooi. Geld dat de provincie al heeft, hoeft zij niet nog eens van de burger af te pakken. Als er een meevaller is, moeten wij het daarmee gemoeide geld aan de burger teruggeven. Tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota is gesteld dat een extra verhoging van de opcenten geen doorgang vindt als het financieel niet nodig is. Ook is toen bepaald dat voorzichtig met de behoedzaamheidsreserve moet worden omgegaan door meerjarig geen rekening te houden met terugontvangst uit die reserve. Provincies gaan hier begrotingstechnisch verschillend mee om. Sommige gaan ervan uit dat er toch een volledige uitkering komt en nemen die in hun begroting op. Drenthe doet dat niet en dat is een van de mogelijke "verborgen" potjes.

De heer HARLEMAN: Voor mevrouw Mulder naar het volgende punt overgaat, wil ik graag een vraag stellen over de behoedzaamheidsreserve.

Mevrouw MULDER: Ik was hier nog niet klaar mee.

In de septembercirculaire staat dat de kans groot is dat de behoedzaamheidsreserve volledig uitgekeerd gaat worden. Wij willen dat in deze statenperiode deze gelden volledig aan de belastingbetaler worden teruggegeven. Jaarlijks zal bij het vaststellen van de jaarstukken de hoogte van het bedrag duidelijk worden. Verder willen wij het antwoord van het college horen op de door de fractie van D66 in de commissie gestelde vraag over het inflatiepercentage waarvan bij het bepalen van de hoogte van de motorrijtuigenbelasting (MRB) is uitgegaan.

De heer HARLEMAN: Vereist het instrument behoedzaamheidsreserve juist niet dat niet van tevoren het bedrag dat hieruit beschikbaar komt, wordt ingepland? Dit instrument is toch niet voor niets ingesteld om tegenvallende inkomsten als gevolg van de koppeling van de rijksuitgaven en de storting in het Provinciefonds op te vangen?

Mevrouw MULDER: Dat is helemaal correct. Ik constateer alleen dat de provincies er wel verschillend mee om kunnen gaan.

De heer HARLEMAN: Dus het CDA wil alleen als het meevalt achteraf met de burgers verrekenen?

Mevrouw MULDER: Inderdaad, en er kan dan ook een doorberekening naar volgende jaren plaatsvinden. Dan kan worden vastgesteld dat de centen die te veel zijn binnengekomen aan de burgers getourneerd worden. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota is vastgesteld dat er meer geld was uitgegeven dan er was en daar waren wij niet blij mee.

Voorzitter. Ik kom op mijn tweede punt: de beantwoording van de vragen naar aanleiding van de commissievergadering. Hoe heb ik dat ervaren?

De gedeputeerde gaf aan dat de vakantie van zijn medewerkers geen probleem zou zijn bij het snel beantwoorden van de vragen. Dat klopt, want de vragen zijn ontzettend snel beantwoord. Na de vergadering heb ik de betreffende ambtenaar laten weten dat het die avond niet zou lukken mijn vragen te stellen en dat het ook de volgende dag erg lastig zou zijn. De ochtend na de vergadering werd ik gebeld met de vraag of ik mijn vragen nog dezelfde dag aan zou willen leveren, omdat het beantwoorden ervan anders vanwege de vakantie toch wel erg lastig zou worden. Ondanks dat ik op het punt stond om naar een begrafenis te gaan, ben ik de ambtenaar in kwestie ter wille geweest. Toen ik enkele dagen later de antwoorden zag, moest ik wel even slikken. Op een van mijn vragen was het antwoord simpel en kort dat de vraag niet was begrepen. Zo kan iedere vraag wel beantwoord worden. Men maakte zich er dus met een jantje-van-leiden af. De ambtenaren hadden toch ook wel weer heel snel met mij contact kunnen opnemen om op verheldering te vragen?

In de vorige vergadering heeft de heer Bomhof gezegd dat misschien maar eens berekend zou moeten worden wat het kost om flauwekul-vragen te stellen. Misschien moet dan ook maar berekend worden wat het kost om flauwekul-antwoorden te geven.

Als voorbeeld, slechts ter illustratie en zeker niet uitputtend, noem ik onze vraag over de hoogte van de post Ombuiging frictiekosten. Het bedrag is niet onderbouwd en wij hebben tot nu toe nog steeds geen onderbouwing gezien. Er is wel een antwoord om de vraag heen gegeven, maar de onderbouwing heb ik niet gezien. En dan heb ik nog niet eens over de raadselachtige post premiespaarregeling en over de financiële consequenties van het overhevelen van de portefeuille spaarhypotheek naar een bankinstelling.

Dan punt drie: de samenhang tussen de stukken in de toekomst. Wij verwachten op dit punt veel van de Werkgroep Programmabegroting en wij moeten op dit punt ook kritisch naar onszelf zijn.

Het CDA zou in de toekomst heel graag een samenvatting zien bij de behandeling van de najaarsstukken waarin duidelijk wordt gemaakt waar wij als provincie staan. De stukken ontvangen wij dan ook nog graag ruim van tevoren. Voor een goede behandeling van de vragen stellen wij voor een schriftelijke vragenronde in te lassen. In de commissie kan vervolgens het debat plaatsvinden en heb-

ben de staten zicht op waar de provincie tekort komt, waar ze overhoudt en waar bijgestuurd moet worden.

We zijn blij met de toezegging van het college dat we in januari een analyse krijgen van alle reserves en voorzieningen. Dan kunnen we ook zien of en waar er nog iets over is en of we in de toekomst nog tekort komen, maar dan kunnen we in ieder geval zien waar we staan, waar we naar toe moeten en of dit op de goede manier gebeurt.

Voorzitter. Ik kan de aanbevelingen die de heer Huizing heeft gedaan, onderstrepen en misschien heeft de Werkgroep Programmabegroting ook nog wel het een en ander aan aanbevelingen voor deze analyse.

Tenslotte nog een vraag over Probis. Wij zijn blij te horen dat volgens de gedeputeerde de organisatie in control is. Daarom willen wij weten of de projecten die kunnen leiden tot een betere aansluiting op de cyclus van planning en control hier ook daadwerkelijk toe zullen leiden. In de brief staat dat dit kan en dat duidt erop dat het ook niet kan. In hoeverre hebben GS inmiddels een besluit genomen over het al dan niet doorgaan met Probis?

Voorzitter. Kort samengevat zijn wij dus van mening dat het geld dat wij niet per se van de burger nodig hebben, als het mogelijk is terug moet naar die burgers. Verder krijgen wij graag serieuze antwoorden. En verder willen wij weten of GS voornemens zijn de najaarsstukken in de toekomst van een samenvatting te voorzien. Tenslotte wensen wij de Werkgroep Programmabegroting veel succes bij zijn werkzaamheden.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. De verleiding is groot om de behandeling van de begroting zoals die in de Statencommissie BFE is gebeurd, nog eens dunnetjes over te doen. Mede gelet op die tijd zal ik die verleiding weerstaan, ofschoon het wel opvalt dat wij, zij het wat verlaat, toch nog instemmende reacties van de PvdA hebben gekregen op onze opmerkingen over de nota over DBL en het prima is te kunnen constateren dat het CDA instemt met de voorwaarden die wij bij de behandeling van de Voorjaarsnota hebben gesteld op het punt van de MRB.

De heer HUIZING: Dat wij nogal wat vragen hadden over DBL kwam met name omdat wij geen idee hadden wat die club precies deed. Uit nadere informatie is ons gebleken dat het een organisatie is, waaraan wij best wat hebben. Dat is de reden om er nu mee in te stemmen.

De heer DOHLE: Dat is helder en ik vind het prima. Ik heb ook liever overeenstemming dan dat wij er verschillend over denken. Maar nogmaals, ik heb er niet zoveel zin in het verhaal dat ik in de Statencommissie BFE heb gehouden nog eens over te doen. Ik heb toen vijf punten genoemd en die wil ik hier nogmaals naar voren brengen, niet omdat ik de begrotingsbehandeling wil opwaarderen tot een verlate bespreking van de Voorjaarsnota en ook niet omdat ik wil dat bepaalde punten een VVD-label krijgen; het enige dat ik wil, is dat als het om punten gaat die onszelf betreffen, wij voortvarend besluiten nemen. Er zijn heel veel werkgroepen en commissies bezig met nadenken over procedures en zo en die willen wij niet voor de voeten lopen, maar het is wel zo dat vanuit de staten een denkrichting gegeven kan worden. In die zin roep ik de partijen op om in eerste dan wel in tweede termijn hierover hardop met ons mee te denken.

Er is gevraagd om voorafgaand aan de begrotingsbehandeling eventuele moties rond te sturen en dat hebben wij dan ook gedaan, maar laat duidelijk zijn dat het helemaal niet onze bedoeling is moties in te dienen, wanneer uit het verslag van de commissievergadering al blijkt dat er sprake is van grote overeenstemming.

In deze vergadering is regelmatig gesproken over het samenvoegen van de Statencommissies RIM en MWG. De verdere discussie hierover is uitgesteld tot na de vaststelling van POP II. Ik weet best dat het tussentijds aanpassen van een systeem enige frictie geeft, maar aan de andere kant moeten wij goed beseffen dat het samenvoegen van die commissies tot een commissie Omgevingsbeleid leidt

tot lagere kosten en grotere efficiëntie. In die zin roepen wij dan ook op om met voorstellen in deze richting te komen.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota is al gebleken dat de bespreking op een andere manier georganiseerd moet worden; mevrouw Mulder wees daar ook al op. In de commissie worden heel veel technische vragen gesteld, die eigenlijk voorafgaand aan die vergadering in een soort van tussenronde behandeld zouden moeten worden. Persoonlijk voelen wij veel meer voor een mondelinge behandeling met vakgedeputeerden, ambtenaren en fractiewoordvoerders dan voor een schriftelijke ronde, maar eigenlijk is dat een detail. Waar het echt om gaat, is dat er een soort van technische voorronde komt.

Het derde punt is onze kritiek op het Staten Informatiesysteem (SIS). SIS is een soort van databank en die moet vooral ook blijven bestaan, maar het SIS is nu alleen ontsloten via een ISDN-verbinding, terwijl ISDN al helemaal uit is. Moet dan vastgehouden blijven worden aan een verouderde configuratie of kan er ook voor gezorgd worden dat alle informatie via internet kan worden opgevraagd? Met ADSL hebben alle statenleden dan toegang tot die informatie. Het is helemaal niet moeilijk om die informatie voor een niet al te hoog bedrag goed te beveiligen.

In de Statencommissie BFE hebben wij voorgesteld de kosten die gemoeid zijn met het beantwoorden van schriftelijke vragen inzichtelijk te maken. De staten kunnen daarover niet zelf beslissen, maar in BFE hebben wij het college verzocht dit eens in overweging te nemen. Het gaat er niet om de kosten van met name de beantwoording in rekening te brengen, het gaat er in principe om dat de staten zich gaan afvragen of het wel nodig is schriftelijke vragen te stellen en of zij op deze manier niet bezig zijn het ambtelijk apparaat, dat zij toch niet willen laten groeien, nodeloos te belasten. Wij willen op geen enkele wijze treden in het democratisch recht om vragen te stellen, maar aan de andere kant kan het bekend zijn van de kosten leiden tot de afweging of het wellicht allemaal ook op een andere manier kan.

Bij de start van deze statenperiode is afgesproken dat wij beter willen communiceren wat de provincie nu eigenlijk doet. Daar is een communicatieplan voor gepresenteerd en daarna viel het weer enige tijd stil. Ik heb begrepen dat er een commissie is die zich bezighoudt met de verdere uitwerking en die zal ongetwijfeld nog weer van alles willen weten wat aanleiding geeft tot onderzoeken, kortom, achter de schermen zal best hard gewerkt worden, maar de VVD acht het noodzakelijk dat tempo wordt gemaakt en daarom roepen wij de mensen die zich hiermee bezighouden op, ervoor te zorgen dat de plannen tijdig in een dusdanig stadium zijn, dat daar in de Voorjaarsnota 2005 een budget voor opgenomen kan worden.

Het volgende punt heeft te maken met het dualisme. Is het nu zo dat staten en GS een eigen communicatierondje gaan houden? Als wij bij de burger op een zekere bewustwording willen aankoersen, zullen wij het zo niet moeten doen, want dan zullen wij onbegrip oogsten. Daarom vragen wij GS om in samenspraak met de Statengriffie en de mensen die zich hiermee bezighouden te komen tot een communicatieplan, waarmee de taak en de rol van de provincie laagdrempelig gecommuniceerd kunnen worden.

Voorzitter. Ik ben benieuwd naar de mening van de andere partijen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik wil even ingaan op wat er gisteren is gebeurd, want dat heeft mij toch behoorlijk kwaad gemaakt en eigenlijk had ik het idee om voor de vergadering van vandaag af te zeggen. Maar daarmee zou ik wijken voor geweld en dat moet natuurlijk ook niet en vandaar dat ik hier toch sta, maar niet van harte.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota heeft GroenLinks gezegd dat er door de Haagse Balkenbende nogal wat balkenbrij over ons werd uitgestort. Het is de afgelopen tijd duidelijk geworden dat dit nog lang niet ophoudt: elke dag staan er in de kranten wel pijnpunten. Ik noem de Langman-gelden, die het Noorden wel kan vergeten, de ouderen, de minima, de laaggeschoolden in de voormalige ID-banen, de mensen in de WIW-banen en de gemeenten die de klos zijn.

Mevrouw MULDER: De heer Langenkamp zegt dat hij heel erg zit met wat er gisteren is gebeurd. Ik denk dat hij doelt op de moord op Van Gogh. Gisteren zijn de woorden "vrije meningsuiting" en "respect" heel vaak gevallen en daarom schieten de termen "balkenbrij" en "balkenbende" die de heer Langenkamp nu bezigt, mij toch wel wat in het verkeerde keelgat. Ik waardeer zijn woordkeuze niet.

De heer LANGENKAMP: Dat is het goed recht van mevrouw Mulder, maar ik refereerde aan de behandeling van de Voorjaarsnota; toen hebben wij die woorden gebruikt.

Maar gelukkig was er ook ander nieuws en dat was dat er opeens 300.000 mensen op het Museumplein, of, zoals wij het noemen "het grote plein van de onvrede", stonden. Daar dwongen de demonstranten het kabinet-Balkenende terug te gaan naar de onderhandelingstafel en daaruit blijkt maar weer dat het slecht is als de politiek niet luistert.

Deze gang van zaken moet ook voor ons een les zijn: wij moeten niet alleen in dit huis met elkaar discussiëren, maar ook naar de burgers en de instellingen toe gaan. Het laatste deel van de bijdrage van de heer Dohle ging daar ook over en wat PS een beetje hebben ervaren bij de behandeling van het POP smaakt naar meer, waarbij het natuurlijk niet de bedoeling is dat alles dubbel gebeurt. Als daarom wordt besloten het aantal commissies terug te brengen van vier naar drie, wil ik graag dat er toch weer een vierde commissie komt, een commissie die zich speciaal richt op de belangen van de burger. Die commissie moet nagaan hoe wij het beste met onze kiezers in contact kunnen komen. Voorzitter. Wat kunnen de staten nog doen aan de pijnpunten die ik noemde? Waarom zijn de gemeenten nog steeds de klos en wat kunnen PS daar eventueel aan doen? Naar mijn mening zou de provincie de gemeenten, vooral de kleinere, moeten ondersteunen bij de invoering van de WMO, waarmee de gemeenten nogal wat bezuinigingen voor de kiezen krijgen. Ons motto zou dan zijn: waar het Rijk bezuinigt bij decentralisatie, moet de provincie de gemeenten juist ondersteunen.

Ik sprak zojuist over de mensen in de ID- en WIW-banen, die nog steeds de klos zijn. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota hebben wij een voorstel ingediend, waarvan een deel is overgenomen. In de begroting is hiervoor € 450.000,- opgenomen. Op grond van de huidige gegevens en met de reactie van de gemeenten op de nieuwe plannen in het achterhoofd stellen wij nu voor de criteria richting de gemeenten te verruimen en daarvoor in totaal € 1 miljoen beschikbaar te stellen. Dit alles onder het motto dat waar het Rijk kiest voor de kansrijken, de provincie moet kiezen voor de kansarmen.

De heer HUIZING: De heer Langenkamp zegt de kleine gemeenten behulpzaam te willen zijn. Kan hij een voorbeeld noemen van wat en hoe?

De heer LANGENKAMP: Relatief kleine gemeenten hebben moeite met de WMO. Daarom stel ik voor dat de provincie in het kader van gebiedsgericht beleid of op grond van haar regiefunctie de kleine gemeenten, die hiervoor vaak maar een of twee ambtenaren hebben, steunt biedt.

Voorzitter. Wij kunnen iedere dag in de krant lezen dat hele groepen de klos zijn en, om een lang verhaal kort te maken, wij vragen ons af of de provincie in haar regiefunctie niet een soort van huis van de zorg kan worden, of zij niet een soort van ombudsfunctie in het leven kan roepen en dat de persoon die die functie vervult, gaat onderhandelen met zorgaanbieders en zorgverzekeraars en deze instanties op hun verantwoordelijkheid aanspreekt.

Daarnaast stelt GroenLinks voor het openbaar vervoer voor bepaalde doelgroepen - ouderen, chronisch zieken en minima - op bepaalde tijden - bijvoorbeeld in de daluren - goedkoper of misschien zelfs wel gratis te maken. Dit voorstel is in de commissie uitgebreid besproken en ik wil die discussie niet herhalen, maar wij stellen dus voor dat het OV-bureau dit plan en dat van het CDA voor het een-eurotarief onderzoekt en binnenkort met een beleidsplan komt waarin ons keuzes worden voorgesteld. Op dit moment is bekend dat in het Noorden zo'n € 8 miljoen op het openbaar vervoer wordt bezuinigd, maar volgende week komt deze kwestie opnieuw in de Tweede Kamer aan de orde en de verwachting is dat de minister met nog nieuwe bezuinigingen komt, die kunnen oplopen tot € 40 miljoen in 2007. Hoe gaan wij dat probleem aanpakken?

Waar het Rijk niet zo bar veel aan kan doen - tot zover gaf ik het Rijk voornamelijk de schuld van alles wat gebeurde - is de ontwikkeling in de sector recreatie en toerisme. Drenthe is nogal in de belangstelling gezakt. In het voorjaar hebben wij hierover gesproken en toen hebben de staten forse bedragen beschikbaar gesteld. Is het nu zo dat de provincie helpt de zaak weer op poten te zetten, of moet op grond van het aangenomen amendement eerst aan een aantal voorwaarden zijn voldaan voor weer iets op poten wordt gezet? In de commissie was hierover enige ruis.

Voorzitter. De discussie over recreatie en openbaar vervoer is voor ons aanleiding ervoor te pleiten dat de staten zich veel actiever met deze onderwerpen gaan bemoeien. Recreatie is dé economische pijler van Drenthe en wij zouden samen met het bedrijfsleven moeten proberen daarvoor een innovatief netwerk op te zetten. Organiseer werkconferenties, maak een ideeëntank, haal specialisten in huis; de staten zouden kunnen afspreken dit het komende jaar te gaan doen.

Voorzitter. Ik kom op de dekking van de begroting en het BTW-compensatiefonds. In de Voorjaarsnota staat dat dit een complexe materie is waarover nog steeds met de belastingdienst wordt onderhandeld en dat de effecten voor de begroting onduidelijk zijn. In de Risicoparagraaf bij de begroting 2005 zegt het college nog steeds dat nog geen beoordeling over de ontwikkeling van de risico's kan worden gegeven. Die opmerking is terecht, want afgesproken is dat pas in 2006 geëvalueerd wordt, omdat er voor die tijd niets te evalueren is. Maar tot onze grote verbazing zegt het college in dezelfde begroting het gewenst en verantwoord te achten de BTW-risicoreserve voor een bedrag van € 1 miljoen aan te spreken. Dat kan naar onze mening niet; het college spreekt hier met twee tongen en daarom zullen wij hierover een motie indienen en als uitkomst van de discussie hierover wellicht tegen dit onderdeel van de begroting of tegen de begrotingswijziging stemmen. Er zijn naar ons idee andere en veel betere wegen om dat gezochte miljoen voor de dekking te vinden.

GroenLinks heeft meermalen aangegeven het niet eens te zijn met het structureel inboeken van het dividend van Essent. Zeker nu de minister heeft aangegeven dat de aandelen binnenkort verkocht moeten worden, kan het dividend niet meer als dekking worden gebruikt. Naar ons idee moeten de staten binnenkort eens discussiëren over de vraag wat er moet gebeuren als de aandelen verkocht moeten worden. Is Drenthe dan de eerste die zijn aandelen verkoopt omdat het op die manier hoopt een hogere prijs te krijgen of verkoopt Drenthe juist als laatste omdat het daarmee een nog hogere prijs hoopt te krijgen? Er zitten haken en ogen aan die wij moeten bespreken, voordat er druk op de ketel staat omdat er verkocht móet worden. Als gemeenten of provincies eenmaal beginnen te verkopen, is onze positie niet meer onafhankelijk.

Voorzitter. Wij hebben nog een paar praktische opmerkingen. Wij dringen aan op het samenvoegen van bepaalde reserves en voorzieningen; wij denken hierbij aan de reserve Infrastructuur, de reserve Investerings verkeer en vervoer, de reserve Wegenbeheer en de voorziening Kapitaallasten kunstwerken. Het gaat bij deze reserves en voorziening om praktisch hetzelfde en om verkokering tegen te gaan en flexibiliteit te creëren is samenvoeging beter.

Mijn laatste opmerking betreft de opcenten. Ik heb het rapport gelezen dat de Raad voor Verkeer en Waterstaat over het publieke belang van het openbaar vervoer, de rol van de provincie daarin en hoe de provincie door de kiezer op de gemaakte keuzes kan worden afgerekend. Het heeft dus ook te maken met hoeveel geld de provincie daar eventueel zelf in steekt. De Raad geeft de minister in overweging een regionaal te heffen belasting in te voeren, die specifiek op het openbaar vervoer is geënt. Een beslissing hierover is nog niet genomen en het zal nog wel even duren voor het zover is, maar wij zouden wel alvast kunnen discussiëren over hoe Drenthe met die belasting om zou moeten gaan. De provincie heeft nu de opcenten als eigen inkomstenbron. Het zou goed zijn inzichtelijk te maken of die opcenten worden verhoogd ter algemene dekking of omdat de bereikbaarheid zo nodig verbeterd moet worden. Het bedrag was eerst € 66 miljoen en in het voorjaar is daar bijna zonder slag of stoot € 32 miljoen aan toegevoegd, terwijl toen de bestemming van dat bedrag helemaal nog niet duidelijk was. Een verhoging van de opcenten met 5% levert op wat voor de dekking nodig is, maar als de provincie een miljoen extra wil, moet de verhoging 7% zijn. Wij willen graag eens een discussie over die afweging.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Na deze tweede algemene beschouwingen van GroenLinks van dit jaar zal ik proberen zo kort mogelijk te zijn.

De begroting 2005 kan onze goedkeuring wegdragen. Wij hebben steekproefsgewijs een aantal begrotingsposten bekeken en daarbij zijn wij niet tegen heel erg verontrustende zaken aan gelopen. Het is wel nog steeds heel moeilijk om de bedragen uit de begroting 2005 te toetsen aan die van 2004; niet duidelijk is hoe verschuivingen tot stand zijn gekomen en of het inhoudelijke of technische verschuivingen zijn. Uiteindelijk blijken het vaak technische verschuivingen te zijn, maar het kost veel tijd om daar achter te komen.

Er moet nog een grote inspanning worden geleverd om de begroting te koppelen aan meetbaar concrete indicatoren en doelstellingen, opdat de begroting in relatie tot de jaarrekening zich leent voor controle door de staten, maar dat is - dat ben ik geheel met de gedeputeerde eens - een groeiproces en kan niet van het ene jaar op het andere gerealiseerd worden. Een werkgroep uit de staten houdt zich ermee bezig en ook het college werkt er ongetwijfeld hard aan. Wij zouden het wel op prijs stellen wanneer wij door het college regelmatig over de voortgang op de hoogte werden gesteld.

In de Statencommissie BFE heeft mijn fractie de wens te kennen gegeven regelmatig geïnformeerd te worden over de stand van zaken met betrekking tot de reserve Flexibel beleid. De gedeputeerde heeft dit toegezegd, maar wij hebben hiervan nog geen stukken gezien. Daarom nogmaals de oproep om een goed overzicht te leveren van wat er uit de reserve gaat en waarheen, wat er in komt en welke projecten op de plank liggen voor medefinanciering uit die reserve. Het gaat bij die reserve om grote bedragen voor majeure projecten en het lijkt ons goed dat de staten in ieder geval enig inzicht krijgen in wat de effecten van zo'n project zijn. Vandaag nog hebben wij besloten dat Krakeel in Hoogeveen geld uit die reserve krijgt en wij krijgen er graag inzicht in of dat geld effectief is uitgegeven. Het kan natuurlijk ook gebeuren dat bepaalde projecten doodlopen en dan horen wij graag wat er met ons geld is gebeurd.

Wij staan voor een nieuw begrotingsjaar in een tijd van versoering. De provinciale overheid moet dan niet voor haar verantwoordelijkheid weglopen, maar scherp prioriteren en bewuste keuzes maken.

Bewust kiezen geldt ook als het gaat om onze werkwijze. Mijn fractie is van oordeel dat nog steeds te veel tijd verloren gaat aan het stellen en beantwoorden van vragen over technische details, waarvan de politieke relevantie ons dikwijls ontgaat. In die zin vinden wij het belangrijk dat voortvarend wordt gewerkt aan de uitwerking van de conclusie van de statenconferentie. In dit kader zien wij graag dat de voorstellen van de VVD worden meegenomen in een integraal pakket zoals dat ook in de conclusies van de statenconferentie is verwoord. Ik heb nu het idee dat de VVD daar een vijftal bloempjes uit geplukt heeft en de rest nog even laat staan. Misschien kan het een mooi geheel worden als ook de andere punten worden meegenomen. Ik zie dat liever dan dat nu twee en volgend jaar drie punten worden opgenomen.

Wij hebben nog wel enige aarzeling bij het voorstel om twee statencommissies samen te voegen. Ik zit in beide commissies en als ik de vergadertijden van MWG en RIM bij elkaar optel, kom ik uit op meer dan een dag. Van de leden die van zo'n samengevoegde commissie lid zijn, wordt dan een grote mate van zelfbeperking gevraagd.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. De begroting 2005 is sluitend gemaakt, ook in meerjarenperspectief, maar dat wil niet zonder meer zeggen dat de financiële positie van de provincie Drenthe duurzaam gezond is. Om de ambities, neergelegd in het collegeprogramma te realiseren, wordt een stevig beroep gedaan op de reserves, wordt vanaf 2006 uitgegaan van een accresverhoging die nog maar werkelijkheid moet worden, wordt een beroep gedaan op het BTW-compensatiefonds, wordt het tarief opcenten MRB verhoogd en wordt uitgegaan van meer en zwaardere auto's, is de raming dividend-Essent verhoogd en moet op de eigen organisatie worden bezuinigd. Kortom, wat ons betreft - ik heb het vandaag eerder laten blijken - is het college in zijn algemeenheid goed bezig met het realiseren van de afgesproken plannen. Wij blijven het college dan ook op hoofdlijnen steunen. De financiering van de plannen komt, kort samengevat, neer op vermindering van het eigen vermogen, tariefs-

verhogingen voor de burger, bezuinigingen op de eigen organisatie en een optimistische kijk op de toekomst. Onze fractie heeft zich de vraag gesteld hoe nu tegen deze financieringsmix, ook in meerjarenperspectief, moet worden aangekeken.

Of de uitname uit het eigen vermogen volledig verantwoord is, valt pas echt te beoordelen wanneer wij begin 2005 met elkaar kunnen kijken naar het overzicht van de reserves en voorzieningen en met de PvdA vinden wij het jammer dat dit overzicht er thans nog niet is, want het zou op dit moment buitengewoon relevant zijn.

Het uitgaan van een accresverhoging van 0,8% in 2005 lijkt ons reëel. Minder reëel, althans op dit moment, beoordelen wij de prognose voor de jaren 2006 en in het bijzonder 2007, waarin het college uitgaat van 2,5%. Uit de meerjarenbegroting en de toelichting daarop is ons niet duidelijk geworden waarop dit optimisme is gebaseerd.

Dan het bezuinigen op de eigen organisatie. In de Statencommissie BFE is daarover enige verwarring ontstaan. Het ging om de vraag of het bedrag van € 1 miljoen, waarover bij de Voorjaarsnota is gesproken, wel of niet een harde afspraak was. Na bestudering van de notulen is de conclusie van mijn fractie dat de gedeputeerde van financiën de staten stevige toezeggingen heeft gedaan. Ik citeer: "Maar ik zeg nu tegen de staten dat wij ervoor gaan om € 1 miljoen taakstellend neer te zetten. Die afspraak wil ik nu namens het college met de staten maken." (pagina 55 van het verslag). Collega Veenstra gelooft dan bijna zijn oren niet en vraagt het voor de zekerheid nog eens na. Hij zegt dan: "Dus in de begroting 2005 wordt een taakstellende bezuiniging van € 1 miljoen opgenomen?" Dan zegt de heer Dijks: "Ja, wij nemen die uitdaging aan. Als blijkt dat die bezuiniging niet gehaald kan worden dan zullen wij bij de begroting dat duidelijk maken." Wat mij betreft komen die woorden erop neer dat de heer Dijks zijn toezeggingen nakomt, behalve als hem dat niet lukt.

Voorzitter. Dezelfde dubbelhartigheid komt terug in het lijstje met toezeggingen bij de vergadering van 8 en 9 juni.

De heer HARLEMAN: Maar wat is nu het oordeel van de fractie van D66 over het uitnemen van € 1 miljoen uit het BTW-compensatiefonds?

De heer SLUITER: Ik ben het op dit punt met de heer Huizing eens: wij nemen een uitname uit het eigen vermogen, terwijl we eigenlijk niet goed weten hoe de stand van zaken is met betrekking tot de reserves en voorzieningen. Het totale pakket van hoe staan we er qua eigen vermogen, dus inclusief reserves en voorzieningen, voor hebben wij op dit moment niet en eigenlijk is dat niet goed.

De heer HARLEMAN: Ik maak uit dit antwoord op dat de heer Sluiter eerst het antwoord van het college afwacht en pas daarna besluit of hij al dan niet gelukkig is met deze uitname.

De heer SLUITER: Wij hebben de toezegging van het college dat wij in januari 2005 het totaaloverzicht krijgen. Daar moeten wij het dan maar mee doen. Maar blij ben ik er absoluut niet mee. Het ware beter geweest dit overzicht nu te hebben want dan zouden wij een meer reële beoordeling kunnen maken van de financieringsmix van 2005 en de jaren daarna.

De heer HARLEMAN: Maar is het dan niet verstandiger te wachten met het nemen van een besluit tot wij inzicht hebben in de stand van de reserves, dus op dit moment niet te besluiten een bedrag van € 1 miljoen uit het BTW-compensatiefonds te halen? De heer Sluiter zegt het niet te weten, maar toch die uitname te willen doen en dan in januari wel verder te zien.

De heer SLUITER: Het is een afweging. Willen wij nu de begroting vaststellen, inclusief de dekkingsmiddelen of willen dat laatste uitstellen tot januari? Wij denken die vaststelling nu te kunnen doen, maar het zou mooier zijn geweest het totale overzicht nu te hebben. Maar er zijn ook wel aanwijzingen

dat niet onmiddellijk rampscenario's van een niet te voorziene omvang op ons afkomen als wij het totaal nu vaststellen.

De heer HUIZING: Voorzitter. De heer Sluiter constateert volstrekt terecht op basis van de notulen van de vergadering van 8 en 9 juni dat er in 2005 € 1 miljoen wordt bezuinigd. Wij hebben dit ook gelezen en vervolgens zijn wij in de notulen het totale verloop van de discussie nagegaan. Op basis daarvan komen wij tot de conclusie dat op dat ene moment weliswaar 2005 is gezegd, maar dat uit het verloop van de hele discussie blijkt dat het niet de bedoeling was om die bezuiniging al in 2005 te laten ingaan, maar in 2007. Ik geef onmiddellijk toe dat wij op 13 oktober toen de fractie van het CDA dit punt in de commissievergadering ter sprake bracht, met de mond vol tanden zaten. Wij konden de opmerkingen van het CDA toen ook niet weerleggen, maar op grond van het totaalbeeld moet ik constateren dat de begroting correct is, omdat de bezuiniging op een later tijdstip ingaat.

De heer SLUITER: Wij komen nu een beetje aan een exegetische. Ik heb gewoon geprobeerd mij aan de feiten te houden.

De heer HUIZING: Bij het woord "exegetische" denk ik aan enige ruimte om te interpreteren, maar in dit geval spreken de feiten voor zich.

Mevrouw MULDER: In het in deze vergadering vastgestelde verslag staat op pagina 55 de bewuste passage. Het kan dan best zijn dat in de rest van de discussie nog heel veel andere dingen naar voren zijn gekomen, maar dit staat er wel. Dan is de vraag hoeveel waarde wij nog aan zo'n toezegging kunnen hechten. In een later stadium is in de vergadering een voorstel ingediend dat het niet heeft gehaald en dus blijft het oorspronkelijke staan, dus hetgeen op pagina 55 staat. Als het is, zoals de heer Huizing nu zegt dan ben ik geneigd om iedere keer als een toezegging is gedaan en de discussie voortgaat, te vragen wat er met de toezegging gebeurt.

De heer DIJKS: Het antwoord moet gezocht worden in de context. Het ging over de statenperiode. Mijn antwoord op de vraag van de heer Veenstra was "ja" en waarschijnlijk heb ik toen niet gehoord dat hij het jaartal 2005 noemde. In de commissie heb ik later gezegd dat 2005 absoluut een onmogelijkheid is. Bedoeld is dat wij in de hele cyclus van deze statenperiode dat miljoen halen en daar sta ik nog steeds achter.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de heer Sluiter zijn betoog vervolgt.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat dit beetje een onopgelost punt blijft. De notulen zijn duidelijk. De heer Veenstra gelooft de uitspraak van de gedeputeerde bij eerste horen niet, vraagt het voor de zekerheid nog eens na en zijn vraagstelling is absoluut glashelder en eigenlijk is het antwoord van de heer Dijkstra daarop net zo glashelder. Het komt allemaal terug in het lijstje van toezeggingen dat apart aan de notulen is toegevoegd. Genoteerd is dat op pagina 55 het volgende is toegezegd: "De heer DIJKS zegt toe dat het college de personele organisatie een taakstellende bezuiniging van € 1 miljoen zal opleggen."

Op pagina 54 zegt de heer Dijkstra toe "dat bij de begroting duidelijk zal worden of een bezuiniging van € 1 miljoen op de personeelsuitgaven kan worden bereikt". Ik denk dan maar zo: de staten zitten erbij en kijken ernaar en onze fractie is op dit punt meermalen helder geweest.

De heer HARLEMAN: Als ik de toezeggingen zo lees, ga ik toch een beetje in de richting van de heer Dijkstra. In de lijst met toezegging is geen sprake van de begroting 2005.

De VOORZITTER: Het lijkt mij goed de verschillende interpretaties op ons in te laten werken en er in tweede termijn op terug te komen. Ik verzoek de heer Sluiter zijn betoog voort te zetten.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Ik kom op een ander item. Onze fractie was verbaasd te lezen dat het bedrag van € 175.000,-- dat vrij zou kunnen vallen uit de premiespaarregeling wordt gereserveerd voor "nader overleg met de sociale partners". Wij lezen hierin dat er een voornemen van GS zou kunnen zijn tot reparatie door de provincie van een door het Rijk afgeschafte regeling en ik denk dat dat toch niet waar kan zijn. Het Rijk bezuinigt naar hartelust en de provincie springt in dat gat en gaat de rekening betalen? De suggestie van het CDA om uit deze € 175.000,-- kleine organisaties te financieren, steunen wij overigens niet, want daarmee zou afbreuk worden gedaan aan de vastgestelde uitgangspunten van de nota Mensen in het middelpunt. Wij zouden dit bedrag wel bovenop de acht ton interne bezuiniging willen zetten en dan is er nog slechts een gaatje van € 25.000,-- om tot € 1 miljoen te komen en over een bedrag van € 25.000,-- gaan wij vandaag niet kruidenieren.

Voorzitter. Ik kom op de tariefsverhogingen voor de burger en dan gaat het in het bijzonder over de MRB. Wij moeten ons realiseren dat wij in Drenthe hiermee aan onze grens zijn gekomen, behalve wanneer het gaat om het extra belasten van de zogeheten P.C. Hoofdstraat-tractoren, waarmee sommige leden van GroenLinks hun boodschappen schijnen te doen.

Ik kom bij een punt dat in de commissievergadering en zojuist door de VVD opnieuw is ingebracht, namelijk de suggestie om de Statencommissies RIM en MWG samen te voegen. Wat ons betreft kan dat in deze bestuursperiode zijn beslag krijgen. Inhoudelijk is er veel voor te zeggen, zeker nu POP II is vastgesteld en daarmee een heel omvangrijke klus achter de rug is. Maar ook overigens denken wij dat deze twee commissies heel goed samen zijn te voegen. Wij willen echter niet dat dit gaat resulteren in commissievergaderingen die een hele dag gaan duren, want dan schieten we er buitengewoon weinig mee op.

Op de suggestie van de heer Dohle om een technische vragenronde in te voeren bij Voorjaarsnota en begroting, zeggen wij "graag". Met betrekking tot het SIS heeft de heer Dohle ook het juiste punt te pakken.

Als het gaat om het inzichtelijk maken van de kosten van schriftelijke vragen, is het toch ook de vraag of een democratisch recht nu meteen in geld moet worden vertaald. Voor ons is er op dit moment geen aanleiding om daartoe over te gaan, zo excessief verkeerd gaat het nu ook weer niet.

Met betrekking tot de opmerkingen over het communicatieplan richting de burgers, wijs ik erop dat het Onderzoeksbureau gaat bekijken hoe burgers zich laten informeren over activiteiten en beleid van de provincie. Mijn vraag aan de heer Dohle is of het niet beter is eerst de bevindingen van het Onderzoeksbureau af te wachten. Daarna valt een communicatieplan veel doelgerichter te formuleren en vast te stellen.

Voorzitter. Ik rond af. De begroting sluit, ook in de meerjarenprognose, maar er moet nog wel het een en ander gebeuren om de nodige financiële ruimte voor het collegeprogramma te realiseren. D66 vindt dat daarbij stevig, zeer stevig naar binnen, naar de eigen organisatie dus, moet worden gekeken. Wat ons betreft zou het gedeputeerde Dijks sieren wanneer hij vandaag eendimensionale duidelijkheid verschafte over de taakstelling van € 1 miljoen aan het provinciale apparaat.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Voor ons ligt de begroting voor 2005, die invulling geeft aan de Voorjaarsnota, in het kader van het dualisme een belangrijk kaderstellend en controle-instrument van PS. In die begroting horen doelstellingen van de provincie helder geformuleerd te worden en ook moet duidelijk aangegeven zijn waaraan het belastinggeld van de burger wordt uitgegeven. Doelstellingen, beleidsvoornemens en beoogde resultaten worden in deze begroting in algemene bewoordingen aangegeven.

Het financiële inzicht in die uitgaven wordt ons onvoldoende verschaft. Per hoofdstuk wordt wel aangegeven wat er in totaal wordt uitgegeven aan apparaats- en programmakosten, maar wat zijn de personeelskosten, hoeveel gaat naar de inzet van derden, bijvoorbeeld adviesbureaus, en hoeveel

middelen worden aangewend voor de aanschaf van materialen? Ook de afschrijvingskosten en rentelasten worden niet inzichtelijk gemaakt.

De Tussenrapportage 2004 en de Productbegroting 2005 verschaffen op dit punt weinig inzicht en een vergelijking met de jaren 2003 en 2004 is zo niet mogelijk. Daarbij komt nog dat Productbegroting en Tussenrapportage ons ter kennisneming zijn aangeboden. Kan het college uitleggen hoe de staten hun controlerende functie moeten waarmaken als er in de begroting alleen totaalbedragen worden genoemd en de Tussenrapportage en de Productbegroting alleen voor kennisgeving kunnen worden aangenomen?

Voorzitter. Het college is tamelijk ambitieus in zijn doelstellingen en dat prijzen wij. Diezelfde prijzenwaardige ambities zagen wij ook graag terug in een ruimere financiële verantwoording. Zo acht de OPD het zeker niet uitgesloten dat de staten met het goedkeuren van de begroting impliciet toestemming geven voor investeringsuitgaven waarvoor eigenlijk een investerings- en exploitatiebegroting vereist zijn. Misschien kan het college dit nog wat verduidelijken.

GS willen om uitvoering te geven aan het collegeprogramma een egalisatiereserve instellen van € 6,3 miljoen. Jaarlijks moet hierin een bedrag worden gestort dat uit de reserve infrastructuur moet komen. Daarnaast wordt een bedrag van € 1,3 miljoen uit andere reserves gehaald. Het verwondert ons dat zo gemakkelijk miljoenen euro's uit bestaande reserves kunnen worden gehaald en daarom willen wij van het college weten of er nog meer van dergelijke potjes zijn waaruit de verwezenlijking van zijn ambities gefinancierd kunnen worden. Strekt de uitvoering van dit collegeprogramma niet tot ver na 2007?

Het college vraagt de staten een beslissing te nemen over de overheveling van gelden uit reserves zonder dat zij inzicht hebben in de stand van zaken bij die reserves en voorzieningen. Een nota reserves en voorziening zal immers pas veel later, namelijk in januari 2005, in de Statencommissie BFE aan de orde komen.

De heer HARLEMAN: Over alles wat in de begroting staat met betrekking tot reserves en voorzieningen is bij de behandeling van de Voorjaarsnota een besluit genomen. Wil de heer De Haas de besluiten die de staten bij de Voorjaarsnota hebben genomen en waarvan de begroting een juist weergave is, herzien?

De heer DE HAAS: We zitten nu toch met een uitwerking van dat gebeuren? De begroting is toch een follow up van de Voorjaarsnota, het is toch de invulling daarvan voor 2005?

De heer HARLEMAN: De najaarsstukken zijn een naadloze vertaling van hetgeen de staten bij de Voorjaarsnota hebben besloten over de afoming van de reserves. Omdat de heer De Haas daar opmerkingen over heeft, vraag ik hem of hij die besluiten wil herzien of opnieuw ter discussie wil stellen.

De heer DE HAAS: Indien nodig, waarom niet? Daarvoor zitten wij nu toch bij elkaar?

In de Statencommissie BFE is naar voren gekomen dat het college de regels voor de reserve Flexibel beleid flexibel toepast. Verschillende partijen hebben hierover opmerkingen gemaakt en wij kunnen ons daarbij aansluiten. Wij achten met name een integrale afweging bij de voorjaarsnota en de najaarsnota, die er overigens nu nog niet is, van belang.

Voorzitter. Het hoeft geen betoog dat de OPD zich ook dit jaar verzet tegen een verhoging van het aantal opcenten. In een tijd waarin iedereen moet inleveren, zal ook de provincie de broekriem moeten aantrekken.

De OPD heeft goed gehoord dat het college op 8 juni heeft gezegd dat er in 2005 voor een bedrag van een miljoen bezuinigd zal worden op de personeelslasten. Nu is ineens sprake van 2007. Wij vragen ons af of het college geen moed heeft of dat die bezuiniging in 2005 niet mogelijk is.

Ik wil hieraan nog toevoegen dat het bezuinigen van € 1 miljoen op de personeelslasten prachtig klinkt, maar als het erom gaat de goede wil te tonen dan kan ik mij voorstellen dat het college zich op

enig moment achter de oren krabt, want hoe moet die bezuiniging plaatsvinden? Is een adequate bezuiniging in deze sector wel mogelijk, want bij een bezuiniging op het personeel, verdwijnt vaak veel kennis en wij zetten er vraagtekens bij of deze organisatie daar wel mee gediend is.

Als de bezuiniging van € 1 miljoen als resultaat heeft dat er € 450.000,-- in het fonds Frictiekosten moet worden gestort, dan is er uiteindelijk nog maar sprake van een bezuiniging van € 0,5 miljoen.

Voorzitter. Met betrekking tot de baten en de lasten staat op pagina 179 van de begroting dat de totale lasten gelijk zijn aan de totale baten en dat het saldo over de jaren 2005 tot en met 2008 € 0,-- is.

Volgens ons is echter niets minder waar. Uit datzelfde overzicht blijkt dat het saldo over 2005 € 7,5 miljoen is. maar uit het verloop van het eigen vermogen zoals dat op de pagina's 188 en 189 van de begroting is weergegeven, blijkt dat het saldo van baten en lasten voor 2005 ruim € 2 miljoen zal zijn. Dat brengt het verschil op € 5,5 miljoen positief. Daar zijn wij best blij mee, want dat lost een he-leboel op. Kan het college ons op dit punt duidelijkheid verschaffen?

Voorzitter. Vandaag wil de OPD graag dank uitspreken aan gedeputeerde Haarsma, die haar toezegging heeft waargemaakt en met ons een middag heeft doorgebracht in het veld om te praten over de AED-problematiek (automatische externe defibrillator). Tijdens die middag zijn afspraken gemaakt en daarover wil ik nu mededelingen doen. Middels intensieve contacten met onder andere de heer Tjerk Hiddes van de RAV is de gedachte ontstaan om een brede pilot te doen in Emmen en omgeving. Basis hiervoor was het ook door GS positief ontvangen Regionaal Ambulanceplan 2004-2007. Er is wel enige voortvarendheid geboden, omdat het van belang is dat niet alleen bij de brandweer AED's worden geplaatst maar ook op vele andere plaatsen. Ik noem sporthallen, winkelcentra, buurt- en wijkcentra en andere organisaties. Als er sprake gaat zijn van wildgroei - en dat bedoel ik in zeer positieve zin - dan is het veel moeilijker om grip te krijgen en te houden op de markering van de apparatuur. Ook particuliere plaatsingen moeten in een netwerk passen. Een goede opleiding, onderhoud en coördinatie zijn van belang. Er is samenspel nodig met de meldkamer en met de huisartsen. Ideaal zou zijn wanneer een provinciaal ambtenaar samen met een RAV'er de pilot bemenste.

Er is sprake van de samenstelling van een brede stuurgroep. De OPD juicht dat toe. Het lid van onze steunfractie mevrouw Nieuwenhuizen is vandaag met de fractiemedewerker naar Den Haag geweest voor het bijwonen van een hoorzitting over de subsidieaanvraag voor AED-apparatuur in Drenthe. Wij hopen over acht weken antwoord te krijgen op die aanvraag en wij hopen natuurlijk op een positief resultaat.

Ik wil nog even terugkomen op de pilot. Het is van belang dat die in Emmen wordt gestart, want Emmen staat te boek als het gebied met het grootste risico in Nederland als het gaat om het bloedvatenstelsel en hartfalen. Hoe het komt, moet men mij niet vragen, maar zo schijnt het te zijn. Is de gedeputeerde bereid om deze pilot te financieren, of beter gezegd te cofinancieren? Het is immers denkbaar dat ook de zorgverzekeraars meedoen aan dit project. Wij denken aan een periode van een jaar en begroten het benodigde bedrag op globaal € 120.000,-- voor menskracht en € 425.000,-- voor 250 AED's à € 1.700,-- per stuk. In totaal zijn de kosten dan 6 à 7 ton. Hierbij wil ik nog opmerken dat het aantal uit te plaatsen AED's lager kan zijn en dat ook elders bijdragen kunnen worden gegene-reerd.

Voorzitter. De OPD heeft zich met enige moeite inzicht verschaft in de materie van de werkzaamheden bij de renovatie van de N381. Naar aanleiding van een werkbezoek van de Statencommissies RIM en MWG hebben wij ons in deze materie verdiept. Ruis op de lijn van informatieverschaffing weerhoudt ons er vandaag niet van de gedeputeerde te verzoeken het aantal rekerende wildrasters op diverse plaatsen uit te breiden. In het kader van de verkeersveiligheid achten wij dit geboden. Omdat thans de werkzaamheden voor de renovatie in volle gang zijn, kan het aanbrengen van meer rekerende rasters meeliften. De kosten van een rekerend raster bedragen € 10,-- à € 15,-- per meter. Wij zijn van mening dat er op veel meer plaatsen zo'n raster moet komen. Is de gedeputeerde bereid extra geld voor dit rekerend raster uit te trekken? Er zal zo'n drie- tot vierduizend meter nodig zijn en dat brengt de kosten op in totaal € 45.000,--.

Voorzitter. Mijn volgende onderwerp is de Drenthe Encyclopedie. In 2001 heeft de provincie ruim f 300.000,-- beschikbaar gesteld voor het uitbrengen van de Encyclopedie van Drenthe en de OPD heeft hier van harte mee ingestemd. Op deze encyclopedie zijn verschillende reacties binnengekomen. Uit het antwoord op de door ons gestelde schriftelijke vragen - ik weet niet wat de kosten daarvan zijn geweest - en ons contact met Drents Plateau maken wij op dat het de bedoeling is om vooralsnog niets met deze reacties te doen.

Wij zijn van mening dat onjuistheden en onvolkomenheden gerectificeerd dienen te worden. Dat errata in boekvorm geld kosten, behoeft geen betoog. Maar een werk dat meer dan € 1 miljoen heeft gekost verdient het om correct te zijn en niet met fouten te blijven zitten. Het minste wat moet gebeuren is het rectificeren van de fouten en, in afwachting van een eventuele toekomstige digitale versie, het plaatsen van de errata op de provinciale website. Zo wordt de mogelijkheid geboden correct geïnformeerd te raken. Daarom verzoeken wij het college deze reacties op de website van de provincie Drenthe te zetten en aan de nog niet verkochte exemplaren van de Drenthe Encyclopedie een inlegvel met wijzigingen toe te voegen, of een verwijzing naar de website. De kosten van dit alles lijken ons draaglijk en deze actie past goed in de doelstelling van het college dat de bevolking van Drenthe goede toegang heeft tot informatie en hier gebruik van maakt.

Voorzitter. Dit was het betoog van de OPD. Ik wil nog graag even reageren op het betoog van de heer Dohle. Het samenvoegen van commissies ziet de OPD niet zo zitten. Wat goed is, moeten wij goed laten en als er vergadertijd over is dan zijn er altijd nog wel nuttige zaken te bespreken.

De heer Dohle heeft ook gesproken over het aanschouwelijk maken van de kosten van het stellen van vragen. Daar heeft de OPD geen enkel bezwaar tegen. Hoeveel schriftelijke vragen zijn er in 2004 nu helemaal gesteld?

De heer DOHLE: Dat heb ik niet geteld. Het gaat mij alleen om de effectiviteit van schriftelijke vragen. Daar moet de heer De Haas eens bij stilstaan.

De heer DE HAAS: Het is op dit moment 8-0 voor de OPD. Wij hebben in 2004 acht keer vragen gesteld en de VVD geen een keer.

De heer DOHLE: Was de OPD daarmee flinker? Heeft die fractie meer bereikt? Daar gaat het in principe toch om?

De heer DE HAAS: Het gaat in principe om de opmerking van de heer Dohle dat hij de kosten helder wil hebben, waarmee hij wil bereiken dat fracties en individuele statenleden zich gaan beperken in het stellen van schriftelijke vragen. Dát is de realiteit van die opmerking. Wij hebben daar ook geen enkel bezwaar tegen. Maar mijn reactie is dat die vraag op de meest korte termijn beantwoord kan worden, want met een druk op de knop wordt via het Probis-systeem meteen duidelijk hoeveel tijd het heeft gekost om vragen te beantwoorden. Ik denk dat het nog veel meer tijd kost om een intelligente vraag te stellen, maar dat bekostigt een statenlid zelf.

Wij zijn ervoor dat de kosten in beeld worden gebracht, maar dan vragen wij de heer Dohle in beeld te brengen wat de kosten zijn van de lange verhalen die gedeputeerde Swierstra houdt. Die verhalen moeten allemaal genotuleerd worden.

De heer C.D. DE JONG: Mijnheer de voorzitter. Het betoog van de OPD is mij uit het hart gegrepen. Ik hoop dat de OPD flink verder kan komen met de AED-apparatuur en een eventuele motie zal zeker mijn steun krijgen.

Voor ons liggen de najaarsstukken, belangwekkende documenten, tenminste, zo zou het moeten zijn. Immers de staten moeten op basis van dit soort van stukken besluiten nemen. Een aantal zaken viel mij in deze begroting wel op en over die zaken ben ik niet echt tevreden.

Volgens het college is een verhoging van het aantal opcenten op de MRB nodig. In het voorjaar is hierover gesproken en heb ik een motie ingediend, die het niet heeft gehaald. Ik vroeg toen naar de mogelijkheid wat meer in eigen vlees te snijden om zo een opcentenverhoging te voorkomen. Het leek mij logisch om niet direct de hand op te houden bij de burger. Die motie heeft het toen niet gehaald, maar ik hoor nu weer geluiden dat het eindelijk wel eens welletjes is. Wat mij betreft komen er nog wel wat meer P.C. Hoofdstraattractoren, want de mobiliteit staat bij die college immers voorop en die auto's kunnen straks overal geparkeerd worden.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De aanstelling van een weidevogelscoördinator heeft geleid tot een begrotingswijziging, omdat daarvoor geen geld gereserveerd was. Ik was daar toen faliekant tegen, maar ik ben nu toch benieuwd naar wat die coördinator inmiddels heeft bereikt. Ik blijf van mening dat wij ons geld beter kunnen gebruiken.

Met een waanzinnig aantal pagina's - het zijn er in totaal zo'n 700 - is het niet mogelijk gebleken ons inzicht te geven in de stand van zaken. Doelen werden en worden nog steeds niet geformuleerd. Vanwege de opzet is de voorliggende begroting niet goed vergelijkbaar met die van vorige jaren en dit is dus niet de manier waarop het zou moeten. Ook de PvdA had eigenlijk wel forse kritiek op de inzichtelijkheid.

De heer HUIZING: Maar ik had tevens waardering voor de voortgang die is geboekt. Als de heer De Jong mij wil citeren, moet hij het wel compleet doen.

De heer C.D. DE JONG: Oké, bij die toevoeging sluit ik mij aan.

In principe heb ik ook helemaal geen idee of het wel lekker loopt met het Drentse geld. Hoever zijn we met de programma's, wat moet er nog gedaan worden met de inmiddels aan derden verstrekte budgetten en subsidies? Niemand die het precies weet. Je kunt er wel achter komen, maar dan moet je heel veel technische vragen stellen. Indien de staten het college vragen stellen, is het college zelf vaak niet eens in staat adequaat te antwoorden. Met behulp van een batterij ambtenaren tracht vooral gedeputeerde Dijks in de Statencommissie BFE het hoofd boven water te houden. Hij had er blijkbaar moeite mee het zelf allemaal te begrijpen, laat staan dat hij op heldere vragen een helder antwoord kon geven. Ik heb die commissievergadering niet bijgewoond, maar uit het verslag doemt het beeld op van een zwakke vertoning. Met allerlei zogenaamde technische vragen zouden de staten zich maar tot de ambtenaren moeten wenden; de gedeputeerde was er dan weer even vanaf. Als het college zou hebben gekozen voor een andere opzet van de begroting dan had er niet zoveel uitgelegd hoeven worden. Die uitleg was nodig omdat het allemaal niet inzichtelijk was gemaakt. Het is daarmee voor de staten volledig onmogelijk om hun controlerende taak uit te oefenen. In het bedrijfsleven zouden de aandeelhouders zo'n begroting niet pikken en de opdracht geven snel met een andere begroting te komen.

In Drenthe zijn de burgers eigenlijk de aandeelhouders. Het gaat om hun geld en daarmee moeten dingen worden gedaan, waarvan zij beter worden. Daar hebben zij gelijk in. Denkt het college dat deze aandeelhouders, dus de burgers, content zijn met deze begroting? Ik denk dat zij de begroting zouden afkeuren, want een normale sterveling kan hier niets fatsoenlijks van maken.

Wordt het niet eens tijd dat de ambtelijke organisatie wat meer projectmatig gaat werken? Laatst werd vanuit het college aangegeven dat het gaan werken met de nieuwe subsidieverordening nog jaren op zich zal laten wachten. Naar onze mening moet dat vanaf nú al gebeuren.

Is het college niet met mij van mening dat het tijd wordt de begroting op een andere manier aan de staten voor te leggen? Met alleen een verbeterde opzet van zogenaamd technisch overleg zijn wij er volgens mij niet, want het college kan dan gewoon op de oude manier voortgaan en de statenleden moeten zich maar zien te redden met de techniek van de ambtelijke uitleg. Statenleden krijgen immers

van de ambtenaren alleen de feitelijke en niet de echte leuke informatie. De staten moeten het doen met zo'n 700 pagina's onduidelijke tekst. Ik krijg op dit punt graag een heldere en inhoudelijke reactie. Maar misschien is die niet eens meer nodig, want zoals ik er nu tegenaan kijk, kan ik aan de stukken onmogelijk mijn goedkeuring verlenen. Ik zal dat dan ook niet doen. Er wordt in dit huis gemakkelijk met geld gestrooid, soms zelfs zonder dat men zich aan de regels houdt en hierover met de staten communiceert. Als voorbeeld hiervoor geldt de discussie over de BVO Emmen. Dit alles sterkt mij in mijn opvatting dat deze najaarsstukken mijn vertrouwen niet waard zijn.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Het college vroeg de staten bij de behandeling van de Voorjaarsnota op verschillende punten een richting aan te geven dan wel een uitspraak te doen. Met andere woorden: de algemene beschouwingen zijn verplaatst naar de Voorjaarsnota. Dit was een voorstel van Drents Belang en hiermee is meteen de opvatting gelogenstraft dat het college niet naar kleine partijen luistert. De meerwaarde van deze gang van zaken is dat het college bij het opstellen van de begroting 2005 met de opmerkingen van de staten rekening heeft kunnen houden.

Als dit echt was gebeurd, zou er op de begroting 2005 weinig commentaar zijn gekomen. Maar we moeten, enigszins teleurgesteld, vaststellen dat wat Drents Belang als kader heeft aangegeven, in de begroting 2005 niet is terug te vinden.

Voorzitter. Nadat menige huishouding in 2004 heeft moeten inleveren, ziet ook de toekomst voor 2005 er niet rooskleurig uit, GroenLinks refereerde daar al aan. Ook de provincie zal moeten bezuinigen. In dit kader vond Drents Belang het de moeite waard privatisering van de Productgroep Wegen en Kanalen te onderzoeken. Op grond van het gegeven dat de belangrijkste problemen in dit huis niet kunnen worden opgelost binnen hetzelfde kader waarbinnen zij gecreëerd zijn, leek het ons raadzaam een onafhankelijk orgaan hiernaar te laten kijken en er hierbij ook op te letten of privatisering ook een optie is.

Wij hebben het college ook verzocht om na de zomervakantie met een discussienota te komen waarin de financiële situatie op korte en lange termijn zichtbaar was gemaakt. Bovendien wilden wij weten wat dit voor de inwoners van Drenthe betekent en wat de gevolgen voor het personeel zijn.

Zo hebben wij op het punt van de recreatie aangegeven eventuele uitbreiding van het bestaande fietspadennet voor te staan. De provincie zou een helpende hand kunnen bieden door cofinanciering. Wij vinden dit niet terug in de begroting. Het leek ons zonder meer noodzakelijk een recreatieondernemersloket te realiseren en in de begroting 2005 hier rekening mee te houden. Ook dit vinden wij niet terug.

Wat het milieu betreft hebben wij aangegeven dat de provincie moet waken voor het EHS-syndroom. De begroting lezend is onze conclusie dat dit stokpaardje van het college niet tekort komt.

Wij hebben aangegeven dat subsidie een middel is om nieuwe ideeën of belangrijke ontwikkelingen in het belang van Drenthe tijdelijk te stimuleren. Subsidies kunnen niet worden ingezet om exploitaties van derden dicht te timmeren of kansloze organisaties op de been te houden. Het is ook geen taak van de provincie om als bank van lening te fungeren. Daarvoor zijn de commerciële banken. Verstrekt zo'n bank geen lening dan is dat jammer, maar was het ondernemingsplan waarschijnlijk niet in orde. Wij hebben het college verzocht met deze mening rekening te houden. Daarom gaan wij ervan uit dat de uitgaven hiervoor in 2005 niet worden verhoogd. Met de donaties aan de BVO Emmen en Krakeel in Hoogeveen geeft het college er blijk van dat met onze mening niets is gedaan.

Als waarschuwing hebben wij nog aangegeven dat goed moet worden nagedacht alvorens het mes wordt gezet in de structurele ondersteuning van organisaties. De spin off hiervan voor de werkgelegenheid en de leefbaarheid moet eerst duidelijk zijn.

Voorzitter. Ik heb zo enkele zaken aangehaald, die wij in het voorjaar naar voren hebben gebracht. Het lijkt erop dat het college, een enkel detail nagelaten, niets met onze mening heeft gedaan. En dat is natuurlijk ook een keuze. Het zal duidelijk zijn dat wij hierover wel teleurgesteld zijn.

In de commissie zijn vaak de woorden "wollig", "niet duidelijk" en "niet inzichtelijk" gebruikt. Het financieren uit de opbrengst van de verkoop van aandelen in energiemaatschappijen is op korte termijn wel

mooi, maar omdat dan ook de dividenduitkeringen wegvallen, zal er op langere termijn sprake zijn van een structureel tekort.

Voorzitter. Net als de fractie van de OPD zijn wij geen voorstander van een verhoging van het aantal opcenten.

De VVD heeft een motie aangekondigd over vermindering van het aantal statencommissies van vier naar drie. Drents Belang heeft in haar eerste bijdrage in deze staten er al voor gepleit alle commissies af te schaffen en daarvoor in de plaats iedere maand twee statenvergaderingen te houden. Op het punt van de personele inzet zou dit veel geld opleveren.

Als het terugbrengen van het aantal commissies ertoe leidt, dat een bepaalde commissie een hele dag moet vergaderen, heeft het voorstel geen meerwaarde. Daarnaast pleit ik ervoor om de kleine fracties de mogelijkheid te geven om, als dan toch wordt besloten het aantal commissies terug te brengen tot drie, met twee personen aan de commissievergaderingen deel te nemen.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Alles moet wennen: het lezen van een begroting, maar ook het feit dat nu geen algemene beschouwingen worden gehouden. Wij hebben hierover afspraken gemaakt en wij hebben nu te maken met een groeimodel.

Alle opmerkingen ten spijt, vooral die van de laatste sprekers die hierover nogal forse opmerkingen hebben gemaakt, moet ik erop wijzen dat de staten zélf de programmalijnen waaraan de begroting moet voldoen, hebben vastgesteld. De opmerking over de BVO Emmen van de heer De Jong begrijp ik helemaal niet, want vanuit zijn controlerende functie heeft elk statenlid het recht het college aan te spreken. Natuurlijk houdt het college zich aan de regels, want doet het dat niet, dan zullen de staten het college wel aanpakken.

De heer C.D. DE JONG: Het doet mij deugd dat de gedeputeerde zich aangesproken voelt.

De heer DIJKS: Maar ik werp de beschuldiging verre van mij dat wij bezig zijn de regels aan onze laars te lappen. Wij doen ons uiterste best om de zaken goed neer te zetten en, met behoud van ieders eigen verantwoordelijkheid, ons werk zo goed mogelijk te doen.

De heer Huizing wees op de toezeggingen die ik in de commissie heb gedaan, met name op punt van de reserves. Het is niet zo dat wij met betrekking tot onze reserves maar een slag in de lucht hebben geslagen. De reserves zijn vermeld op pagina 188, maar in januari 2005 zal het college aangeven wat met die reserves wordt beoogd en welke claims er al liggen. Maar de hoeveelheid geld waarom het gaat, is tot op de euro nauwkeurig aan te geven.

(De heer Kuiper verlaat de vergadering.)

De heer HUIZING: Wij hebben een stuk of zes punten aangegeven die wij graag meegenomen zien worden in het overzicht van die reserves. Kan het college daarmee uit de voeten? Zal het toegezegde overzicht ook het antwoord geven op onze vragen?

De heer DIJKS: Ik kan er misschien wel mee uit de voeten, maar het is een andere zaak of de accountant, die de begroting en de jaarrekening moet controleren, er ook mee uit de voeten kan. Afsproken is dat er een financiële audit committee komt en naar ik heb begrepen, zal de accountant het initiatief nemen en mogelijk nog dit jaar de leden van dit committee bij elkaar roepen om dan met name te spreken over de opdracht van de staten om in de accountantsrapportage aandacht te besteden aan de doelmatigheid en de rechtmatigheid. De uitnodiging van de accountant zal naar ik verwacht binnenkort bij de betreffende statenleden in de bus liggen.

Mevrouw MULDER: Gaat de gedeputeerde nu doen wat de PvdA van hem vraagt, of niet?

De heer HUIZING: Ik was ook net van plan om dat te vragen.

De heer DIJKS: Ik heb net aangegeven dat het allemaal in samenspraak moet met de accountant die daarop controle moet uitoefenen.

De heer HUIZING: Ik denk dat er een misverstand is over wat ik heb gevraagd. Het overzicht van de reserves en voorzieningen komt in januari aan bod en ik heb in mijn verhaal aangegeven aan de hand van een zestal punten waaraan naar onze mening aandacht moet worden besteed. Wat de heer Dijkstra nu allemaal zegt, is ook niet verkeerd, maar...

De heer DIJKS: Ik was al een vraag verder, want ik meende het antwoord op die vraag al te hebben gegeven. De reserves zijn allemaal op pagina 188 genoemd, maar wij zullen die in de rapportage die de staten begin januari krijgen, nader specificeren, waarbij de opmerkingen van de PvdA en mogelijk nog meer punten zullen worden betrokken.

De heer HUIZING: Dat is heel mooi.

De heer DIJKS: Was dit allemaal niet de bedoeling dan zou ik nu kunnen volstaan met een verwijzing naar pagina 188.

Ik ben het van harte met de heer Huizing eens dat de voordelen die uit de aanbestedingstrajecten van projecten die met provinciaal geld worden gefinancierd kunnen worden gehaald, terug moeten naar de centrale pot. De heer Huizing maakt hierbij terecht een onderscheid tussen de doeluitkeringen en de provinciale middelen; intern wordt dat onderscheid goed in de gaten gehouden.

Voorzitter. Ik kom op de discussie of het bedrag nu een miljoen is of zes ton. Wij kunnen hier lang over praten, maar helder denkend en snel antwoordend heb ik in de commissie waarschijnlijk niet gehoord dat de heer Veenstra over het jaar 2005 sprak en heb ik gezegd dat wij gaan voor het miljoen. Maar ik kan de staten verzekeren dat het nog een gigantische inspanning zal vergen om in 2007 het bedrag van € 1 miljoen te halen. Ik zou ook nooit "ja" hebben gezegd als ik het jaartal 2005 had gehoord, want het is onmogelijk die bezuiniging al in dat jaar te realiseren. Wij zullen nog ontzettend veel moeten doen om dat bedrag in 2007 te halen, maar wij gaan er nog steeds vanuit dat het ons lukt en vandaar dat dit bedrag in het meerjarenperspectief is opgenomen. Ik hoop dat hiermee het misverstand uit de wereld is.

De verkoop van de aandelen Essent is op dit moment niet aan de orde. Op het moment dat die verkoop wel aan de orde is, zal het college daarover met de staten in gesprek gaan. Er zijn heftige discussies gaande over wat met het netwerk moet gebeuren. Gisteren nog heeft het Kabinet besloten als staat het netwerk van de gasleveranciers te kopen. Of dit ook met het netwerk voor de levering van elektriciteit gaat gebeuren, weten wij niet. Op het moment dat wij op dit punt wat te melden hebben, zullen wij dat doen. Maar zoveel te meer wij publiekelijk over aandelen praten, zoveel te meer zal de waarde ervan worden aangetast en daarom zullen wij behoedzaam handelen. Op het moment dat een beslissing valt, zal het college met de staten in gesprek gaan, maar op dit moment is er geen aanleiding om wijzigingen aan te brengen in de bedragen die in de begroting zijn opgenomen.

De heer LANGENKAMP: De gedeputeerde zegt dat het nu niet aan de orde is. Maar juist om speculaties te voorkomen heb ik gezegd dat wij een traject moeten uitstippelen van alle mogelijkheden. Dat moeten wij doen voor wij onder druk staan, dus voordat wij als overheid van speculatief bedrag beschuldigd kunnen worden.

De heer DIJKS: Maar in 2005 is verkoop nog niet aan de orde.

De heer LANGENKAMP: Dat weet ik wel, want was dit wel het geval dan zouden wij nu in tijdnood verkeren.

De heer DIJKS: Het college is aangesteld om het werk te doen en de staten moeten het vertrouwen hebben dat het college zorgvuldig zal handelen en dat het enige belang van het college is het verkrijgen van een zo hoog mogelijke opbrengst om hiermee onder andere de aanleg van de Zuiderzeelijn te financieren.

Voorzitter. Ik kom bij het CDA. Het spijt mij dat het CDA ontevreden is, want wij hadden zo ons best gedaan om de vragen binnen een week te beantwoorden. Soms zijn vragen niet te beantwoorden, maar er is door de medewerkers naar beste weten aan gewerkt.

Met betrekking tot de vraag van D66 over de MRB is in de brief helder uiteengezet dat er sprake is van een vierjarig traject en dat van elk jaar een kwart van het jaarpercentage wordt meegenomen.

Voorzitter. Ik heb niet goed begrepen of mevrouw Mulder met haar vraag over de spaarhypotheken doelde op de begrotingspost of op de hypotheekportefeuille in zijn totaliteit.

Mevrouw MULDER: Ik wil dit punt direct wel even toelichten. Ik heb gevraagd wat de financiële consequenties zijn voor zowel de ambtenaren als voor de begroting van verkoop van die portefeuille. Op die vraag heb ik geen antwoord gehad.

Met betrekking tot de brief van 19 oktober heb ik opgemerkt dat de antwoorden heel snel zijn gekomen en dat ik dat waardeer, maar dat ik het inhoudelijk niet helemaal met de antwoorden eens ben. Als de vragen niet helemaal duidelijk waren, had er natuurlijk altijd even gebeld kunnen worden. Het was niet nodig in een brief te vermelden dat de vraag niet was begrepen. Dat dit is gebeurd, vonden wij raar en dat wilden wij vandaag nog even duidelijk maken.

De heer DIJKS: Voorzitter. Wij verwachten de vraag over de hypotheek in de loop van het volgende jaar te kunnen beantwoorden. Dat heeft alles te maken met het feit dat de offertes keihard zijn en dat het college het daaraan hangende prijskaartje moet beoordelen. Het college zal de staten van de ontwikkelingen op de hoogte houden.

Mevrouw Mulder heeft ook gevraagd of al besloten is al dan niet met Probis door te gaan. Probis is alleen al nodig om de hele administratieve organisatie en de interne controlesystemen, gekoppeld aan budgethoudersregelingen draaiende te houden. Hoe wij er in de toekomst mee doorgaan, zullen wij nog bespreken, maar Probis is keihard nodig voor de bedrijfsvoering. En gelukkig gaat het steeds beter, al is het nog lang niet naar ieders wens. Het blijft natuurlijk een systeem en is afhankelijk van mensen. Hoe wij er in de toekomst mee doorgaan en wat er verder aan toevoeging zal komen, is nog onderwerp van bespreking.

Voorzitter. De heer Dohle heeft het stateninformatiesysteem (SIS) ter sprake gebracht.

Mevrouw MULDER: Ik had nog graag een reactie van de gedeputeerde gekregen op ons idee om de meevallers die uit de behoedzaamheidsreserve kunnen komen, terug te geven aan de Drenten. Ik ben heel benieuwd naar die reactie.

De heer DIJKS: Mevrouw Mulder spreekt over een meevaller. In het verleden hebben wij de behoedzaamheidsreserve wel eens naar ons toe gerekend. Dat doen wij nu niet meer omdat wij weten dat het "samen de trap op en samen de trap af" is. Op dit moment is de situatie niet zo gunstig en wij gaan ons niet rijk rekenen. Al het geld dat wij uitgeven komt ten goede van de Drentse burger. De provincie investeert jaarlijks € 10 miljoen meer en waarom zouden wij dan nog een bedrag van € 1 miljoen terug moeten geven?

Mevrouw MULDER: Ik bedoel ook niet dat wij vooraf al die gelden moeten inboeken, ik volg de Voorjaarsnota. De heer Harleman stelde daar ook een vraag over. Het gaat mij erom dat wanneer bij de

volgende Voorjaarsnota uit de dan gereed zijnde jaarstukken blijkt dat Drenthe een bedrag terug krijgt, besloten kan worden dat bedrag aan de Drentse belastingbetalers terug te geven. De gedeputeerde maakt duidelijk een heel andere afweging, hij wil dan meer investeren en zegt dat de burger er op die manier heel veel voor terugkrijgt. Dat is een heel andere visie van het omgaan met de behoedzaamheidsreserve en daarom was ik heel benieuwd naar het antwoord. Als in 2006 blijkt dat de behoedzaamheidsreserve over 2005 een heel substantieel bedrag is, kan dan doorberekend worden wat wij de mensen daarvan terug kunnen geven of wat wij minder in rekening kunnen brengen. Ik was benieuwd te horen wat de heer Dijks daarvan vindt.

De heer DIJKS: Ik wil daar niet op vooruitlopen. In de begroting is aangegeven wat de ambities zijn en die zijn tot en met 2007 gefinancierd. Voor 2008 zijn er ook nog royale mogelijkheden om de programma's in te vullen en als zich in de loop van de komende jaren financiële meevallers voordoen dan zullen wij daarover ongetwijfeld met elkaar in discussie komen. Ik kan daar echter op dit moment niet op vooruitlopen, want ik weet niet hoe de economische ontwikkeling zal zijn.

Mevrouw MULDER: Voorzitter. Waar het mij om gaat is dat bij de Voorjaarsnota een flinke verhoging van de MRB is voorgesteld. Het CDA had daar toen grote moeite heeft en het heeft dit nog steeds. Wij zien ook wel dat er op dit moment geen ruimte is om die verhoging naar beneden te brengen, maar willen wel een modus vinden om wanneer de nu doorgevoerde verhoging niet meer nodig is, het geld aan de burgers terug te geven. Wij willen niet het signaal afgeven dat al het geld dat de provincie binnenkrijgt, wordt uitgegeven. Het gaat erom dat er meer geld is uitgegeven dan er bij de vaststelling van de Voorjaarsnota was en daarom moet nu inderdaad besloten worden om zoals bij de behandeling van de Voorjaarsnota was afgesproken, de MRB te verhogen. Nu kunnen wij afspreken dat wanneer in de toekomst uit de behoedzaamheidsreserve geld vrijkomt, wij dat met terugwerkende kracht weer aan de burgers teruggeven. Ik hoor graag of de gedeputeerde het daar al dan niet mee eens is. De gedeputeerde noemt dat speculeren, maar dat ben ik niet met hem eens. Ik vraag gewoon een heel helder antwoord op de vraag of wanneer er geld is, dit wordt teruggegeven aan de mensen.

De heer DIJKS: Ik blijf bij het antwoord dat er bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2005 een nieuwe situatie kan zijn, die wij dan kunnen bespreken. De staten kennen nu de ambitie van het college zoals die tot 2007 is ingevuld. Als er daarna nog geld overblijft, zijn de staten aan bod om te zeggen wat daarmee gedaan kan worden. Elke voorjaarsnota is een moment om dat te heroverwegen, maar dat moment is er nu niet.

De heer HARLEMAN: Het lijkt ons goed de door het CDA gevraagde discussie te voeren als het jaarresultaat over 2004 bekend is. Als er dan geld over blijkt te zijn, kan de afweging worden gemaakt of dit op de een of andere manier teruggegeven moet worden.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Ik kom op de opmerking van de heer Dohle over het Staten-informatiesysteem. In de commissie is daar ook al over gesproken. Er zal een inloopsessie georganiseerd worden tijdens dewelke de problematiek geïnventariseerd kan worden en de knelpunten naar voren kunnen worden gebracht. Ik ben het met de heer Dohle eens dat ISDN niet meer de meest geschikte techniek is. Er zijn in dit huis proeven gaan met ADSL en wij zullen hier op korte termijn op terugkomen.

De heer Langenkamp vroeg om ondersteuning van alle kleine gemeenten bij de uitvoering van de WMO. Volgens mij gebeurt dat al en zijn daar heldere afspraken over.

Met betrekking tot het BTW-compensatiefonds is de heer Langenkamp van mening dat het college met twee monden spreekt. Wij hebben er kritisch naar gekeken en gelet op de hoeveelheid geld die er in dit fonds zit, achten wij het verantwoord van dit fonds gebruik te maken. Wij weten nu al wat de komende jaren onze investeringen zijn, op grond daarvan hebben wij berekeningen gemaakt en heb-

ben wij besloten om van het geld uit het BTW-compensatiefonds gebruik te maken. GroenLinks kijkt daar anders tegenaan en dat kan in deze wereld gebeuren.

De heer HARLEMAN: Het is natuurlijk niet verantwoord dat het college zegt dit verantwoord te achten. Wij hebben al een aantal malen gevraagd om met argumenten aan te geven waaróm dit dan verantwoord is. De uitleg die de gedeputeerde nu geeft, is wel heel erg simpel en doet geen recht aan de werkelijkheid. Het lijkt mij logisch dat wanneer het college zegt dit verantwoord te vinden dat het ons dit aan de hand van cijfers duidelijk maakt.

De heer DIJKS: En een andere keer wil GroenLinks weer niet alles weten! Het gaat erom of de staten er vertrouwen in hebben wanneer het college zegt dat het verantwoord is. De berekeningen zijn niet op de achterkant van een sigarendoos uitgevoerd, het is allemaal kritisch bekeken. Wij weten ook wat er in de toekomst gaan gebeuren.

De heer HARLEMAN: En dus kan de gedeputeerde ons die onderbouwing toezenden?

De heer DIJKS: Misschien dat het bij de bespreking van de reserves nog aan de orde kan komen, dat kan ik nu nog niet overzien. Maar wij vinden in ieder geval de uitname van het bedrag van € 1 miljoen ter financiering van de voorliggende begroting geheel en al verantwoord. Als hierdoor problemen ontstaan, dan zullen wij het bedrag moeten terugstorten.

De heer HARLEMAN: Ik heb hier toch moeite mee. Het college vraagt ons op dit moment akkoord te gaan met een uitname van € 800.000,-- uit het BTW-compensatiefonds om de begroting 2004 sluitend te maken en daarna moet er uit dat fonds nog een bedrag worden gehaald om de begroting 2005 sluitend te maken. Wij vragen het college ons de berekening te geven waaruit blijkt dat dit kan en het antwoord van het college daarop is dat wij het college moeten vertrouwen. Als de gedeputeerde van mening is dat de berekening van het geheel goed is uitgevoerd, kan hij ons die toch gewoon doen toekomen?

De heer DIJKS: Die berekening is ongetwijfeld gemaakt en ook voor 2006 is een evaluatie uitgevoerd. Op grond van de ons ter beschikking staande gegevens achten wij deze dekking verantwoord. Meer kan ik er niet van zeggen. Wat wil de heer Harleman eigenlijk allemaal weten? Wil hij weten dat er nog € 5 miljoen in dat fonds zit?

De heer HARLEMAN: Wij willen weten op grond van welke berekeningen het college tot de conclusie is gekomen dat het verantwoord is, terwijl elders in de stukken staat dat het niet verantwoord is. Wij willen dit nu weten, omdat wij nú een besluit moeten nemen. Het lijkt mij terecht dat de staten willen weten waarom het college dit verantwoord acht.

De heer DIJKS: Voorzitter. Ik ga verder met mijn betoog.

Mevrouw MULDER: Ik ben het er niet mee eens dat de gedeputeerde zomaar over die vraag heen stapt. Ik wil het antwoord ook wel horen.

De heer DIJKS: Ik geef aan dat uit de berekeningen die door de Stafgroep FC zijn gemaakt blijkt dat het verantwoord is om een bedrag van € 1 miljoen uit dat fonds te halen. Wij weten wat de investeringen zijn en bovendien hebben wij te maken met het emu-saldo. Wij kunnen niet oneindig doorgaan met investeren want dan lopen wij bij minister Zalm tegen de lamp. Wij denken dat het bedrag dat nu nog gereserveerd is - na onttrekking van het bedrag van € 1 miljoen is het nog ruim € 5 miljoen - voldoende is. Onze mensen achten het risico dat wij daarmee tekortkomen, niet aanwezig.

De heer HUIZING; De fractie van de PvdA heeft ingestemd met deze, ik ben bijna geneigd te zeggen "greep uit de kas", maar dat is het natuurlijk niet. Waarom hebben wij hiermee ingestemd? Dat hebben wij gedaan omdat de gedeputeerde heeft toegezegd dat in januari 2005 hierover gesproken zal gaan worden. In de discussie die wij in onze eigen gelederen hebben gevoerd, zijn wij ervan uitgegaan dat bij de reserves en voorzieningen ook het BTW-compensatiefonds wordt meegenomen. Gelet op de tijd tussen nu en januari achten wij het verantwoord deze stap te zetten.

De heer LANGENKAMP: De heer Huizing zegt dit verantwoord te vinden, maar ik heb in mijn eerste termijn aangegeven dat op andere posten, bijvoorbeeld de voorziening kapitaalwerken en kunstwerken veel gemakkelijker bezuinigd kan worden. Bij deze voorziening sparen wij 40 jaar lang ieder jaar € 1 miljoen om een viaduct, sluis of brug te kunnen vervangen. Als dit bedrag een jaar niet wordt gespaard - en als het met de economie weer wat beter gaat, wordt het alsnog toegevoegd - dan is dat over een periode van 60 jaar een heel kleine rimpeling. Het is dan toch veel verantwoord om het bedrag van € 1 miljoen uit die voorziening te halen dan uit het BTW-compensatiefonds? Als minister Zalm het emu-verhaal werkelijk op de provincies van toepassing verklaart dan zal Noord-Holland in zijn eentje het hele bedrag opsouperen, waarna er voor Drenthe niets meer te declareren valt.

De heer HUIZING: Als we daartoe besluiten, geldt het "de pot verwijt de ketel dat hij zwart ziet". Wat is er namelijk aan de hand? Wij verwijten het college zijn voorstel niet goed te onderbouwen en vervolgens doen wij zelf een suggestie waarvan ik betwijfel of wij die wel kunnen onderbouwen. Dáárom ook willen wij duidelijkheid over de reserves: wij denken dit en het college denkt dat, maar laten wij nu eens van de feiten uitgaan. Omdat januari 2005 in het verschiet ligt, hebben wij genoeg genomen met een praktische benadering en hierbij geef ik onmiddellijk toe dat de uitleg er niet is. Maar de heer Langenkamp kan zijn berekening net zo min hard maken.

De heer LANGENKAMP: Er wordt ieder jaar een bedrag van ruim een miljoen in de voorziening kapitaalwerken kunstwerken gestort. Dat bedrag kan ik hard maken, want dat staat op pagina 190 van de begroting.

De heer HUIZING: Ik zeg niet dat de heer Langenkamp niet hard kan maken dat dit bedrag wordt gestort, maar de discussie gaat over de hoeveelheid geld die nodig is om de geplande werken op termijn uit te voeren.

De heer LANGENKAMP: De discussie daarover is twee jaar geleden al gevoerd. Als er veertig jaar lang ruim een miljoen wordt gestort, is het toch heel gemakkelijk om daar een keer een bedrag van € 1 miljoen uit te halen?

De heer HUIZING: Ja, maar dan gaan wij precies hetzelfde doen wat wij het college verwijten en dat wil ik niet.

De heer LANGENKAMP: Het college zegt zelf niet te kunnen beoordelen wat de gevolgen zijn van het onttrekken van een bedrag van € 1 miljoen aan het BTW-compensatiefonds - dat staat letterlijk in de begroting - en in dezelfde begroting staat ook letterlijk dat er veertig jaar lang elk jaar een bedrag van ruim € 1 miljoen in die andere voorziening wordt gestort. Als wij dat een keer niet doen, is het probleem opgelost. Wat is er nog simpeler?

De heer HUIZING: Maar dat is nu juist de weg die de fractie van de PvdA niet op wil. De begroting is sluitend gemaakt en wij kunnen ons inderdaad afvragen of dit wel op een correcte manier is gebeurd, maar wij willen voor de komende tijd naar een zuivere benadering toe en die zuivere benadering zien wij in het krijgen van inzicht in de reserves en al wat dies meer zij. Misschien komen wij dan aan het

eind van de discussie daarover wel tot de conclusie die de heer Langenkamp nu al trekt, maar die conclusie trekken wij nu nog niet. Dat is het verschil.

De VOORZITTER: De heer Dijks zet zijn betoog nu voort en probeert daarin tot een afronding te komen.

De heer DIJKS: Bij de discussie over de reserves komt dit punt aan de orde net als de Reserve flexibel beleid. De staten zullen daarover dan alle informatie ontvangen.

De discussie over de opcenten is prachtig en in Den Haag worden allerlei ballonnetjes opgelaten, maar wij hebben te maken met wat er nu is. Pas als er een wet is, kan de provincie actie ondernemen, maar natuurlijk komen wij in IPO-verband al veel eerder in actie.

Ik kom op de inbreng van de heer Baas. Bij de Reserve flexibel beleid zal ook een overzicht van alle andere reserves worden gevoegd. Ik hoop dat de staten en het college samen in het begrotingsproces groeien. In het gesprek met de accountant kan aan de orde komen hoe de staten hun taken waar kunnen maken.

Voorzitter. De volgende spreker die ik wil beantwoorden is de heer Sluiter. Ik wijs hem erop dat de kwesties van de MRB en het bedrag van € 1 miljoen al aan de orde zijn geweest.

De heer SLUITER: Ik heb de indruk dat de heer Dijks meent met deze opmerking mijn vragen te hebben beantwoord. Ik wil even de premiespaarregeling in herinnering roepen. Daarvoor wordt € 175.000,-- gereserveerd, terwijl de regeling fiscaal onmogelijk is gemaakt. Wat doet het college met dit bedrag van € 175.000,--?

De heer DIJKS: Wij hebben dit bedrag bewust op de begroting laten staan, omdat het een onderdeel is van de CAO-afspraken. De CAO loopt tot 1 april 2005 en op het moment dat die CAO op dit punt wordt gewijzigd, kunnen wij aan dat bedrag een ander bestemming geven. Maar ik kan niet voorzien wat er dan uit de hoed komt. Misschien komt er dan wel een ander konijn uit de hoed en moeten wij het geld daarvoor gebruiken. Maar het is niet zo dat wij een nieuwe fiscale spaarregeling op gaan zetten, dat zou ook niet verstandig zijn.

De heer SLUITER: Het gaat erom dat de provincie in de arbeidsvoorwaarden niet het gat gaat repareren dat er door het Kabinet in geschoten is. In dat geval houdt het college het bedrag van € 175.000,-- over.

De heer DIJKS: Maar dat is niet direct geld van ons. Het is een bijdrage aan de totale personeelsorganisatie vanuit de CAO-verplichtingen.

De heer De Haas heeft een aantal suggesties gedaan voor extra investeringen. Ik zal die aan mijn collega's doorgeven en die zullen bekijken of die in de verschillende programma's - dat is het voordeel van het hebben van verschillende programma's - kunnen worden meegenomen.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil ...

De VOORZITTER: Ik wil eigenlijk met u afspreken dat er niet meer geïnterrupteerd wordt. De staten kunnen in tweede termijn nog zeggen wat zij kwijt willen.

De heer DE HAAS: Sorry, het is geen interruptie. Ik wil de heer Dijks erop attenderen dat ik een opmerking heb gemaakt over een bedrag van € 5,5 miljoen. Dat is wat anders dan een bedrag van € 1 miljoen. Met een bedrag van € 5,5 miljoen zijn wij in een keer uit de problemen. Ik zit daarom met spanning op een reactie te wachten.

De heer DIJKS: Hoe kon ik het vergeten. Ik ben onmiddellijk gaan zoeken naar die meevaller van € 5,5 miljoen. Die meevaller is er niet, want het bedrag van € 5 miljoen staat bij 2003 en dat bedrag is overgeheveld naar de reserves. Na bestemmingen is het bedrag nog nul. Al onze reserves zijn in 2005, 2006 en 2007 op. In 2003 hadden we een plus, maar dat bedrag is inmiddels aan de reserves toegevoegd.

De heer DE HAAS: Ik spreek helemaal niet over 2003.

De VOORZITTER: Dit is wel een interruptie. De heer De Haas kan in tweede termijn op dit punt terugkomen.

De heer DIJKS: Voorzitter. Er is dus geen voordeel.

Ik wijs de heer Kloos erop dat veel van zijn vragen al beantwoord zijn in mijn antwoord op de vragen van andere fracties.

TWEEDE TERMIJN

De VOORZITTER: Ik zeg alleen dat het inmiddels zes uur is.

De heer HUIZING: Mijnheer de voorzitter. Ik kan heel kort zijn. Twee van mijn vragen zijn niet beantwoord, namelijk de vragen over het op geld waarderen van de toezeggingen die bij de behandeling van het POP en de Voorjaarsnota zijn gedaan.

Ik ben de heer Dohle nog een antwoord schuldig over een aantal door hem aangekaarte zaken, onder andere het SIS. Ik heb begrepen dat de werkgroep-SIS gereanimeerd wordt om de zaken voor elkaar te krijgen.

Het samenvoegen van twee commissies lijkt op zich heel sympathiek, maar ik heb begrepen dat de commissie-Looman enkele zaken die in Odoorn aan de orde zijn geweest, nog verder zal uitwerken. Ik kan mij daarom voorstellen dat de uitwerking van dit voorstel ook in handen van de commissie-Looman wordt gelegd.

Hetzelfde geldt voor de schriftelijke vragenronde voorafgaande aan de behandeling van de Voorjaarsnota en de begroting. Op zich zijn wij daar wel voor, maar ik denk dat wij naar een totaalpakket toe moeten van hoe de staten beter kunnen functioneren. Op zich hebben wij overigens geen moeite met de bedragen die met het stellen en beantwoorden van vragen zijn gemoeid.

Wij zijn blij met de toezeggingen van de gedeputeerde.

Met betrekking tot de discussie over het bedrag van €1 miljoen wil ik er nogmaals op wijzen dat dit bedrag uiteindelijk op 2007 van toepassing is.

Wij hebben er begrip voor dat in dit stadium weinig over de gang van zaken rond de aandelen-Essent gezegd kan worden, maar het is natuurlijk wel tricky zoveel geld uit het dividend voor de exploitatie te gebruiken, terwijl daarmee op termijn een probleem te verwachten is.

Voorzitter. Ik heb een vraag gesteld over het landschapsbeheer en het antwoord dat op pagina 2 van de brief wordt gegeven, vraagt wel om nadere uitleg.

De VOORZITTER: Ik moet even een foutje repareren. Ik was zo snel met het aan de orde stellen van de tweede termijn dat ik even over het hoofd heb gezien dat de vice-voorzitter van de staten nog een vraag van de heer Dohle wilde beantwoorden. Ik geef hem daartoe nu de gelegenheid.

De heer LOOMAN: Mijnheer de voorzitter. Er zijn in eerste termijn enkele procedurele voorstellen gedaan en als dat gebeurt, voelt het Presidium zich op voorhand al aangesproken. Soms wordt wel beweerd dat het Presidium niet transparant genoeg is, maar ik zal dan nu proberen dat wel te zijn.

Gisteren heeft het Presidium gesproken over de mogelijkheid om in 2006, voorafgaand aan de begrotingsbehandeling, in commissies en staten een technische sessie te houden waarin de portefeuillehouder en zijn ambtenaren worden uitgenodigd ervoor te zorgen dat de discussie zoals die in de afgelopen vergadering van de Statencommissie BFE heeft plaatsgevonden, niet nog eens plaatsvindt. Het Presidium heeft de staten een voorstel gedaan over hoe verder om te gaan met de statenconferentie. De commissie-woensdag statendag, die nu een wat andere naam heeft gekregen, zou de taak krijgen uit te zoeken hoe het beste zou kunnen worden omgegaan met het hele palet van statencommissies.

De staten hebben het Presidium een en andermaal laten weten niet helemaal gelukkig te zijn met het SIS zoals het nu werkt. Daarover zijn al contacten geweest. Begin december zal er een bijeenkomst zijn waarop niet alleen de problemen worden verkend, maar waarop ook de toekomst van het SIS aan de orde komt. Voor zover ik heb begrepen komen op die bijeenkomst ook internettoepassingen aan de orde.

De Werkgroep Programmabegroting houdt zich bezig met de wijze waarop de staten de begroting ingericht willen hebben. Die werkgroep moet zich sterk maken om te voorkomen dat zich bij de begroting 2006 dezelfde problemen voordoen als nu bij 2005.

Mevrouw MULDER: Mijnheer de voorzitter. Deze antwoorden schelen mij in ieder geval heel veel opmerkingen.

De heer Dijks constateerde terecht dat heel veel fracties er kennelijk nog aan moeten wennen dat bij de begrotingsbehandeling geen algemene beschouwingen meer worden gehouden. Het is ook mijn indruk dat vandaag veel te veel punten naar voren zijn gebracht die nu helemaal niet aan de orde zijn. Ik denk dat GroenLinks in het CDA misschien wel een partner vindt als het erom gaat om uit de reserve voor de kunstwerken het bedrag van € 1 miljoen te halen. Wij wachten de discussie in januari hierover af, maar als deze handelwijze meer verantwoord is, moeten de staten bereid zijn op dit punt de begroting te wijzigen.

Voorzitter. Het verhaal over de premiespaarregeling en het daarvoor gereserveerde bedrag blijft warzig. Waarom kan het bedrag dat is gereserveerd voor iets dat al is afgeschaft, nu niet beschikbaar komen?

Tenslotte hoor ik nog graag waarom het bedrag voor de frictiekosten zo hoog moet zijn.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. Namens mijn fractie heb ik een vijftal punten ingebracht en gaandeweg de discussie kreeg ik er steeds meer spijt van dat gedaan te hebben. Het gekke is dat er in een eerder stadium vrij grote overeenstemming over was, terwijl nu voor de besluitvorming wordt verwezen naar commissies, werkgroepen en het Presidium. Ik vind dit allemaal prima, maar het bezwaar is dat de werkgroepen worden gevormd door een lid per fractie en soms zelfs per groepje fracties; daarmee hebben die werkgroepen geen enkel democratisch gehalte.

Voorzitter. Ik had enkele moties opgesteld, maar ik ben niet van plan die nu nog in te dienen.

Met betrekking tot de besparing van € 1 miljoen op de interne organisatie, wil ik verwijzen naar het door de heren Engels, Veenstra en mij ondertekende bij de behandeling van de Voorjaarsnota ingediende amendement B waarin het jaartal 2007 is genoemd. De opdracht is dus de besparing in 2007 op te laten lopen tot € 1 miljoen.

Naar aanleiding van de opmerking over de kosten voor het beantwoorden van schriftelijke vragen, wees de heer De Haas op de kosten van lange betogen. Ik ben dit geheel met hem eens en ik ben blij in de OPD eindelijk een partij te hebben gevonden die net als de VVD pleit voor het instellen van spreektijden.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik heb vanochtend een motie aangekondigd over het BTW-compensatiefonds en die motie zal ik zo dadelijk indienen.

Ik wil mevrouw Mulder erop wijzen dat het bij het door ons genoemde bedrag van € 1 miljoen gaat om een voorziening en niet om een reserve.

Op het bedrag van €1 miljoen dat de heer Dohle zo-even nog ter sprake bracht, kom ik niet terug, nu de heer Dijks heeft aangegeven zich in de commissie vergist te hebben. Zoiets is mogelijk en daarmee is het klaar.

Voorzitter. Het heeft ons verbaasd dat in de commissievergadering door een groot aantal sprekers is opgemerkt dat zij de door de heer Dohle ingebrachte punten nog in hun fractie zouden bespreken, terwijl die punten toch van tevoren via e-mail al bekend waren gemaakt. Het is jammer dat het allemaal zo traag gaat.

De beantwoording van de heer Dijks op het punt van de Essent-gelden maakt mij duidelijk dat dit punt nog maar weer eens besproken moet worden. De heer Dijks zegt dat verkoop nog niet aan de orde is, maar het is juist zaak hierover te spreken vóór dit het geval is.

Voorzitter. Ik wil dan nu de motie indienen.

Motie J

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 3 november 2004;

stellen vast:

- *dat per 1 januari 2003 is ingesteld de Risico reserve BTW compensatiefonds, met als doel het opvangen van tegenvallers in de uitkering van het Provinciefonds en overige nadelen als gevolg van de invoering van het BTW-compensatiefonds,*

overwegen:

- *dat bovenvermeld risico pas geldt vanaf 1 januari 2003 en dat over de ontwikkeling van het totaal van de risico's een beoordeling nog niet te geven is;*
- *dat derhalve een uitname uit deze reserve met een ander doel dan het compenseren van tegenvallers als gevolg van de invoering van het BTW compensatiefonds op dit moment ongewenst te achten is;*

besluiten:

- *dat er niet € 1.000.000,-- aan deze reserve onttrokken kan worden voor het sluitend maken van de begroting 2004 en 2005 vanwege een tegenvallende uitkering uit het provinciefonds,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat deze motie bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil graag aan uw diepste wens voldoen en daarom laat ik de tweede termijn aan mij voorbijgaan.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Ik volg de heer Baas.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot het bedrag van € 5,5 miljoen blijf ik van mening dat het aanwezig is. Uit de kapitalen in de algemene reserves en de bestemmingsreserves kunnen wij alleen maar de conclusie trekken dat onze rekensom correct is. Het heeft niets te maken met 2003 of 2001, het gaat gewoon om de eigen begroting van het college, waarbij wij de naar onze mening juiste interpretatie aan de cijfers hebben gegeven.

Voorzitter. Ik betreur het dat aan een aantal door mij in eerste termijn gemaakte opmerkingen door het college voorbij is gegaan. Ik heb nog wel een aantal moties, maar die zal ik niet indienen. Ik vind het

jammer dat het gegaan is, zoals het is gegaan. Ik kijk naar de klok en ik wil besluiten met de opmerking het te betreuren dat op een dag als deze waarop een aantal initiatieven aan de orde had kunnen komen, dit vanwege de tijd niet meer kan. Daarom rest mij niets anders dan mee te delen dat wij onze goedkeuring aan de begroting 2005 zullen onthouden. In januari 2005 bekijken wij wel wat er verder gebeurt.

De VOORZITTER: Ik heb het misschien niet goed gehoord, maar zei de heer De Haas het te betreuren dat hij geen tijd meer had?

De heer DE HAAS: Nee, ik betreur het dat op een aantal door mij in eerste termijn ingebrachte punten geen reactie is gekomen. Dat dit is gebeurd wijt ik mede aan het tijdstip.

De VOORZITTER: Ik dacht even dat de heer De Haas in de veronderstelling verkeerde dat ik verordonneerd zou hebben dat geen moties meer ingediend mochten worden. Ik begrijp het nu.

De heer DE HAAS: Mijn kritiek ging ook niet in uw richting.

De heer C.D. DE JONG: Mijnheer de voorzitter. Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Gezien uw hongerige blik, zie ik af van een tweede termijn.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. De heer Huizing heeft gevraagd hoe de toezeggingen gefinancierd worden. Het gaat om zaken die in de programmalijnen zitten en de financiering komt uit die programma's. Volgens mij is in de commissievergadering afgesproken dat als er nieuwe initiatieven zijn en de reserves bekend zijn daarop met het bekende lijstje in de hand kan worden teruggekomen. Aan de begrotingswijziging hebben wij een erratum toegevoegd, waarin staat dat wat ten aanzien van het landschapsbeheer is voorgesteld, in 2005 nog niet aan de orde is. Over hoe het vanaf 2006 zal gaan, zal nog overleg plaatsvinden. De overleggen zijn inmiddels gestart en bij de volgende begroting komen wij op dit punt terug.

Het spijt mij dat mevrouw Mulder mijn uitleg over het bedrag voor de premiespaarregeling een warrig verhaal vindt. Ik heb uitgelegd dat dit verhaal gekoppeld is aan geld dat de werkgever krachtens de CAO beschikbaar moet stellen. Een CAO kan nooit eenzijdig opgezegd worden. Wij zullen daarom met het GO moeten overleggen hoe het verder moet. Ik ken de bonden inmiddels enige jaren en ik weet dat zij wat zij in de zak hebben, niet onmiddellijk weer teruggeven. Wij zijn dus genoodzaakt om het geld dat het personeel rechtens de CAO toekomt, gereserveerd te houden. Zodra anders wordt besloten, komen wij hierop terug.

Willen wij in de organisatie een aantal ombuigingen realiseren - het gaat over de hele periode - dan moeten wij daarvoor kosten maken. Ik wijs alleen maar op de bijscholing van het personeel en eventuele wachtgeldverplichtingen. De provincie wenst ten opzichte van haar personeel een sociaal beleid te voeren. Wij willen niet dat straks met grote koppen in de krant staat dat de provincie haar personeel als afgedankt vuil bij de straat zet. Ik wil een fatsoenlijk werkgever zijn en dan is het noodzakelijk frictiekosten te begroten. Het is jammer dat het een fors bedrag is, maar wij hebben natuurlijk wel een forse taakstelling op ons genomen.

Ik zou met de heer De Haas zeer verheugd zijn als er inderdaad €5,5 miljoen over was. Voor de financiering van het collegeprogramma is dit bedrag naar de saldireserve gegaan. Uit die reserve wordt vervolgens €40 miljoen gehaald om het hele vier jarenprogramma van het college te financieren. Ik vind het jammer dat de heer De Haas teleurgesteld is dat ik op zijn voorstellen geen concreet antwoord kon geven, maar ik heb wel toegezegd die voorstellen mee te nemen naar de collega's en dat bekeken zal worden wat in de diverse programmalijnen met die voorstellen kan worden gedaan. Als er

niets mee gebeurt, wat let de heer De Haas dan om er in de commissie op terug te komen? De voorstellen zijn dus niet onder tafel gewerkt, ze worden gewoon meegenomen.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Ik heb liever vroeg wat dan laat niets en bovendien geldt ook het "stel niet uit tot morgen wat ge heden kunt doen". In dat kader had ik een reactie verwacht, maar als die niet komt, dan moet ik mij daar wel bij neerleggen, zo simpel is het.

De heer DIJKS: Voorzitter. Ik kom dan op de motie van de heer Langenkamp. Als aan deze reserve geen bedrag van € 1 miljoen kan worden onttrokken voor het sluitend maken van de begrotingen 2004 en 2005, waaraan kan dit bedrag dan wel onttrokken worden? We moeten wel een sluitende begroting hebben.

De heer LANGENKAMP: In het interruptiedebatje met de heer Huizing heb ik uitgelegd dat er zo een bedrag van € 1,2 miljoen gehaald kan worden uit de voorziening kapitaallasten voor de kunstwerken. Daar sparen wij veertig jaar om over zestig jaar iets te doen.

De heer DIJKS: Maar dat acht een ander dan weer onverantwoord. Ik constateer dat voor het voorstel in de motie geen dekking is aangegeven. Het lijkt mij verstandiger ons aan de afspraak te houden. In januari komen alle reserves ter sprake en mocht in januari blijken dat het college het bij het verkeerde eind heeft gehad dan kan er door middel van een begrotingswijziging altijd een andere financiering worden aangegeven. Ik stel daarom voor de behandeling van dit voorstel op te schorten tot januari.

De heer LANGENKAMP: Dat de gedeputeerde de behandeling wil opschorten vind ik prima, maar dat ik een dekking moet aangeven omdat het college iets verkeerd heeft gedekt, vind ik uiterst vreemd.

De heer DIJKS: Als de heer Langenkamp een wijziging in de begroting aanbrengt, moet hij voor een alternatieve dekking zorgen.

De heer LANGENKAMP: In het debat met de heer Huizing heb ik gezegd waaruit die uitgave gemakkelijk kan worden gedekt. De dekking kan komen uit een verhoging van de opcenten. Ik kan wel een hele lijst opnoemen, maar daar gaat het toch niet om? De motie gaat over de uitname uit het BTW-compensatiefonds.

De heer DIJKS: En die uitname maakt deel uit van de dekking van de begroting.

De heer LANGENKAMP: Dat klopt.

De heer DIJKS: En als die dekking weggehaald wordt, valt er een gat in de begroting en dat kan niet de bedoeling zijn.

De heer LANGENKAMP: Ik vraag de voorzitter wat in dit verband het woord "opschorten" puur procedureel betekent.

De VOORZITTER: Ik heb eerst een vraag aan de heer Langenkamp. Waarom noemt hij zijn voorstel een motie? Wij hebben het vandaag al eerder aan de orde gehad. Volgens artikel 31, vierde lid, van het Reglement van orde komen moties na vaststelling van het statenvoorstel aan de orde. Als dan de begroting 2005 is vastgesteld en de motie wordt vervolgens aanvaard dan valt er in de zojuist vastgestelde begroting een gat van € 1 miljoen. Het is een voorstel tot wijziging van de begroting en dus is het een amendement en over een amendement wordt voor vaststelling van een statenstuk beslist.

De heer LANGENKAMP: Oké, dat klopt.

De VOORZITTER: Ik doe een dringend beroep op de staten toch wat zorgvuldiger te zijn bij het bepalen of iets een motie is of een amendement.

Ik stel vast dat motie J wordt ingetrokken en wordt vervangen door amendement J.

De reactie van de gedeputeerde is dat dit amendement een gat schiet in de begroting omdat geen dekking is aangegeven en dat aanvaarding ervan daarom krachtig wordt ontraden.

De heer LANGENKAMP: En vervolgens zei de gedeputeerde de discussie hierover te willen opschorten. Mijn vraag aan u, mijnheer de voorzitter, is wat dat procedureel inhoudt.

De VOORZITTER: Dat moet u niet aan mij vragen, maar aan de gedeputeerde. Opschorten betekent in ieder geval dat iets wat nu behandeld zou worden, wordt uitgesteld tot een gezegend moment. Dat is "opschorten".

De heer DIJKS: In januari komen alle reserves aan de orde en het kan best zijn dat dan blijkt dat het voorstel van de heer Langenkamp veel meer risico's met zich brengt en dus niet kan. Maar mocht het wel mogelijk zijn dan kan het college altijd nog met een begrotingswijziging komen.

De heer HARLEMAN: Het enige wat wij constateren is dat het college een bedrag van € 1 miljoen, waarvan maar € 200.000,- is bedoeld voor de begroting 2005 en € 800.000,- voor de begroting 2004, uit de bestemmingsreserve haalt voor een doel waarvoor die bestemmingsreserve niet is gevormd. Daarom hoeven wij ook geen dekking aan te geven. Het college gebruikt een voor dit doel niet geëigend dekkingsmiddel. Dat constateren wij en wij stellen de staten voor dit niet toe te staan. Het college heeft gewoon in strijd met de bestemming van de reserve dit geld als dekkingsmiddel gebruikt.

De heer DIJKS: Voorzitter. Ik stel aan de staten voor te handelen zoals ik heb voorgesteld.

Mevrouw MULDER: Voorzitter. Ik heb nog steeds geen reactie gehad op mijn vraag over de hoogte van de frictiekosten. Ik word hier steeds benieuwder naar.

De heer DIJKS: Het gaat om een bedrag € 450.000,-. De taakstelling op het gebied van ombuiging van de organisatie heeft financiële consequenties. Mensen moeten omgeschoold worden of gaan op wachtgeld. Daar moeten wij een voorziening voor treffen.

Mevrouw MULDER: Ik begrijp heel goed dat de provincie sociaal moet zijn, maar daarmee is nog geen antwoord gegeven op de vraag waarom het € 450.000,- moet zijn en bijvoorbeeld geen € 250.000,- of € 550.000,-.

De heer DOHLE: Vindt mevrouw Mulder een statenvergadering het podium voor een uitgebreide discussie hierover?

Mevrouw MULDER: Op het moment dat ik geen antwoord krijg op vragen die stel, moet ik die vragen toch ergens neerleggen. In dit geval is de statenvergadering het podium.

De heer DOHLE: Volgens mij is er ook een inloopdag geweest.

De heer DIJKS: Dergelijke posten zijn altijd inschattingen. Er is ooit eerder een reorganisatie in het apparaat doorgevoerd en de ervaringscijfers daarvan tellen mee. Het college vraagt van de medewerkers flexibiliteit en dat betekent dat het personeel bijgeschoold moet worden. Als wij wat van de men-

sen verwachten, moeten wij daarvan de consequenties nemen. Wij schatten in dat het allemaal op dit bedrag uitkomt.

De beraadslaging wordt gesloten.

In stemming komt amendement J.

Amendement J wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fractie van GroenLinks voor aanvaarding van het amendement hebben gestemd, doch de overige leden daartegen.

In stemming komt statenstuk 2004-153.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat dit statenstuk is aangenomen.

De heer LANGENKAMP: Voorzitter. Het amendement is verworpen en naar aanleiding daarvan zijn wij tegen de vijfde begrotingswijziging.

De VOORZITTER: De heren Kloos, De Jong en De Haas hebben al gezegd tegen de begroting te zullen stemmen. Dat staat inmiddels in het verslag van deze vergadering.

Ik weet niet of het ook u is opgevallen dat het statenlid de heer Wijbenga vanochtend zeer actief is geweest om te tolken bij de vertegenwoordiging van de Stichting Welzijn Doven Drenthe. Chapeau!

We gaan nu een slok drinken en een hap eten.

Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 18.29 uur gesloten.)

TOEZEGGINGEN, gedaan in de vergadering van provinciale staten, gehouden op 3 november 2004 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 27 Mevrouw HAARSMA zegt toe dat zij met de organisaties en instellingen zal spreken over de actualiteit.
- 27 Mevrouw HAARSMA zegt toe ook op de kleine instellingen te zullen letten.
- 28 Mevrouw HAARSMA zegt toe in de periode tussen nu en maart 2005 met de Stichting Paardrijden Gehandicapten in gesprek te gaan om te bekijken hoe financiële bronnen op een andere manier kunnen worden aangewend en dat zij de uitkomsten van dat gesprek aan de staten zal rapporteren. Als blijkt dat het huidige voorstel een onbegaanbare weg is, zal zij dat erkennen en naar andere maatregelen omzien.
- 54 De heer DIJKS zegt toe dat, zodra het hele traject met betrekking tot de kaart WAV is afgerond, de staten daarover geïnformeerd zullen worden.
- 82 De heer DIJKS zegt toe dat op het moment dat het college met betrekking tot het netwerk voor de levering van gas iets te melden heeft, het de staten zal informeren.
- 83 De heer DIJKS zegt toe de staten op de hoogte te houden van de ontwikkelingen met betrekking tot de portefeuille spaarhypotheken.
- 84 De heer DIJKS zegt toe op korte termijn te zullen terugkomen op de proeven die met ADSL zijn gedaan.
- 87 De heer DIJKS zegt toe de door de heer De Haas ingebrachte suggesties aan zijn collega's te zullen doorgeven.